Notulen van de raadsvergadering van 25 juni 2026

Notulen van de raadsvergadering van 25 juni 2026 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 42 leden, namelijk de heer J.C. Siemons, de heer F. Achbar, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw C.A. Engels, mevrouw S. Reitema, de heer S. Soytekin, de heer B. Doğan, mevrouw M. Laamairi, mevrouw Z.P. Coşkun, de heer T.B. Versnel, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw M.E. van Dijk, de heer D.M. Hamhuis, de heer N.L. Redelinghuys, mevrouw S.L. Rojer, de heer T. de Haan, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw I. van der Meer, de heer J. Jaspar, mevrouw A. Kockelkoren, de heer M. Verhoef, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw V.A. Bruin, de heer J.P. Postma, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw J.M. de Bruijn, de heer L.P.A. Dekkers, de heer D.H. Monge Vega, de heer G.F.E. Koster, de heer M.H. Biljoen, de heer G.G. van Dijk, de heer T. Roskam, de heer I.P. Duin, de heer E. Başoğlu, mevrouw C.M. Zeegers, de heer R. Buijt, de heer S.M. Bonte, de heer K.J.P van Eikeren, de heer T.J.D. Isaack en de heer S. Leewis

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer T.B. Versnel, mevrouw C.M. Zeegers, de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, mevrouw A.I. Norville en mevrouw drs. C.J. Schouten

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Ik open deze raadsvergadering. Uiteraard ook welkom aan onze gasten, degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers We hebben een aantal berichten van verhindering. Wethouder Kasmi is de hele vergadering afwezig en wordt vervangen door wethouder Zeegers. Dat vanwege een planningsissue in zijn agenda. Ik ben zelf afwezig tijdens de tweeminutendebatten vanwege een aantal gesprekken die ik moet voeren. De griffier is in het begin van de middag afwezig vanwege een andere functionele verplichting. Dan heeft u alle agendazaken weer doorgenomen.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 25 juni 2026.

De VOORZITTER: Dan ga ik nu over tot de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 25 juni 2026. Ik ga de agenda met u doornemen en aan het eind zal ik u de gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. We beginnen de vergadering met het verantwoordingsdebat over de jaarstukken van 2025. Zoals gebruikelijk bij de bespreking van de jaarstukken, hebben we een vaste sprekersvolgorde en die is als volgt. Ten eerste de fractie van PRO, daarna Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, D66, CDA, VVD, Partij voor de Dieren, DENK, Volt, 50PLUS, ChristenUnie, SP, BIJ1 en daarna uiteraard het college. Daar beginnen we met wethouder Lansink-Bastemeijer, omdat hij ook de portefeuille Financiën in zijn beheer heeft. Maar alle andere vragen voor andere portefeuilles mogen dan ook meteen aan hem gesteld worden. Hoeft niet, mag wel. Dan agendapunten 7 tot en met 11. Er zijn vanuit de raad geen verzoeken ontvangen voor een regulier debat, een

tweeminutendebat, een kort bespreekpunt of een motie vreemd aan de orde van de dag. Dan vraag ik of er leden zijn die nog wat willen opmerken met betrekking tot de agenda? Ik kijk rond. Dat is niet het geval. Dan is de agenda hierbij vastgesteld. Kom ik nu bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel is om 2,5 uur spreektijd op de klok te zetten. Heeft dat uw instemming? Dat blijkt het geval. Dan hebben we dat besloten. Zoals u weet, het stemvenster is aan het eind van de vergadering en indien nodig zullen we ook voor het stemvenster kort schorsen voor fractieoverleg. Rond 12.45 uur is er een lunch beschikbaar op de omloop. Bij aanvang van de lunchpauze neem ik in de hal van het stadhuis een petitie in ontvangst van de Lokaal FNV Rotterdam. U bent uitgenodigd daarbij aanwezig te zijn. Afhankelijk van hoe het debat gaat, zal dat zo ergens rond 12.45 uur plaatsvinden. Afhankelijk van hoe laat we klaar zijn met de vergadering, is er ook nog een drankje op de omloop waar u voor uitgenodigd bent. We gaan kijken hoe het vandaag allemaal loopt.

3. Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 28 mei 2026.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 28 mei 2026. Wenst iemand nog het woord naar aanleiding van deze notulen? Niemand? Dan stel ik de notulen hierbij vast.

4. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 24 en 25.

De VOORZITTER: Dan mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 24 en 25. Ik stel u voor de behandelwijze, zoals vermeld bij het desbetreffende stuk, vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Dat is niet het geval, dan is hiermee de lijst van ingekomen stukken vastgesteld.

5. HAMERSTUKKEN

5.1 Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze met betrekking tot de ontwerpbegroting 2027 van het Recreatieschap Rottemeren.

De VOORZITTER: Dan komen we bij de hamerstukken. Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze met betrekking tot de ontwerpbegroting 2027 van het Recreatieschap Rottemeren. Iedereen akkoord? Dan is dat hierbij vastgesteld.

5.2 Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de eerste begrotingswijziging 2026 en de conceptbegroting 2027 met meerjarenbegroting 2028-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR).

De VOORZITTER: 5.2, het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de eerste begrotingswijziging 2026 en de conceptbegroting 2027 met meerjarenbegroting 2028 tot 2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard. Akkoord.

5.3 Opleggen geheimhouding 'Actualisatie grondexploitatie 2026' van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard.

De VOORZITTER: 5.3, het opleggen van geheimhouding 'Actualisatie grondexploitatie 2026' van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard. Akkoord.

6. VERANTWOORDINGSDEBAT

6.1 Debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2025, de bevindingen van de accountant, onderzoeksrapport van de Rekenkamer Rotterdam en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening.

6.2 Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2025, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat.

6.3 Het voorstel tot vaststelling van de aanbevelingen van de commissie tot onderzoek van de rekening naar aanleiding van de jaarrekening 2025, alsmede het verlenen van decharge aan het college voor het in 2025 gevoerde financieel beheer.

De VOORZITTER: Dan zijn we al bij het verantwoordingsdebat aangekomen. Bij dit debat dient u ook de voorstellen onder de agendapunten 6.2 en 6.3 te betrekken. Dat zijn 6.2, het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2025 inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat en 6.3, het voorstel tot vaststelling van de aanbevelingen van de commissie tot onderzoek van de rekening naar aanleiding van de jaarrekening 2025, alsmede het verlenen van decharge aan het college voor het in 2025 gevoerde financieel beheer. We pakken in het debat 6.1 tot en met 6.3 in 1 keer mee, dat is wel zo efficiënt. Dan is nu als eerste het woord aan de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Dank u wel, voorzitter. Allereerst mijn grote dank, voorzitter, aan alle medewerkers die ervoor hebben gezorgd dat we de jaarstukken in orde hebben gevangen. De kritiek die ook vanuit ons vandaag weer gaat komen is, is niet per se op de mensen die hier keihard achter de schermen hebben gewerkt, maar met name over het leiderschap. Weet dat ook als jullie nu meekijken. Want voorzitter, als we vandaag terugkijken op het jaar 2025, dan is het rapport van onze Rekenkamer en de accountant voor mij echt de belangrijkste graadmeter. De conclusies in het rapport zijn niet mals, want we tasten als raad in het duister. De Rekenkamer stelt letterlijk vast dat toelichtingen in de jaarstukken vaak niet helder zijn of ontbreken. Als raadslid en nog veel belangrijker, als Rotterdammer wil je gewoon weten wat er precies is gedaan met ons belastinggeld. Maar de Rekenkamer stelt, we kunnen in de stukken simpelweg niet altijd terugvinden welke concrete acties er nu zijn uitgevoerd. De accountant stelt klip en klaar vast dat de financiële basishygiëne van deze gemeente niet op orde is. Basisprocedures en beheersmaatregelen worden simpelweg niet consequent nageleefd en dat betekent dat we in de dagelijkse praktijk de grip op onze uitgaven en onze inkomsten gewoon aan het verliezen zijn. Daarom beste collega's in de raad, als wij niet kunnen lezen wat er is gedaan, hoe kunnen we het college dan controleren? Want dit gaat over belastinggeld van Rotterdammers en ik verbaas me werkelijk dat het zover is gekomen dat we de basis niet meer op orde hebben. Waarom lees ik in de stukken van het college geen enkele reflectie of plan van aanpak om direct te herstellen? Want de slechte basishygiëne staat niet op zichzelf. Het is onder andere verbonden aan het grootste hoofdpijndossier van dit moment, het nieuwe IT-systeem Oracle. Het college geeft aan dat de implementatie is afgerond, maar de accountant zegt, data-conversies lopen achter en essentiële onderdelen, zoals de module voor grondexploitaties, zijn nog steeds niet af. In de praktijk betekent dit gewoon dat de organisatie in sommige gevallen data in Excel moet bijhouden. Erger nog voorzitter, mij bereiken steeds meer ertegen signalen dat we vastlopen met dit systeem. Ik hoor dat de huidige opzet van Oracle qua kosten, sturing en stabiliteit onhoudbaar is geworden en dat externe adviseurs zelfs aanraden om de stekker uit het hele maatwerk te trekken en het systeem drastisch uit te kleden tot een basissysteem. Wethouder, Klopt dit signaal? Is er op dit moment feitelijk een investeringsstop ingesteld voor dit systeem? Daar wil ik doorgaan naar het onverwachte, een enorm overschot van ruim 100 miljoen euro. Want het hele jaar door kregen we als raad en vooral als oppositie 1 boodschap te horen, er is geen

geld. We moeten zuinig zijn, er is geen financiële ruimte om andere keuzes te maken. Wij hebben daar als raad naar gehandeld, omdat dat echt de boodschap was van dit college. Maar nu blijkt onder andere door de Circulair van het Rijk dat er opeens een gigantisch bedrag over is, maar vooral dat het overschot is ontstaan door projecten die niet zijn uitgevoerd en facturen die openbleven. Voorzitter, dit maakt het werk van een raadslid praktisch onmogelijk. Want als wij het hele jaar te horen krijgen dat wij op de rem moeten trappen terwijl de kluis vol zit met geld dat niet wordt uitgegeven aan de stad, dan klopt er iets fundamenteels niet in de sturing. Ik moet concluderen dat er wordt gestuurd met een blinddoek om. Als we proberen te doorgronden waar de verschillen vandaan komen, lopen we vast in een moeras van technische smoesjes. Kijk maar naar de toezeggingenbrief met de antwoorden op de vragen van mijn collega Leewis over de jeugdzorg. De begroting op dit gebied van de jeugd is simpelweg niet meer navolgbaar. Het college geeft dan in haar toelichting, het wordt anders geboekt. Of van collega Baán die vroeg hoe het kan dat we de onderbestedingen en schommelingen niet zagen aankomen. Ook daar was het antwoord, dit heeft te maken met begrotingstechniek. Voorzitter, wat mij betreft is dit echt onacceptabel, want het is anders geboekt is geen inhoudelijk argument. Want als we miljoenen aan jeugdzorg niet meer kunnen volgen door technische boekhoudtrucjes, dan zijn we gewoon als raad de controle kwijt. Mijn vraag is, als de wethouders de verschillen zelf afschuiven op begrotingstechniek, in hoeverre bent u dan zelf nog in controle? Als we dan inzoomen op wat er per portefeuille is gepresenteerd in 2025, zie ik een patroon van stilstand en doelen die niet gehaald worden. Om een voorbeeld te noemen op Samenleving, we storten miljoenen in programma's voor diversiteit en veiligheid. Maar als we na 4 jaar beleid in de jaarstukken lezen dat het college nog steeds gaat verkennen hoe de effecten bij bijvoorbeeld queer community moeten meten, dan ben je jarenlang blind aan het sturen. Betekent dit, vraag ik dan aan de wethouder Samenleven, dat we de afgelopen jaren miljoenen hebben uitgegeven op basis van een onderbuikgevoel? Voorzitter, waar het ontbreken van regie echt best wel pijn doet, is de zorg. Want bij de portefeuille van wethouder Buijt is er 6 miljoen overgehouden op de maatschappelijke opvang en de aanpak van dakloosheid en er bleef meer dan 5 miljoen liggen bij de wijkteams. Dat in een tijd waarin de wachtlijsten voor de Wmo lang zijn en de tekorten in de jeugdzorg nijpend. Er is geld, maar we krijgen het niet bij de kwetsbare Rotterdammers die dat keihard nodig hebben. De reactie van de wethouder, hij vindt het niet per se slecht dat die tientallen miljoenen nu terugvloeien naar de algemene middelen van de gemeente. Voorzitter, voor een Rotterdammer die wacht op de hulp van een wijkteam of die wacht op een veilige slaapplek, is dat echt een keiharde klap in het gezicht. Geld overhouden op dakloosheid is geen financiële meevaller voorzitter, het is een mislukking van de uitvoering. Daarom mijn vraag aan de wethouder, kunt u die uitspraak vandaag recht in de ogen van deze raad en de kwetsbare Rotterdammers verdedigen, in de wetenschap dat we tegelijkertijd dakloosheid en wachttijden bij wijkteams onvoldoende hebben aangepakt? Voorzitter, we kunnen dit jaar ook niet afvinken als een jaar met een mooi financieel resultaat, want het was een jaar waarin de raad werd verteld dat er geen geld was. Om er vervolgens achter te komen dat er miljoenen niet zijn besteed aan Rotterdammers die het heel hard nodig hebben. Een jaar ook van de falende basishygiëne. Antwoorden die we zoeken, zijn verstopt achter onheldere toelichting en boekhoudkundige mist. Afsluitend voorzitter, wil ik aan het volledige college vragen, aangezien we op dit moment portefeuillewethouders hebben. Hoe kijkt het college aan tegen de keiharde conclusie van de Rekenkamer dat de toelichtingen niet helder zijn en concrete acties onvindbaar? Als we als raadsleden vragen stellen over onverklaarbare verschillen, krijgen we als antwoord dat het aan begrotingstechniek of een andere manier van boeken ligt. Erkent het college dat het controleren van de begroting als raadslid onmogelijk maakt? Hoe bent u zelf in controle als dit systeem zo onnavolgbaar is? Tot zover de eerst termijn, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Roskam heeft nog een vraag denk ik aan de heer Biljoen. De heer Roskam.

De heer ROSKAM (Ir): U had het ook over de meevallers bijvoorbeeld. We krijgen te horen, er is geen geld. Maar we kregen natuurlijk met de decembercirculaire te horen vanuit het Rijk van, er is extra geld vanuit het gemeentefonds. Eind december sluiten we het jaar af, dan is het wel heel kort dag om dat geld nog doelmatig uit te geven. Hoe kijkt u daar dan tegenaan?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, zoals ik al in mijn bijdrage heb aangegeven van de decembercirculaire. We hebben de eindejaarsbrief, daar is dat nog niet in gemeld. Maar tegelijkertijd zien we wel een patroon van dat er geld niet wordt uitgegeven. Ik heb het ook in mijn bijdrage aangegeven, er is personeelstekort. Er worden projecten ingeboekt die niet worden uitgevoerd. Er is gewoon sprake van een onnavolgbare situatie hoe het college op dit moment stuurt.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (Ir): Daar ben ik het niet geheel mee oneens.

De VOORZITTER: Het is toch mooi dat de COR elkaar ook in de armen valt, stel ik maar vast. Dan mag de heer Roskam meteen ook het woord.

De heer ROSKAM (Ir): Voorzitter, vandaag bespreken we de jaarstukken. Het sluitstuk van het afgelopen jaar, maar ook een beetje het sluitstuk van deze collegeperiode. Een collegeperiode die gerust een politiek experiment genoemd mag worden, de periode van 1 stad. Een periode waarin veel is gebeurd. De periode van Oostflank, de periode van tientallen zorgrestaurants, de periode waarin onze senioren gratis met het openbaar vervoer konden reizen. Het was ook de periode waarin de lokale lasten niet stegen en waarin we de grootste investering in veiligheid uit de geschiedenis van onze stad deden. Het was overigens ook de periode waarin we ontdekten dat je een wethouder wel geld kunt geven voor boa's, maar dat er soms ook een beetje creativiteit voor nodig is om het geld daadwerkelijk uit te geven om je doel te halen. Het was ook een college dat bruggen sloeg, letterlijk, met het startschot voor de nieuwe oeververbinding en figuurlijk wanneer je kijkt naar de samenstelling van de coalitie. Een politiek experiment waarin partijen over hun eigen schaduw heen moesten stappen om hun achterbannen beter te vertegenwoordigen. Bij deze coalitie wist je 1 ding zeker, vrijwel iedere Rotterdammer had iemand aan tafel zitten. Van Hillegersberg tot Bloemhof en van Hoek van Holland tot Nesselande. Waarin de kleine kernen niet langer een accessoire waren van de gemeente, maar een volwaardig onderdeel van Rotterdam. Huidig wethouder Simons van Maassluis zei ooit treffend dat de achterbannen van DENK en Leefbaar vaak in dezelfde wijken wonen, in dezelfde straten en voor een groot deel tegen dezelfde problemen aanliepen. De bewoners van deze Rotterdamse wijken hadden daarmee 2 partijen in het college zitten die er voor hen zaten. Des te ironischer misschien dat we na 4 jaar samen uit nu ook samen thuis gaan. Nu is het aan de Katendrecht coalitie om te besturen en we zien morgen wel wat er komt. Maar voorzitter, terug naar de jaarstukken. Kort samengevat staat Rotterdam er financieel goed voor, althans voor wie naar de parameters kijkt. Het positieve resultaat is deels het gevolg van incidentele meevallers en deels van investeringen die minder snel van de grond kwamen dan gepland. Iets wat goed zichtbaar is in het EMU-saldo, voor degene die weten waar het staat. De wethouder heeft aangegeven dat het bekende planningsoptimisme inmiddels nadrukkelijk wordt aangepakt en dat het vanaf 2026 tot betere resultaten zou moeten leiden. Dat is een ontwikkeling die Leefbaar Rotterdam met belangstelling zal volgen. Daarnaast zien we een forse afwijking tussen de herziening en de uiteindelijke jaarrekening. De afwijking is verklaarbaar, maar blijft aanzienlijk. Daarom ben ik blij dat de wethouder heeft toegezegd om samen met de commissie tot onderzoek van de rekening hier nader naar te kijken. Want uiteindelijk gaat het niet alleen over cijfers. Een beter inzicht in deze afwijkingen geeft de raad ook meer mogelijkheden om gedurende het

jaar politieke keuzes te maken en eventueel extra ambities na te streven wanneer de financiële ruimte daarvoor ontstaat. Ook ben ik blij met de toezegging dat de ontwikkelrechten en bouwclaims inzichtelijk gemaakt gaan worden en dat aangegeven gaat worden waar in de besluitvorming ze zitten. Maar uiteraard is er ook ruimte voor verbetering. In de commissie kon de wethouder de gevolgen van cofinanciering niet duiden. Kwalijk nemen kan ik het hem niet, want ik vermoed dat weinigen in deze raad dat kunnen. Wie van u weet wat de financiële impact is van de donatie bij Boijmans op ons jaarlijkse resultaat? Wie van u kan uitleggen wat de kosten zijn van verkregen cofinanciering in de buitenruimte en hoe deze landen in de meerjarenbegroting? Ik zal het proberen uit te leggen met een analogie. Stel je hebt gespaard voor een auto, leuk Fiatje. Je hebt gespaard, je kan hem betalen, maandelijks kom je uit met verzekering en benzine en je houdt nog wat geld over om te sparen voor je vakantie. Dan komt er een weldoener langs, geeft je een zak geld en zegt, hier koop lekker een BMW. Zie het als een plusje op je Fiat. Dolblij neem je het aan en je koopt de BMW. Maar wat blijkt na een paar maanden, de verzekering is hoger, hij verbruikt meer benzine, je spaarboekje ziet er opeens anders uit en die vakantie toch maar niet. Wellicht denkt u, onhandig, had je van tevoren kunnen weten. Maar toch is dat exact wat deze raad doet in zijn besluitvorming. Daarom heb ik daar de volgende motie over die ik straks ga indienen, die komt zo meteen. Dan is er nog het puntje ziekteverzuim. Dit is de afgelopen jaren gestaag aan het oplopen. Komt het door bezuiniging op bezuiniging? Is het de werksfeer? Ik weet het niet. Wat ik wel weet is dat het verzuim de gemeente jaarlijks circa 90 miljoen euro kost en dat ons verzuimpercentage boven dat van het gemiddelde van de grote gemeentes zit. Maar ook bijvoorbeeld hoger dan in het onderwijs, dat is wel bijzonder. Een reductie in het verzuim van een procentje of het stoppen van de trend kan de gemeente zo een slordige 10 miljoen per jaar opleveren. Er wordt gesproken over tekorten, terwijl er niet gekeken wordt naar de lekken. We lazen in het jaarverslag dat er een clusteraanpak komt. Voor Leefbaar Rotterdam is het onvoldoende. Dit verzuim heeft een dermate grote impact op de financiën van de stad dat de aanpak niet bij de clusters moet liggen, maar dat de raad zich hier actief mee bezig gaat houden. Daarom komt Leefbaar Rotterdam met een motie voor een raadsmonitor om hierop toe te zien. Net zodat we kiezers voor Rotterdam hadden, die ik dan noem ‘Beter door Rotterdam’. Van clusteraanpak naar clusterfuck, het project GREAT. Ik heb daar nog een brief over, ik had al stukje spreektekst, ik had de motie, maar de brief laat nog op zich wachten. Die hebben jullie misschien de volgende keer, krijgen jullie die nog te goed van me. Tot zover, dank u. Hartelijk dank.

De VOORZITTER: De heer Roskam heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Beter door Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van 6.1 de jaarstukken;

constaterende dat:
- het verzuim in de gemeente Rotterdam met met 8,3% boven het landelijk gemiddelde van 7, 1 % ligt;
- het langdurig verzuim al jaren aan het stijgen is en momenteel 6. 7% is;
- 6,7% langdurig verzuim neerkomt op ruim 950 fte dat in langdurig verzuim zit;
- de gemiddelde loonsom per fte in 2024 90.606 euro bedroeg en het niet aannemelijk is dat dit gezakt is;

overwegende dat:
- dat de loonkosten van verzuim neerkomt op circa 90 miljoen per jaar;
- er na jaren van een stijging er in 2026 een clusteraanpak komt;

- dit als doel heeft het (langdurig) verzuim binnen de gemeente Rotterdam terug te dringen;

verzoekt het college:
- in navolging van Kiezen voor Rotterdam een programma Beter door Rotterdam te starten;
- in dit programma niet alleen te kijken naar hoe medewerkers weer zo snel mogelijk aan het werk kunnen gaan, maar hierbinnen ook aandacht besteden aan het voorkomen van uitval door naast casemanagement ook aandacht te hebben voor vitaliteit van medewerkers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Roskam

Motie 2. Hoeveel kost dat gratis miljoen?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van de jaarstukken;

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam graag gebruik maakt van cofinanciering om zaken mogelijk te maken zoals bij grote projecten;
- de kosten van cofinanciering bij een raadsbesluit niet inzichtelijk zijn;
- de opmerking "financiële consequentie geen" raadsleden op het verkeerde been kan zetten;
- hierdoor er geen zicht is op de total cost of ownership en de effecten op de begroting;

overwegende dat:
- het budgetrecht bij de raad ligt;
- cofinanciering kan leiden tot hogere onderhoudsskosten in de buitenruimte, anticiperen op hogere kapitaalslasten in de toekomst of bijvoorbeeld een stijging van de kostprijsdekkende huur;
- de raad bij besluiten met betrekking tot cofinanciering geen zicht heeft in de kosten van het besluit;

verzoekt het college:
- bij toekomstige besluitvorming met (externe)cofinanciering aan te geven wat het effect hiervan op de total cost of ownership zijn en tot welk soort lasten de cofinanciering leid;
- deze inzichten ook duidelijk te maken in lopende projecten met cofinanciering;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Roskam en M.H. Biljoen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord de heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Voorzitter, Forum voor Democratie wil het college en de ambtenaren danken voor de jaarstukken waarover we vandaag debatteren. De jaarstukken laten een genuanceerd beeld zien. Op papier sluit Rotterdam 2025 af met een positief financieel resultaat en dat is goed nieuws. Maar wie verder kijkt dan de eindbalans ziet ook een aantal zorgelijke ontwikkelingen. De financiële buffer van de gemeente is gedaald naar

een weerstandsvermogen van 1,07, terwijl eerder een ratio van 1,23 werd verwacht. Daarnaast constateren zowel de COR als de accountant dat de financiële beheersing nog onvoldoende op orde is. Het aantal fouten en onzekerheden in de financiële verantwoording is opnieuw toegenomen en dat is geen solide uitgangspositie voor een gemeente die jaarlijks ruim 3,3 miljard euro uitgeeft. Veel positieve resultaten zijn bovendien gebaseerd op incidentele meevallers, waaronder hoge bijdrage van het gemeentefonds. De structurele uitdaging blijft daarom hetzelfde, hoe houden we Rotterdam financieel gezond en economisch sterk? Voor onze fractie draait de discussie uiteindelijk om 1 vraag, leiden de miljarden die Rotterdam dat uitgeeft daadwerkelijk tot betere resultaten voor Rotterdammers? Ik wil daarom graag 3 onderwerpen uitlichten, te beginnen met de woningbouw. Het college heeft de doelen voor wat betreft woningbouw gehaald, ondanks moeilijke marktomstandigheden en wij zijn daarvoor positief gestemd. Maar tegelijkertijd zien we een tegenvaller van 17,7 miljoen op grondexploitaties en blijft het bouwen van woningen voor middeninkomens achter. Dat is niet alleen een probleem voor starters en jonge gezinnen, maar ook voor de gemeentelijke financiën. Want woningen in het midden en hogere segment zijn onder de huidige marktomstandigheden financieel beter realiseerbaar en leveren doorgaans hogere grondopbrengsten op. Daarmee dragen ze bij aan de financiële haalbaarheid van de gebiedsontwikkelingen. Daarnaast bevordert de juiste bouw voor woningen in het midden en hogere segment de doorstroming op de woningmarkt. Huishoudens die nu een sociale huurwoning bezitten maar economisch kunnen doorgroeien, krijgen dan meer mogelijkheden om door te stromen naar een koop of midden huurwoning.

De VOORZITTER: De heer Roskam heeft een vraag.

De heer ROSKAM (Ir): U gaf aan, de begroting 3,3 miljard, maar het is 5 miljard. Mijn vraag is, heeft u wel de hele begroting gelezen?

De heer HAMHUIS (fvd): Ik zei ruim 3,3 miljard, dat klopt. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De VOORZITTER: Dat is feitelijk juist.

De heer HAMHUIS (fvd): Ik ga door naar het tweede onderwerp, namelijk de asielzoekers en statushouders. Een tweede onderwerp waarvoor ik aandacht wil vragen is de opvang van asielzoekers en statushouders. Rotterdam heeft in 2025 500 asielzoekers opgevangen en bijna 1.200 statushouders gehuisvest en daarmee voldoet de gemeente aan haar wettelijke taak. Maar de jaarstukken geven geen integraal inzicht in de gemeentelijke kosten en baten op dit punt. Uit een eigen analyse van ons blijkt dat de lokale meerkosten kunnen oplopen tot bedragen tussen de 12 en 30 miljoen, terwijl de maatschappelijke opbrengsten niet inzichtelijk worden gemaakt. Onze vraag aan college luidt daarom, is het college bereid jaarlijks een integrale kosten-batenanalyse aan de raad voor te leggen, zodat inzicht ontstaat in de werkelijke gemeentelijke lasten, de Rijksvergoedingen en de resultaten op het gebied van participatie en economische zelfstandigheid? Ten slotte, het derde onderwerp, namelijk de economie van de stad. Rotterdam kan alleen een sociale stad blijven wanneer het ook een sterke economische stad is. De haven, de industrie en 1.000 ondernemers vormen het fundament voor onze welvaart en toch zien we dat economische ontwikkeling steeds vaker botst met andere ambities. Mijn vraag aan het college is daarom, hoe borgt het college dat keuzes op het gebied van woningbouw, klimaat en ruimte ontwikkeling de internationale concurrentiekracht van de haven, industrie en ondernemers niet verzwakken? Voorzitter, goed bestuur begint bij transparantie. Transparantie over financiën, transparantie over maatschappelijke effecten van beleid en transparantie over economische keuzes die uiteindelijk bepalen of Rotterdam ook in de toekomst een sterke en financieel gezonde stad blijft. Met het oog daarop zien wij de beantwoording van onze 2 vragen van het college graag tegemoet. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Met een debat over de jaarstukken kijken we natuurlijk vooral achterom, maar het is voor D66 belangrijk dat we dat ook vooral doen door de lens van wat morgen beter kan. Voor die toekomst is de afgelopen 4 jaar een stevig fundament gelegd. We hebben met de schillen om school gewerkt aan een sterk onderwijs en meer gelijke kansen. We hebben met de gratis bibliotheekpas de deuren van de bibliotheek verder geopend voor Rotterdamse kinderen. Rotterdam heeft stevig doorgebouwd en de collegetargets voor woningbouw, meer hectare groen en CO2-reductie zijn gehaald. Daarnaast hebben geïnvesteerd in cultuur, inclusief natuurlijk de nachtcultuur. Denk aan het verbeterde nacht ov en nieuwe nachtcultuurlocaties. Last but not least hebben we gewerkt aan meer ruimte voor de voetganger en de fietser. Samen met DENK, Leefbaar Rotterdam en de VVD zijn keuzes gemaakt die ervoor zorgen dat de nieuwe coalitie straks met een vliegende start kan beginnen. Denk aan de mensen die op straat leven en weer perspectief krijgen, waardoor ook de overlast rondom Museumpark weer is verminderd. Perspectief voor Rotterdammers die in armoede leven en steeds beter worden ondersteund. Aan mensen die in de bijstand zitten en de kans krijgen om de stap naar werk te zetten. Ook is met jeugdpreventie gewerkt aan een weerbare jonge generatie. Wij danken onze coalitiepartners voor deze samenwerking. Als we kijken naar de afrekening van de financiële stukken, dan zien we dat deze basis ook wordt onderbouwd door een kloppende financiële administratie. De accountant geeft aan dat de jaarstukken een getrouw en rechtmatig beeld geven van de financiële positie van Rotterdam. Ook is de financiële positie op dit moment op zich prima, gebaseerd op de audit. Maar voorzitter, we staan hier natuurlijk ook om te kijken naar wat we beter hadden willen doen en wat we anders hadden willen doen. Daar hebben we een aantal punten voor. Ten eerste hadden wij eerlijk gezegd meer willen doen op mobiliteit. Een autoluwer centrum en wellicht ook wat autovrije straten waren wat ons betreft in sommige gevallen beter geweest. Zeker omdat er veel ervaren overlast is van onveilig verkeer en we de target op het verbeteren van onveilige verkeerssituaties niet hebben gehaald. Ook op wonen hebben wij ondanks succes een verbeterpunt. Het doel was om 1.000 woningen te verbeteren in kwaliteit op achterstallig onderhoud, maar dat is maar voor 802 gelukt. Wij horen daarom graag of de wethouder ideeën heeft over hoe VvE's die meer steun nodig hebben of niet functioneren, beter ondersteund kunnen worden bij het afwerken van dit achterstallig onderhoud met bijvoorbeeld extra subsidies. Dan veiligheid. Ondanks 565 camera's en gerichte acties tegen straatintimidatie hebben wij niet alle collegetargets op veiligheid gehaald. Vooruitkijkend is voor ons daarom belangrijk om op dit gebied te kijken of wij de juiste dingen doen, vooral ook of we de juiste dingen meten en of we het juiste gesprek voeren. Dan ten vierde, het wijkradenstelsel. Het target op het uitvoeren van de wijkraadacties is gehaald en dat is goed. Er is een eerste stap gezet richting samenwerking met de stad en dat vinden wij hartstikke mooi. Wij denken echter dat die samenwerking nog veel beter moet en wat ons betreft hadden wij de stadhuispolitiek niet naar de wijkraden moeten doortrekken. Ten vijfde en dat is al genoemd, wij denken dat we als gemeentelijke organisatie stappen moeten zetten op de IT-huishouding en de kosten die daarbij komen kijken. Zo blijkt dat de tijdigheid van onze dienstverlening in het gedrang is gekomen en de targets daarom niet zijn gehaald door IT-storingen. De GREAT-migratie van Oracle heeft voor veel vertraging en verwarring gezorgd. Sterker nog, wij vinden het heel gek dat de doorontwikkeling van deze migratie nog steeds bezig is, omdat de begrote middelen tekortschieten. Collega Roskam heeft daar al vragen over gesteld, er komt nog een collegebrief over en wij wachten het antwoord daarop ook af. Maar als de wethouder daar nu al op wil reageren, dan mag dat natuurlijk ook. We moeten echt beter sturen op onze IT-kosten en deze onder controle houden. Dat tweede doen we niet alleen door gewoon technologie te implementeren, maar ook om te sturen op een menselijke implementatie daarvan. Dit geeft de COR ook aan. Wij denken dat vooruitkijkend een goede digitaliseringsstrategie daarbij zou kunnen helpen die ook het menselijk aspect meeneemt.

Dat brengt mij bij mijn laatste punt over het algemene financiële plaatje en dat gaat zoals al eerder gezegd over cultuur en controle. Er is een positief resultaat op de gemeentebegroting, er werd in 2025 bijna 200 miljoen minder uitgegeven dan verwacht en dat werd pas laat in het jaar bekend. Er zijn nog veel punten genoemd waarom dit jammer is en dat vinden wij natuurlijk ook. Wat ons betreft is dat zeker op de uitputting van het autoluw fonds jammer. Maar in het algemeen, welke post je ook jammer vindt, gaat dit over cultuur van controle. Er wordt in de jaarstukken niet uitgelegd waarom dit grote verschil pas achteraf of bekend wordt, wat voor redenen er waren voor de vertraagde projecten en voor de niet vervulde vacatures. Er wordt ook niet uitgelegd wat dan nu de gevolgen zijn voor de stad en dat moet wat ons betreft echt proactiever. Want dit alles maakt dat hoewel de financiële positie van de gemeente op dit moment goed is, dat die misschien niet structureel goed blijft. Wij steunen daarom uiteraard de COR in haar aanbeveling om vooruitkijkend de financiële en uitvoeringsrisico's van programma's veel beter inzichtelijk te maken. Wat ons betreft wordt die dan ook proactief door wethouders opgestuurd. Wij vragen het college om een reflectie hierop en ook hoe de begroting in de komende jaren moet worden aangepast om te corrigeren voor de lagere uitgaven van nu. Want zoals ik al zei, wat ons betreft kijken we achteruit, maar vooral ook vooruit. We staan bijna letterlijk aan de vooravond van de komende 4 jaar en daar hebben wij enorm veel zin in. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Rojer. Dan is nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Allereerst denk ik belangrijk om expliciet dank te zeggen aan de COR. Deze partijpolitiek overstijgende en een hele kundige commissie stelt ons als raad ieder jaar weer opnieuw enorm goed in staat om de jaarstukken op een goede manier ook politiek te behandelen. Zo goed dat er bijna geen politiek meer overblijft, zou je bijna denken. Zeker als er een debatje is tussen 2 leden van de COR, die het dan uiteindelijk met elkaar eens zijn, wat natuurlijk bijzonder prettig is. Dat maakt ook dat mijn bijdrage in dat opzichte ook niet zo lang hoeft te zijn. Het is uiteindelijk aan het presidium, maar ik wil toch ook hier zeggen, we hebben geprobeerd om de jaarstukken een betere plek in de politieke kalender te geven door hem apart te zetten. Ik merk zelf dat het voor politici altijd best wel heel moeilijk is. Dan sluit ik aan op de laatste woorden van mevrouw Rojer ook, wij willen altijd vooruitkijken en daarmee moeten we de lessen van het terugkijken absoluut meenemen. Maar ik merk ieder jaar opnieuw ongemak in het knippen tussen de jaarstukken aan de ene kant en de Voorjaarsnota of kaderbrief aan de andere kant. Ik zou daarvoor willen pleiten om dat weer samen te doen. Ik weet dat ik dat in het presidium moet doen, maar dan is het maar weer hier gezegd. Dan heel kort inhoudelijk, voorzitter. Wij hebben in de commissies aandacht gevraagd voor de basishygiëne in de organisatie die onvoldoende op orde is. Dat is natuurlijk wel echt heel duidelijk een rode vlag. We hebben aandacht gevraagd voor het voldoende kunnen bijsturen op beleid en financiën, over de uitgaven die we niet direct aan contracten kunnen koppelen, over de inrichting van het aanbestedingsproces en tenslotte over de vraag of de beschikbare middelen ook daadwerkelijk terechtkomen bij de maatschappelijke doelen die we beogen. Dat is echt wel een grote zorg en daarom wat betreft het CDA onverkort alle aanbevelingen van de COR overnemen en beterschap beloven in de komende jaren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in de nacht van 18 op 19 januari was het in Mathenesse 3 keer raak, 2 schietpartijen en een explosie in 1 nacht in 1 wijk. Een week eerder waren er in 1 nacht 3 explosies bij Rotterdamse woningen aan een Vergiliusstraat, aan de Rodenburgstraat en de Adriaan Pieterstraat. Bewoners die van geen enkel conflict ook maar iets te maken hadden, werden wakker van een enorme knal. Dat was de start van 2025 voor veel bewoners en het is een beeld dat in de hele stad terugkomt. Het

aantal explosies in de stad blijft stijgen en te vaak zijn minderjarigen betrokken bij deze incidenten. Kinderen die voor een paar 100 euro een explosief leggen onder het huis van een ander gezin. Dat is geen incident meer, het is een patroon en daar neemt de Rotterdamse VVD dan ook geen genoegen mee. Want elke euro die deze raad voor veiligheid uittrekt, moet terechtkomen waar telt, op straat, in de wijk en bij de bewoners. Voorzitter, dit is het laatste grote verantwoordingsdebat van deze collegeperiode. Het moment om de balans eens op te maken. Enerzijds reflecteren op de afgelopen periode en anderzijds vooruitkijken naar de toekomst van ons Rotterdam. Voorzitter, laat ik beginnen met wat er goed gaat, want daar heb ik genoeg over te vertellen. De Rotterdamse VVD ziet een stad die er op papier financieel gezond voorstaat. Het afgelopen college heeft ervoor gezorgd dat Rotterdammers niet met hogere lasten zijn geconfronteerd en daar mag dit liberale college trots op zijn. Rotterdam sluit de boeken van 2025 met een positief resultaat van bijna 80 miljoen. Er is deze periode meer bereikt. We hebben veilige horecaroutes en veilige schoolroutes opgezet. We hebben ruim 3.000 Rotterdammers vanuit de bijstand naar werk geholpen. Met de economische denktank hebben wij de koers voor onze toekomst bepaald. Stuk voor stuk stappen waar de VVD dan ook ontzettend trots op is. Dat klinkt natuurlijk ontzettend goed. Maar wie het verhaal achter de cijfers leest, ziet iets wat onze aandacht verdient. Dat positieve resultaat leunt namelijk wel voor een groot deel op incidentele meevallers, extra bijdrage vanuit het Rijk en doorgeschoven investeringen. Tegelijk neemt ook de druk op onze begroting in de komende jaren juist toe. De accountant windt er dan ook geen doekjes om, de financiële basishygiëne van de gemeente Rotterdam is onvoldoende op orde. Facturen worden niet tijdig verwerkt, contracten niet goed gekoppeld en fouten en onzekerheden stijgen in een jaar van 52 naar 102 correcties, wat gewoon neerkomt op een verdubbeling. Voorzitter, we hebben hier niet een administratief probleem, maar een bestuurlijk probleem. Want wie de jaarstukken eens goed doorbladert, ziet het bijna in elk programma wel gebeuren. Geld dat de raad beschikbaar stelde, maar niet is uitgegeven. Voor de VVD is er dan ook geen financiële meevaller, maar een bestuurlijke tegenvaller. Voorzitter, we raken wat de Rotterdamse VVD betreft hier dan ook de kern. Een financieel gezonde stad heeft een begroting die structureel in evenwicht is, waarin de risico's helder zijn en waarin Rotterdammers de resultaten ook echt zien.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft een vraag.

De heer SIEMONS (50plus): U heeft het over een financiële tegenvaller, maar wat heeft de VVD daaraan gedaan om dat te voorkomen? Dat is mijn vraag.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank, voorzitter. Ten eerste, ik heb het niet over een financiële tegenvaller in deze. De VVD heeft het college scherp gehouden op de financiën de afgelopen periode. Daarnaast is een financiële meevaller voor mij als je iets goedkoper hebt kunnen doen. Dan hang ik de vlag uit en ben ik hartstikke blij. Maar niet als er geld op de plank blijft liggen. Dank u.

De VOORZITTER: Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): U zegt, de VVD heeft scherp gehouden. Maar hoe rijmt u dan het scherp houden met het feit dat het geld van het schoonmaakoffensief was uitgegeven voordat het goedgekeurd was door de raad?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Daar kom ik een andere keer op terug, mijnheer Roskam. Want zoals u weet is dit mijn eerste periode hier. Dank u.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels vervolgt haar betoog.

Mevrouw ENGELS (vvd): Want een bewoner uit Nesselande ziet met lede ogen aan dat haar wijk langzamerhand haar ziel verliest door de overname van relschoppers op warme dagen. Want zij ging er ooit wonen voor de rust en de veiligheid en niet voor slapeloze nachten en een groeiend gevoel van onmacht. Helaas staat dit voorbeeld niet op zichzelf, want ik sla vanochtend de krant open en ik zie wederom weer dat het in Nesselande niet oké is geweest. Voor veel Rotterdammers en steeds meer Rotterdammers is het onveilig voelen in hun eigen wijk steeds meer een dagelijks feit. Dit is ook waar het uiteindelijk om draait, voorzitter. Want Rotterdammers liggen niet wakker van begrotingsregels of jaarstukken, zij liggen wakker van intimidatie, van geweld in hun straat, van een buurt die 's avonds kantelt. Veiligheid is voor hen dan ook geen beleidsprogramma, maar een basisbehoefte.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): De Rotterdammers liggen wakker van de veiligheid en de veiligheid waar VVD voor staat, is er niet. Ik heb u net een aantal zaken op horen noemen met schietpartijen, het gebeurt toch ook onder u. U krijgt dadelijk een tweede kans, dat zit er wel in. Misschien dat u dan wat zaken steviger gaat aanpakken, maar voorlopig is het niets.

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Mijnheer Siemons, volgens mij zijn wij het juist wel eens hier. Ik vertel u namelijk dat wat de Rotterdamse VVD betreft hier iedere euro die overblijft gewoon naar veiligheid moet gaan. Veiligheid is voor Rotterdammers geen beleidsprogramma, maar een basisbehoefte en daar mag werkelijk geen euro onbenut blijven.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): U legt de bal nog wel een beetje voor het doel. Hoe reflecteert u dan op het geld dat overgebleven was bij de werving voor nieuwe boa's? Had daar wat u betreft liever een overschot gehad dan dat er een tekort was ontstaan? Dat de wethouder heel hard zijn best had gedaan, in plaats van er geld op de plank is blijven liggen?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Allereerst, mijnheer Roskam, wil ik nogmaals herhalen, iedere euro die we aan veiligheid moeten of kunnen besteden, moeten we aan veiligheid besteden. Daarnaast qua boa's, ben ik ontzettend blij dat de wethouder ervoor heeft gezorgd dat er 100 boa's weer bij zijn gekomen en dat het echt gewoon een sterke ploeg is geworden waar we als Rotterdam hartstikke trots op mogen zijn. In die zin vind ik gewoon dat iedere euro hier gewoon voor Rotterdam naar veiligheid moet gaan.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Ook als ze niet opgaan? Want dat is het probleem.

Mevrouw ENGELS (vvd): Mijnheer Roskam, volgens mij is hier ook eerder aangehaald dat er best problemen zijn op de markt om boa's aan te trekken en te zorgen dat we voldoende personeel hebben. Daarom hoop ik ook dat er vandaag heel veel mensen naar deze uitzending kijken, zien hoe belangrijk het is om boa te worden en zich vooral aanmelden om boa te gaan worden hier in de stad. Maar volgens mij is dit niet voor de rest relevant hiervoor.

De VOORZITTER: Ik hoop ook dat er heel veel mensen kijken. Mevrouw Engels vervolgt haar betoog.

Mevrouw ENGELS (vvd): Want voorzitter, op totaalniveau vallen de afwijkingen mee, maar het staat niet op zichzelf. De Rekenkamer heeft er ook al eerder op gewezen, het probleem in onze stad is steeds vaker niet een gebrek aan geld, maar een gebrek aan uitvoeringskracht. Plannen worden gemaakt, budgetten worden vastgesteld en aan het eind van dit jaar blijkt dat een deel daarvan niet van de grond is gekomen. Dit is juist waarom de Rotterdamse VVD de onderbesteding geen financiële meevaller noemt, maar een bestuurlijke tegenvaller. Een meevaller is namelijk geld wat je overhoudt, omdat het goedkoper en efficiënter kon. Een tegenvaller is geld dat direct kon bijdragen aan een veiliger Rotterdam en dat zijn werk niet volledig heeft gedaan. Voorzitter, ik rond af. Geld op de plank maakt Rotterdam niet veiliger. Een college dat ervoor zorgt dat elke euro voor veiligheid ook echt wordt ingezet wel. Deze collegeperiode loopt dan ook nu ten einde, maar ons werk gaat door en daarom zal de Rotterdamse VVD zich altijd blijven inzetten voor een veiliger Rotterdam. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer heeft een vraag.

Mevrouw ROJER (d66): Dank u wel. Mevrouw Engels, u heeft het over veiligheid. Heeft u het dan over het verbeteren van de objectieve veiligheid of verbeteren van de subjectieve veiligheid waar meer geld naartoe moet gaan?

De VOORZITTER: Mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik vind het vooral ontzettend belangrijk dat Rotterdammers zich altijd veilig voelen in Rotterdam, in hun eigen wijk en dat zo blijven voelen. We zien helaas bijvoorbeeld door de Veiligheidsindex dat die blijven afnemen en dat minder wordt. Daar wil ik alles op alles voor zetten dat die Rotterdammer zich weer veilig voelt en dat we het hier fijn hebben in Rotterdam met elkaar. Dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. We hebben ook een paar vragen aan de wethouders en het college. Het gaat niet over veiligheid, het gaat juist over de verslaggeving in de jaarstukken. Een hele vriendelijke, makkelijk en bescheiden verzoek dat net ook door andere partijen is ook gepleit. Het heeft ook betrekking op het voorkomen van de Katendrecht coalitie, zoals dat door Leefbaar Rotterdam is genoemd. Ik reken volop op uw steun wat ik nu ga vragen. Want de COR adviseert terecht nogmaals vandaag door hun vooraanstaande leden om risico's beter in beeld te brengen. Dat is belangrijk voor de financiële sturing, daar zijn we het volledig mee eens. Maar welke risico's nemen we mee? Net als de voorzitter van COR zijn we opbouwend kritisch. Worden de risico's van biodiversiteit, hittestress die wij vandaag heel erg voelen, droogte, slechte luchtkwaliteit en niet halen van klimaatdoelen ook zichtbaar gemaakt? Want de ecologische risico's zijn niet bekend en uiteindelijk leiden die ook naar financiële en maatschappelijke kosten in de stad. Daarnaast constateert de COR ook dat er op verschillende plekken onderbesteding is. Dat is het ook verschillende keren verteld. Maar we zijn het er niet mee eens dat alles naar veiligheid moet, zoals VVD dat wil. Dat mag echt naar de veiligheid, maar ook misschien naar klimaatmaatregelen, energietransitie projecten en autoluwe plannen. Dat zijn natuurlijk maatschappelijke problemen die wij daarmee kunnen oplossen. Daarom zouden we graag willen onderzoeken of Rotterdam kan werken aan een compacte, publieke wijze van een verslaggeving. Bijvoorbeeld maximaal 50 bladzijdes waarin niet alleen de financiële resultaten, maar ook maatschappelijke en ecologische effecten zichtbaar worden gemaakt. Grote bedrijven zoals Shell en universiteiten zoals de Erasmus Universiteit moeten vanwege Europese regels steeds uitgebreider rapporteren over hun impact op klimaat, natuur en

samenleving. Zij laten niet alleen zien wat hun financiële voor- en nadelen zijn, maar ook welke maatschappelijke effecten hun activiteiten hebben. Dan zou een coalitie waarin veel partijen geloven dat grote bedrijven de economische motor van onze samenleving zijn en waarin de VVD en D66 de gemeente graag bedrijfsmatig bestuurd op zijn minst dezelfde ambitie mogen hebben als het gaat om publieke verantwoording. Kan het college aangeven hoe het aankijkt tegen zo'n publieke, sociale en ecologische verslaggeving? Is het college bereid om te onderzoeken hoe de maatschappelijke en ecologische effecten van gemeentelijk beleid beter zichtbaar worden gemaakt op een toegankelijke manier zodat iedereen dat kan vinden? Want publieke verantwoording gaat niet alleen over geld, maar ook welke samenlevingseffecten wij hebben gerealiseerd. Het gaat niet alleen maar over geld, maar ook over de samenleving en wat wij bereikt hebben. Daarom dienen we ook de motie 'Duurzaamheidsverslag, ook door concern Rotterdam' in. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Duurzaamheidsverslag, ook door concern Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van Jaarstukken 2025;

constaterende dat:
- de gemeentelijke jaarstukken omvangrijk en technisch van aard zijn en daardoor voor veel Rotterdammers moeilijk toegankelijk zijn;
- de gemeente in haar beleid maatschappelijke en ecologische doelen nastreeft op het gebied van onder meer klimaat, natuur, gezondheid en leefomgeving;
- grote ondernemingen en publieke instellingen steeds vaker rapporteren over hun maatschappelijke en ecologische impact naast hun financiële resultaten als gevolg van nieuwe Europese regels;

overwegende dat:
- democratische verantwoording begrijpelijk en toegankelijk moet zijn voor inwoners, maatschappelijke organisaties en raadsleden;
- risico's zoals klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, hittestress, droogte en verslechterende luchtkwaliteit grote gevolgen kunnen hebben voor de toekomst van de stad en publieke middelen;

verzoekt het college:
- te onderzoeken hoe naast de reguliere jaarstukken een compacte publieke versie van het jaarverslag kan worden opgesteld;
- daarbij te verkennen hoe een publieke duurzaamheidsrapportage naar analogie van de Europese CSRD-richtlijnen kan worden ontwikkeld, waarin de sociaal-ecologische risico's en effecten van gemeentelijk beleid worden verantwoord;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Het is een bijzondere periode. We zitten midden in de zomer en dat is vaak ook een periode van veel liefde en veel vakantieliefdesverhalen.

Waar de liefde centraal staat tijdens het huwelijk van de burgemeester, zien we aan de andere kant een nieuwe politieke affaire ontstaan. Een schijnhuwelijk in de maak, ofwel nu al een knipperlichtrelatie. Want PRO en D66 die de VVD na een kort toneelstukje van hard to get weer liefdevol in de armen sluiten, lijkt daarmee het romantische politieke seizoen officieel te zijn begonnen. Maar we weten ook dat kortstondige vakantieliefdes uiteindelijk kunnen eindigen in spijt. Voorzitter, tegelijkertijd is het ook het laatste raadsdebat waarschijnlijk met het huidige college, een natuurlijk einde van een huwelijk. Het was een college waarin je elkaar in ieder geval kon vertrouwen. Als je elkaar aankeek en je zei iets, dan wist je dat het ook zo was.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft een vraag.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, een verhelderende vraag. Mag ik daarbij constateren dat DENK spijt heeft van de vakantieliefde die ze hebben gehad met Leefbaar Rotterdam?

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Als de heer Biljoen goed heeft geluisterd, had dit betrekking op de komende samenwerking met PRO, D66, VVD, CDA en Volt. Maar dan heeft hij het waarschijnlijk niet goed begrepen. Voorzitter, ik ga door. Of je het ermee eens was met wat je te horen kreeg van de coalitiegenoten was natuurlijk een tweede, maar je wist wel waar je aan toe was en dat is in de politiek soms al winst. Voorzitter, we kijken nu terug naar 2025 en hebben we dat al een beetje gedaan bij de begroting zelfs en ook bij het verantwoordingsdebat. We zien een stad die investeert in woningen, in Armoedebestrijding, in veiligheid, sport en ook inclusie. Laten we ook eerlijk zijn, uitvoering en ambitie komen niet altijd met elkaar overeen. Dan wil ik het wel hebben over veiligheid, want ondanks investeringen zijn die doelstellingen niet gehaald. In meerdere wijken blijft overlast bestaan, nemen explosies niet af en verbetert ook het veiligheidsgevoel nog niet echt. Dan moet je kijken, hoe zet je capaciteit in? Valt daar nog wat te winnen? Dan wil ik er eentje uithalen, de taxicontroles. In 2025 waren er 10.190 controles, dat zijn er ongeveer 40 per werkdag, 5 controles per uur. Je zou bijna denken dat inmiddels iedere taxichauffeur een vaste relatie heeft met een handhaver, maar dat is nog niet het geval. Wat levert het dan wel op? 10 ingetrokken vergunningen, 4 waarschuwingen en maar slechts 7 boetes op de 10.190 controles. Als je zoveel inzet maar totaal niet effectief bent, dan is dat met een kanon op een mug schieten of een boa een wapenstok geven. Daarom dienen wij een motie in om de inzet op taxicontroles in ieder geval terug te dringen en de handhavingscapaciteit te richten op plekken waar de nood wel hoog is. Want het geweld in de stad blijft ondertussen zorgelijk met explosies, schietpartijen en wapenbezit onder jongeren. Preventie is belangrijk, maar nog niet voldoende. Dan maak ik gelijk ook het bruggetje naar de beveiliging van de religieuze instellingen, want dat vraagt natuurlijk om aandacht en we zijn dan ook benieuwd naar de plannen die na de zomer door de burgemeester hierover gepresenteerd gaan worden. Als we het dan hebben over preventie, heb ik nog een motie op het snijvlak van zorg, preventie en leefomgeving. Dat gaat over ‘Energie besparen, sport versterken’. Daarmee willen we zorgen dat de verduurzaming van sportaccommodaties niet alleen de energierekening gaat verlagen, maar ook bijdraagt aan een sterker en toegankelijker sportaanbod. Voorzitter, dan de Rotterdammers in de bijstand. Ook een target wat helaas niet is gehaald, want nog altijd zitten ruim 30.000 Rotterdammers in de bijstand en de ambitie om dat terug te dringen is niet gelukt. De moeilijkste groep volgens de wethouder is nu wat er overblijft. Daarnaast zien we nog steeds heel veel fraudeonderzoeken, maar ook een stijging in de klachten over bejegening. Samenvattend, de moeilijkste groep, veel fraudeonderzoeken en een stijging van klachten. Mijn vraag is dan ook, welke conclusie trekt de wethouder als hij deze 3 gegevens naast elkaar legt? Voorzitter, dan nog een punt over de stageplaatsen. Want voor jongeren blijft het vinden van stageplekken lastig. Daar is een aantal weken geleden hier ook over gedebatteerd. Vooral voor mbo-studenten en daarom wil ik de wethouder vragen om de

verlaagde ambitie nogmaals te heroverwegen. Kan de wethouder toezeggen dat we geen harde stagestops gaan invoeren als gemeente Rotterdam? We stonden op 1.000, is verlaagd naar 600. Het is wel iets meer geweest vorig jaar, maar laten we dan niet ambitieuze stagestops gaan invoeren. Natuurlijk, wij zouden DENK niet zijn als we het ook nog moeten hebben over de automobilist. De positie van de autorijder is er niet op vooruitgegaan en ik voorspel met de komende coalitie dat het ook echt gewoon een ramp gaat worden. Want blijkbaar denken partijen dat heel Rotterdam in een bakfiets rijdt. Alsof de loodgieter met een cv-ketel onder zijn arm en de aannemer met zakken cement achterop vrolijk naar de klus moeten gaan fietsen. Alsof de gewone Rotterdammer de auto voor de lol gebruikt in plaats om naar het werk te gaan, kinderen op te halen of voor families te zorgen. De Meent wordt al stukje bij beetje helemaal afgesloten. De volgende stap wordt gewoon het gehele centrum en vervolgens waarschijnlijk een totaalverbod. Het zijn surrealistische Amsterdamse taferelen, mede mogelijk gemaakt door de VVD.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Bent u het niet met mij eens dat auto's op De Meent ook wel een beetje voor de lol worden gebruikt?

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik ben het met u eens dat auto's op De Meent ook een beetje voor lol worden gebruikt. Waarvan akte.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Als dat het niveau is. Bent u het met me eens mevrouw Rojer, dat mensen ook drugs voor de lol gebruiken? Gaan we die dan ook allemaal verbieden?

De VOORZITTER: We verbreden het debat enigszins. Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Nee, maar omdat de heer Soytekin zei, er wordt gedacht dat dat auto's voor de lol worden gebruikt. Daarom dacht ik, ik check het, want volgens mij worden ze wel voor de lol gebruikt.

De VOORZITTER: De heer Soytekin mag door.

De heer SOYTEKIN (denk): Wat is het punt van mevrouw Rojer? Want ik zit ernaar te zoeken. U haalt er nu 1 klein specifiek dingetje uit van die paar autorijders die over De Meent rijden die dat inderdaad voor de lol gebruiken. Er zijn ook mensen die inderdaad een motorrijden bijvoorbeeld, of autorijden. Haalt u dat element eruit waarvan u zegt van, dat is zo belangrijk dat we alle automobilisten gaan pesten?

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Nee hoor, helemaal niet. Het was een verduidelijkende vraag omdat u aangaf, de auto wordt niet voor de lol gebruikt. Daar wilde ik de nuance in maken, volgens mij wordt de auto in sommige gevallen wel voor de lol gebruikt.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik wil daar wel een aanvulling op geven. Want er zijn gewoon plekken in de stad waar je leuk op het terras wil zitten en dan is het gewoon heel logisch dat we zeggen, daar heeft de auto geen plek. Dat DENK daar anders tegenaan kijkt is

prima, maar ik denk dat heel veel Rotterdammers heel erg blij zijn als we aan een leefbaar centrum werken. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik denk dat heel veel Rotterdammers ongelooflijk boos zijn op het moment dat ze zien dat het stadscentrum volledig autovrij wordt, terwijl er 0 alternatieven zijn. Het ov wordt duurder. Sterker nog, er zijn plannen om het ov voor ouderen, wat nu gratis is, helemaal af te schaffen. Er zijn 0 alternatieven, maar in de tussentijd schrappen we wel alle mogelijkheden voor de autorijders. Daar maakt u de Rotterdammer niet blij mee. Voorzitter, ik denk dat ik doorga.

De VOORZITTER: Ik denk het nog niet, want de heer Biljoen heeft een vraag.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik probeer toch na te denken wat het punt is wat de heer Soytekin wilt maken. Want ik herinner me in uw campagne dat u bij de Maastunnel nog een hele grote banner had opgehangen dat de Maastunnel weer open moest. Maar u heeft wel 4 jaar ook in het stadsbestuur gezeten en u bent ook medeverantwoordelijk voor het feit dat we nu daar 1 baan hebben. Wat is uw hele punt? U draagt bij aan een autoluwe stad en vervolgens wanneer de periode bijna voorbij is gaat u met weemoed terugkijken.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan moet de heer Biljoen echt nog wel iets meer proberen verder na te denken. Want als hij alle debatten heeft gevolgd op het gebied van autorijders of mobiliteit, dan weet hij heel goed hoe wij in de wedstrijd stonden.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, u kunt heel veel woorden gebruiken in een debat, maar ik heb geen enkele concrete moties vanuit uw partij gezien om de Maastunnel weer open te krijgen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dit was overigens een afspraak binnen de coalitie. U gaat het waarschijnlijk lekker volhouden met D66. Maar er zijn van die afspraken waar je niet blij mee bent, waarschijnlijk is dat voor u ook het geval straks als elke boa een wapenstok krijgt. Gaat u dan ook een motie indienen om dat af te schaffen? Gaat u ook een motie indienen dat AOW'ers wel gratis met het ov kunnen?

De VOORZITTER: Nu vervolgt u echt uw betoog.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan wachten wij die moties van PRO af. Ik zal ze samen met u indienen om de wapenstok in ieder geval af te schaffen en dat ouderen gewoon met het ov kunnen reizen, mijnheer biljoen. Want voorzitter, er moet ruimte blijven voor hardwerkende Rotterdammers die een auto wel nodig hebben. Want we hebben al te veel onlogische verkeersafsluitingen, onwerkbare zero-emissiezones en een halve Maastunnel. Het doordrukken van de anti-automaatregelen, terwijl er 0 alternatieven zijn, is mensen gewoon klemrijden met beleid. Voorzitter, dit college investeerde miljoenen in het kinderarmoedefonds, armoederegelingen zijn veel beter onder de aandacht gebracht. Het AOW- en Jeugdtegoed zijn flink verhoogd en het Jeugdtegoed is flink verhoogd zelfs naar 850 euro. Er is meer geïnvesteerd in de aanpak van racisme en discriminatie, er was zelfs een stadsmarinier discriminatie. De aangiftebereidheid is flink verhoogd. Er was financiering en

aandacht voor het koloniaal- en slavernijverleden en ook inzet op de islamitische begraafplaatsen. Parkeren werd deels gratis op belangrijke feestdagen zoals de Ramadanfeest en er zijn mooie en succesvolle Iftars georganiseerd op het stadhuis. Hiermee heeft het college laten zien dat iedereen erbij hoort. De grote vraag is natuurlijk welke van deze inkomenspolitieke en identiteitspolitiek maatregelen keihard gaan sneuvelen. Voorzitter, tot slot nog een motie. Afgelopen zondag was een historische dag voor de Molukse gemeenschap, voor de stad en voor ons land. De onthulling van het Nationaal Monument Ulu Kora aan de Lloydkade is een feit. Mede dankzij onze inspanningen en de motie is dat een mooie herdenking geworden. Excuses zijn gemaakt. Een begin, maar geen eindpunt. Want Rotterdam heeft een diepe band met de Molukse gemeenschap en daarom vinden wij dat de Molukse vlag ook een plek verdient aan de vlaggenparade aan de Boompjeskade waar alle nationaliteiten zichtbaar zijn. Daarom dienen wij ook daar een motie voor in om te kijken of dat in de week voorafgaand aan 21 juni de vlag gehesen kan worden. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Ook de Molukse vlag hoort thuis aan de Boompjes

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van agendapunt 6.1 Jaarstukken 2025;

constaterende dat:
- aan de Boompjes in Rotterdam een Vlaggenparade is opgesteld waarin diverse landen, culturen en gemeenschappen symbolisch worden vertegenwoordigd;
- één deel van de Vlaggenparade is gereserveerd voor bijzondere evenementen met een sociaal cultureel maatschappelijk karakter;
- de Molukse gemeenschap sinds decennia een zichtbare en waardevolle bijdrage levert aan de Rotterdamse samenleving op sociaal, cultureel en economisch en maatschappelijk gebied;
- in Rotterdam het Nationaal Monument Ulu Kora staat ter nagedachtenis aan de eerste Molukse KNIL-militairen, marinemannen en hun gezinnen die hier aan kwamen in 1951;
- in gemeenten als Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel de Molukse vlag wordt gehesen bij bijzondere gelegenheden voor de Molukse gemeenschappen in deze gemeenten;
- de vlag die vaak wordt aangeduid als de Molukse vlag de RMS-vlag betreft, een symbool dat voor veel Molukkers van grote historische, culturele en emotionele betekenis is;

van mening dat:
- de vlaggenparade mede tot doel heeft de verscheidenheid van de Rotterdamse bevolking zichtbaar te maken;
- de Molukse gemeenschap een bijzondere historische band heeft met Nederland en daarmee ook met Rotterdam;
- het tonen van de Molukse vlag een blijk van erkenning en waardering kan zijn voor de geschiedenis, identiteit en bijdrage van de Molukse gemeenschap;
- opname van de Molukse vlag bijdraagt aan een inclusieve representatie van de gemeenschappen die Rotterdam mede vormgeven;
- het plaatsen van de RMS-vlag in de vlaggenparade niet moet worden opgevat als een politieke stellingname, maar als erkenning van een belangrijk onderdeel van de geschiedenis van veel Molukse Rotterdammers;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met de stichting Vlaggenparade Rotterdam om de Molukse vlag jaarlijks toe te voegen aan de Vlaggenparade aan de Boompjes in de week voorafgaand aan de jaarlijkse herdenking aan de Lloydkade tot en met de dag van de herdenking op 21 juni;
- dit in samenspraak te doen met de Molukse gemeenschap in Rotterdam;
- en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 5. Taxicontroles hebben geen topprioriteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van agendapunt 6.1 Jaarstukken 2025;

constaterende dat:
- sinds de intensivering van de taxihandhaving in Rotterdam 10.190 taxi's zijn gecontroleerd;
- deze controles slechts hebben geleid tot intrekking van 10 RTX-vergunningen en 7 boetes;
- door de intensivering van de taxihandhaving er beroep wordt gedaan op extra inzet van handhaving (boa's);
- middels de prioriteringsagenda handhavers gerichter worden ingezet op de grootste uitdagingen in de stad;

overwegende dat:
- de opbrengst van de taxicontroles verwaarloosbaar is ten opzichte van het aantal controles;
- het aantal controles op taxi's door handhaving disproportioneel is;
- er een tekort aan boa's wordt ervaren;
- de inzet van de handhaving (boa's) efficiënter en effectiever kan door het aantal controles op taxi's terug te dringen;
- hierdoor de handhaving bij de prioriteringsagenda nog gerichter kan worden ingezet op de grootste uitdagingen in de stad;

verzoekt het college:
- de inzet van handhaving op controles van taxi's significant terug te dringen ten opzichte van vorig jaar (2025);
- via de prioriteringsagenda vrijgekomen boa-capaciteit doelgerichter in te zetten op andere handhavingstaken met een hogere prioriteit;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 6. Energie besparen, sport versterken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van de jaarstukken 2025;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam investeert in toekomstbestendige en duurzame sportaccommodaties;
- sportverenigingen te maken hebben met hoge energie- en exploitatiekosten;
- verduurzaming van sportaccommodaties kan bijdragen aan lagere lasten voor verenigingen en aan de Rotterdamse klimaatdoelstellingen;
- voor veel sportverenigingen de benodigde investeringen in verduurzaming nog steeds een financiële uitdaging vormen;

overwegende dat:
- verduurzaming van sportaccommodaties niet alleen betrekking heeft op veldverlichting, maar ook op maatregelen zoals isolatie, duurzame verwarmingssystemen en energiebesparing in clubgebouwen;
- versnelling van verduurzamingsmaatregelen sportverenigingen financieel weerbaarder maakt;
- verdere verduurzaming van sportaccommodaties bijdraagt aan een toekomstbestendige sportinfrastructuur in Rotterdam;

verzoekt het college:
- inzichtelijk te maken welke mogelijkheden er zijn om de verduurzaming van alle sportaccommodaties in Rotterdam verder te versnellen;
- daarbij specifiek te bezien welke financiële, beleidsmatige of organisatorische belemmeringen voor sportverenigingen kunnen worden weggenomen;
- en dit te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Laamairi

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, Rotterdammers staan niet bekend om eindeloos terugkijken en steken liever de handen uit de mouwen. Ik hoorde net ook, in de zomer houden Rotterdammers wel van daten. Maar wij als Volt Rotterdam kijken ook graag vooruit. Alleen 1 keer per jaar en dat moment is vandaag, is het ook goed om stil te staan en terug te kijken. Want hebben we gedaan wat we hebben beloofd als stad? Het bijzondere van dit moment is dat dit natuurlijk de laatste keer is dat we terugkijken met het zittende college. Ik wil hen dan ook gewoon bedanken voor alle effort die ze de afgelopen jaren in de stad is gestoken. We hebben vandaag ook de vrijheid genomen om iets verder uit te zoomen. Als we de jaarstukken van 2025 wat breder trekken, vallen ons wel een tweetal patronen op. Allereerst, er is gewoon ook enorm veel bereikt en daar willen we ook complimenten voor geven. Verschillende targets zijn gehaald en soms ruimschoots overtroffen. Wat ons wel opvalt is dat een aantal van die doelen al ruimschoots voor het einde van de collegeperiode werden bereikt. Denk aan de schillen om de school, de CO2-reductie, het binnenhalen van de investeringen en het realiseren van de nieuwe banen. De vraag die we dan wel hebben, lag de lat dan hoog genoeg? Wat ons betreft als we vooruitkijken, gaat die ambitie wel omhoog. Ten tweede zien we de afgelopen jaren keer op keer een flinke onderbesteding. Wilt u een voorbeeld? Kijk naar het zorgdomein dit jaar. Bij de maatschappelijke opvang blijft dik 6,5 miljoen onderbesteed doordat projecten vertraging oplopen, terwijl de maatschappelijke opgaven onverminderd groot blijven. Maar onderbesteding gaat breder dan zorg, we zien het op vele domeinen. Uit de jaarstukken blijkt dat de gemeente in 2025 per saldo bijna 200 miljoen minder heeft uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Voor Volt is daarom de vraag

niet zozeer hoeveel geld er overblijft, maar hoe we eerder inzicht hierin krijgen zodat we op deze afwijkingen kunnen bijsturen. Als middelen niet tijdig worden ingezet, blijven ambities onnodig langer liggen. Daarom zou ik graag de volgende vraag aan het college stellen, wat kunt u aan het volgende college meegeven om dit beter te doen of te voorkomen? Voorzitter, daarnaast wil ik nog 2 inhoudelijke punten toelichten, de woningbouw en de EU-arbeidsmigranten. Als we kijken naar de woningbouw de afgelopen jaren, dan zien we een dossier met grote ambities. Het college heeft haar ambities bijna gehaald. Er is afgelopen periode veel gebouwd en er is gestart met de bouw van meer dan 3.000 sociale huurwoningen. Dat klinkt als goed nieuws, maar de realiteit is ook weerbarstiger. De geschatte sloop en verkoop van sociale huur lijkt afgelopen periode namelijk mogelijk hoger te zijn. Dat betekent dat dit college er niet in is geslaagd om deze periode ook netto woningen aan de sociale voorraad toe te voegen en dat vinden we echt wel een pijnlijke constatering. Daarom zullen wat ons betreft de komende jaren de ambities omhoog moeten. Dat betekent meer sociaal bouwen en echt minder slopen, want dit moet beter voor al die mensen die op de wachtlijsten staan. Dan de EU-arbeidsmigranten. In de jaarstukken lezen we over het actieprogramma ‘Meer grip op arbeidsmigratie’ en de inzet op het tegengaan van uitbuiting, overlast en slechte huisvesting. De voortgangsrapportage ontbreekt echter, de concrete resultaten zijn voor ons onhelder. Daarnaast baart het ons ook wel zorg dat de middelen worden doorgeschoven naar 2026. Gezien we afgelopen maand ook weer veelvuldig horen over de misstanden in het nieuws en onder andere ook de uitbuiting en misstanden in Carnisse, willen we de komende periode meer aandacht voor dit onderwerp. Voorzitter, tot slot. Mijn fractie was laatst op bezoek in het Europees Parlement. In gesprek met 2 Europarlementariërs zijn er vragen gesteld over het benutten van de Europese subsidies waar gemeenten gebruik van kunnen maken. Rotterdam werd hierin direct genoemd als voorbeeld voor gemeenten die dit erg goed doet. Deze complimenten willen we bij deze overdragen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft nog een vraag.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. U had het net over lekker op de terrassen zitten als de auto's de stad niet meer in kunnen. Vanaf ’27 zou de kans kunnen bestaan dat er geen auto meer de stad in kan. Wat zegt u tegen de kleine ondernemers die in het centrum moeten zijn voor hun werk en daar niet meer naar binnen kunnen rijden, omdat ze de investeringen niet kunnen doen voor die dure elektrische auto's? Wat zegt u tegen die ondernemers?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, tegen die ondernemer wil ik zeggen, maakt u niet te veel zorgen. We gaan niet opeens de hele stad dichtgooien voor de auto. Wat we wel zien is dat onze stad aan het verdichten is en dat het op sommige punten knelt in de stad. Er zijn een aantal logische plekken, die zijn al een keer eerder genoemd, zoals De Meent en de Witte de Withstraat, waar je zou kunnen zeggen, maak meer ruimte voor de mensen om te recreëren of om te fietsen zodat we op andere plekken de auto's door de stad geleiden. Ik ben helemaal niet tegen de auto, maar in een stad die verdicht en een stad die groeit, moeten we wel slim met mobiliteit omgaan.

De heer SIEMONS (50plus): U bent niet tegen de auto, ik heb toch een andere indruk. Want de auto moet geweerd worden uit het centrum. Niet alleen De Meent, er komen ook een aantal andere straten om de hoek kijken. Maar die ondernemers zijn wel de dupe daarvan. Eerst hebben we de Maastunneltraverse al verpest met 1 baan naar de Maastunnel toe. Dan loopt het verkeer op, mensen ergeren zich werkelijk kapot. De Rotterdammer heeft er echt de pest in als je van de ene kant naar de andere kant van de stad wil rijden. Dat is namelijk niet meer te doen en dat komt dan alleen door dit beleid.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Deels vinden wij elkaar, want ik denk dat het inderdaad heel vervelend is als je in de auto in een file door de stad moet rijden. Dat is ook vervelend. Dat betekent dat we moeten kijken, hoe helpen we die auto goed? Dat is bijvoorbeeld om P&R-plekken te maken aan de randen van de stad zodat je daar makkelijk met je auto naar toe kan, maar daarna ook het ov kan nemen. We moeten zeker kijken hoe we de auto goed bedienen, maar dat kan niet op elke plek en wat ons betreft niet altijd in het centrum. Ik heb ook wel een vraag voor u, want bijvoorbeeld de Lijnbaan is ook autovrij. Zou uw voorstel dan zijn om daar weer de auto toe te laten?

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dat vind ik een vreemde vraag eerlijk gezegd, want er kunnen geen auto's rijden. Dat is een vraag waar ik geen antwoord op kan geven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, de heer Dekkers. De heer Biljoen heeft nog een vraag aan de heer Siemons.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, nog een vraag aan de heer Siemons. Hij gaf aan dat Rotterdammers de pest erin hebben, letterlijk zijn woorden, met betrekking tot de Maastunneltraverse. Maar houdt u ook rekening met de Rotterdammers die in bus 44 zitten die rustig nu kunnen doorrijden? Houdt u ook rekening met de jonge kinderen die in het doelgroepenvervoer zitten en met de elektrische taxi 's die nu niet in de file hoeven te staan? Houdt u rekening met de hulpdiensten die nu heel snel ook gewoon bij het Erasmus MC kunnen komen? Houdt u daar dan ook rekening mee?

De heer SIEMONS (50plus): Daar houd ik zeker rekening mee. Ik erger me ook kapot aan de fatbikes. Dat is ook een ellende, daar gaat de jeugd vooral mee om. De stad is voor een fietser haast niet meer te doen, omdat het druk is. Bakfietsen die u dan zo nodig wil stimuleren, nemen een half fietspad in beslag. Dat is veel gevaarlijker dan die automobilist.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Sorry, voorzitter, we glijden af. Maar toch een kleine verhelderende vraag. Vind ik de heer Siemons aan mijn zijde als we de fietspaden gaan verbreden, zodat er ruimte is voor iedereen?

De VOORZITTER: De heer Siemons. Ik wil er ook wel op wijzen dat dit het debat over de jaarstukken is.

De heer SIEMONS (50plus): Precies, dan laat ik het hierbij.

De VOORZITTER: U komt er vast nog op terug. De heer Siemons heeft al aangegeven dat hij niet het woord wenst. Dan gaan we door naar de volgende spreker en dat is de heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Bijna 100 miljoen over. Een argeloze Rotterdammer zou kunnen denken, lekker gewerkt gemeente, fijn dat het allemaal zo efficiënt gaat. Fijn voor de stad. Maar de Rekenkamer en de COR maken duidelijk dat de stad veel eerder gewoon 100 miljoen tekort is gekomen. Ik zou willen voorstellen om de bijdrage van de heer Biljoen nog een keer af te spelen, maar dat gaan we natuurlijk niet doen. Ik was ook heel blij met het rapport van de Rekenkamer 'Rode draden', die zit de boel echt wel op scherp. Ik zie de directeur daar zitten, dank ook voor het werk wat jullie daarin gestopt

hebben en ook dank aan de COR voor de scherpte. Ik ga toch een klein stukje citeren uit de bijdrage van de heer Biljoen, want er is 6 miljoen overgebleven op maatschappelijke opvang en aanpak van dakloosheid. Als ik het goed gelezen heb, zijn de Blokhuis-middelen ook nog steeds niet aangewend. Ik heb geen vraag aan het college, maar al wel vast een vraag aan de beoogde coalitie. Jullie gaan die buit van 6 miljoen toch wel op een goede manier verdelen en zorgen dat dat ten goede komt aan de aanpak van dakloosheid? Voorzitter, ik wil het nog over 2 andere dingen hebben. Dat is de vieze stad en daar kunnen we een apart debat over voeren. Maar ook de vieze stad is 4 miljoen euro tekortgekomen, namelijk via de SUP-gelden. Die zijn op een laat moment uitgekeerd en konden niet worden aangewend. Wij gaan een motie indienen om in ieder geval ook in de toekomst te zorgen dat die SUP-gelden juist wel bij het grofvuil gezet worden en ten dienste komen aan de afvalbestrijding in onze stad. Dat is de eerste motie. Als laatste wil ik het met u nog hebben over vuurwerk. We hebben 100 miljoen over. Ik weet niet of u zich nog kan herinneren dat er een raadsdag was waarbij ongeveer het hele stadhuis omgekeerd is om een paar euro te vinden voor een vuurwerkshow. Voorzitter, laten we ons die ellende voor de toekomst besparen en ik zeg 'Alvast een gelukkig nieuwjaar!' met een amendement om in ieder geval van dat rekeningresultaat ook gewoon een bedrag te reserveren voor een vuurwerkshow 2026-2027.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Alvast een gelukkig nieuwjaar!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 26 juni 2025 ter bespreking van de jaarstukken 2025;

Besluit:
- bijlage 3. Bestemmingsvoorstellen jaarrekeningresultaat als volgt te wijzigen;

Bestemmingsreserve	**Bedrag (€*1.000)**
Rekeningresultaat	**100.849**
Impact rijksvaccinatieprogramma	126
Pilot wijkgerichte vaccinatieaanpak	1.278
Bedrijfsruimte maakindustrie	695
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	126
Toeslagenschandaal Belastingen	135
Tijdelijke huisvesting	400
Invoeringskosten omgevingswet	627
Omgevingsveiligheid	325
Groot onderhoud (MJOP)	1.218
Locatieontwikkelingen kwetsbare doelgroepen	300
Maatwerkvoorzieningen WMO	250
Participatiebudget wijken	355
Citylab 010	155
Kernenergie	473
RIM	1.106
Werkcentrum Rijnmond	791
Egalisatiereserve Rekenkamer	100
Transitie Rekenkamer	275
Realisatiestimulans Woningbouw	12.264
Nationaal Vuurwerk	800
Totaal bestemmingen	**21.799**
Toevoeging Algemene Reserve	**79.050**

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

Toelichting
Na de aangekondigde bezuiniging op het Nationale Vuurwerk is meerdere keren een poging gedaan is om deze bezuiniging terug te draaien en is dit uiteindelijk ternauwernood is gelukt door geld uit
allerlei potjes bij elkaar te schrapen. De centrale vuurwerkshow is echter onderdeel van de package-deal bij de invoering van het vuurwerkverbod. Met het oog op behoorlijk bestuur qua uitvoering van deze package deal is het dan ook belangrijk dat ook komend jaar het nationale
vuurwerk door kan gaan.

Met dit amendement wordt voorgesteld om 800.000 euro te bestemmen ter financiering van het
Nationale Vuurwerk, om zo te voorkomen dat er weer op het allerlaatst een reddingspoging nodig
is om de vuurwerkshow bij de Erasmusbrug door te laten gaan.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Zet de SUP-vergoeding

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026 ter bespreking van de jaarstukken 2025;

constaterende dat:
- de totale onderbesteding van beheer van de stad 12.942.000 euro is;
- dat de afwijkende baten van aanpak en preventie zwerfafval 4.117.000 euro is, door het hoger uitvallen van de SUP-vergoeding;
- het Crow doel van 90% dit jaar wederom niet gehaald is;
- een wijk als Feijenoord zelfs op 77.3% van deze norm zit;

overwegende dat:
- 4.117.000 niet wordt gebruikt om de stad schoner te maken;
- de hoogte van de SUP-vergoeding pas laat in het jaar bekend gemaakt en ontvangen is;
- dat onderbesteding bij een uitdaging van deze proportie een slecht signaal geeft naar de inwoners van de stad;

verzoekt het college:
- te onderzoeken hoe de SUP gelden ook daadwerkelijk besteed kunnen worden aan de aanpak en preventie van zwerfafval, bijvoorbeeld door het creëren van een bestemmingsreserve waar deze gelden in kunnen landen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.G. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft een vraag.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Ik had een vraag in verband met dat amendement van de vuurwerkshow. We weten met zijn allen dat het ook heel slecht is voor de luchtkwaliteit, ook als het een georganiseerde vuurwerkshow is. Er zijn andere alternatieven waar wij met zijn allen achter kunnen staan, zoals een droneshow. Zou de ChristenUnie niet ook daarvoor willen pleiten dat wij innovatief om kunnen gaan om de eindejaarsviering te doen?

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank voor uw vraag. We hebben ooit met elkaar gezegd, we willen graag een vuurwerkverbod en daar staan wij 100 procent achter. Maar dat was toen ook een packagedeal, een vuurwerkverbod en een vuurwerkshow. Dat hebben we tot nog toe steeds waar kunnen maken. Vorig jaar was het echt langs het randje van de afgrond. Wij zeggen, laten we dat ook wel blijven waarmaken. Ik ben wel graag bereid om te kijken of we in de toekomst misschien ook naar alternatieven kunnen kijken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. De SP staat achter de conclusies van het accountantsverslag en de COR dat de financiële basishygiëne van Rotterdam niet op orde is. Oftewel, het aantal fouten en onzekerheden is toegenomen en de financiële risico's zijn onvoldoende in beeld. We steunen daarom ook de aanbeveling van de COR. Maar voorzitter, in de jaarstukken is ook te zien dat de kosten lager zijn uitgevallen dan gedacht. Zo zien we bijvoorbeeld onderbesteding bij de Wmo. Deze onderbestedingen zijn niet alleen cijfers op een balans, maar kunnen effect hebben op mensen die afhankelijk zijn van ondersteuning. Als geld overblijft omdat de zorg goedkoper en beter georganiseerd is, dan is dat natuurlijk prima. Maar als geld overblijft doordat ondersteuning later komt, aanbieders niet goed zijn opgestart, trajecten vertragen of plekken niet beschikbaar zijn, dan is dat natuurlijk een heel ander verhaal. Voor de SP moeten de jaarstukken daarom niet alleen gaan over de vraag of het geld rechtmatig is uitgegeven, maar ook over wat Rotterdammers daarvan hebben gemerkt. Onderbestedingen in de Wmo, maatschappelijke opvang, jeugdhulp, onderwijs of investeringen in de stad moeten altijd worden gekoppeld aan de uitvoering. Wat is er wel gedaan? Wat is niet gedaan? Wat is doorgeschoven? Wie heeft daar mogelijk last van gehad? Daarom stellen wij de wethouder de volgende vraag. Kan het college voortaan bij elke grote onderbesteding niet alleen uitleggen waarom geld is overgebleven, maar ook wat dit concreet betekent voor de inwoners? Want geld dat overblijft terwijl mensen wachten op hulp, is geen meevaller maar publieke ondersteuning die gewoon niet geleverd is. Voorzitter, voor de SP is de kern duidelijk. Publieke taken vragen om publieke capaciteit, publieke controle en publieke verantwoording. Niet alleen kloppende cijfers, maar een gemeente die levert voor Rotterdammers, voor een betaalbaar Rotterdam en voor iedereen. Daarnaast willen we ook aandacht vragen voor de dure externe inhuur. De gemeente moet volgens de SP minder afhankelijk worden van dure externe inhuur. Op dit moment kan het college niet goed uitsplitsen waarom er wordt ingehuurd en of het gaat om tijdelijke of structurele capaciteitstekorten. Want publieke taken vragen om publieke capaciteit. Als laatste vragen we de wethouder daarom, als de gemeente steeds opnieuw mensen extern moet inhuren voor publieke taken, waarom bouwen we die kennis en capaciteit dan niet veel sterker zelf op? Kan het college aangeven welk deel van de externe inhuur structureel werk is? Wanneer krijgt de raad een concreet plan om dure externe inhuur om te zetten naar vaste publieke capaciteit? Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Isaack heeft aangegeven ook niet het woord te wensen. Dan zijn we hiermee aan het eind gekomen van de eerste termijn van de raad. Dan

vraag ik meteen aan wethouder Lansink-Bastemeijer of hij kan antwoorden. Dat kan hij, dan krijgt hij het woord.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Natuurlijk dank u in ieder geval aan de COR voor de arbeid die is verricht bij het opstellen van het advies. Daar zijn we als college natuurlijk altijd blij mee dat u zo kritisch het jaarrekeningenproces gedurende het jaar volgt. Laat ik beginnen met 1 van de grote rode draden die ik ook tijdens de commissie heb meegekregen en dat is het verhaal van de onderschrijdingen. Die lastenonderschrijdingen zijn elk jaar zo tussen de 2 en de 4 procent. Dat is een beetje de balans die vanaf 2018 is te zien. Toen hadden we overigens plus 0,15 procent, maar in de loop der jaren zie je dat dat altijd zo tussen de 2 en de 4 procent is. In absolute getallen is het dit jaar best een hoop, maar we hebben ook de grootste begroting ooit in 2025 gehad. Maar ook daar zaten we wel wat hoog in de onderschrijddingen. Als je dat rekensommetje van de Rekenkamer daarnaast gaat leggen en vervolgens gaat kijken, hoeveel van die onderschrijding is stuurbaar? De Rekenkamer geeft aan 190 miljoen op de lasten, hoeveel is daarvan stuurbaar? Want dat is de meest interessante vraag, wat heb je als college kunnen sturen of in control kunnen brengen? Hoeveel is dat? Dat is niet zo heel erg veel, want de onvermijdelijke lastenafwijkingen waren zo'n 152 miljoen in 2025. Dat betekent dat ruim 20 procent wel stuurbaar was. U moet dat dan zien dat die onderschrijdingen vaak komen doordat we bijvoorbeeld toch weer meer krijgen vanuit het gemeentefonds, rentelasten, stedelijke ontwikkeling waar we overprogrammeren, maar ook wat conservatief begroten op het jaar van uitvoering, terwijl je dat ook wat meer over de jaren heen kan spreiden. Allerlei redenen die daaraan ten grondslag liggen. Dat wil ik u toch meegeven over die onderschrijdingen. Dat ontslaat ons overigens niet van de verplichting als college om die onderschrijdingen natuurlijk zo min mogelijk te maken en het exploitatiesaldo zoveel mogelijk richting 0 te brengen. Geen enkele wethouder vindt het leuk dat geld wat hij heeft niet wordt uitgegeven. Dan staan we niet te applaudisseren met elkaar van, wat hebben we dat toch weer efficiënt gedaan met elkaar. Want dat signaal snap ik natuurlijk van u. Maar voor een groot deel, ook in 2025, zijn die gelden extra baten die zomaar binnenkomen waaien zonder dat we het wisten en andere zaken zoals ik die zojuist al heb genoemd. PRO, bij monde van de heer Biljoen, geeft aan, er is vooral op onderbuikgevoel gestuurd. Ben ik het echt niet met u eens, dat vind ik wel ook zware bewoordingen. Ik denk dat in een stad als Rotterdam met zeer kundige ambtenaren, maar ook met een volwassen en professioneel stadsbestuur onderbuikgevoel deels heel goed is. Want ik denk dat op je onderbuik afgaan helemaal geen slecht uitgangspunt is. Maar natuurlijk maken wij gedurende het jaar prognoses, kijken we hoe die initiële begroting klopt met de werkelijkheid, stellen dat zo veel mogelijk bij om natuurlijk weer op het einde van het jaar op een bepaald punt uit te komen. Daarbij zeg ik u wel, dat weten we ook vanuit het bedrijfsleven, dat sturen op die begroting vaak pas in het eerste kwartaal van het jaar kan. Daarna loopt zo'n begroting ook wel een beetje zoals die loopt. Dat zie je ook een commercieel bedrijf. Als je dat wilt doen, steviger sturen, controleren en bijsturen, dan zou je dat toch echt bijna in het eerste kwartaal moeten doen, de eerste 4, 5 maanden om daar effectief in te zijn. Dan is het de vraag of je voldoende informatie binnen hebt gekregen om dan al te kunnen bijsturen. Daar zit denk ik ook de complexiteit die je als bestuur gewoon meekrijgt. Als het beter kan en de COR in overleg met de wethouder Financiën zien daar nog mogelijkheden in, dan moeten we dat natuurlijk gewoon doen. Ik denk wel dat het een best pittige opdracht wordt om dat beter te doen. Maar als daar ideeën over zijn, dan denk ik dat dat vooral ook met de nieuwe wethouder Financiën goed besproken moet worden. Overigens, bij de laatste herziening heb ik u al aangegeven om samen toch nog eens te kijken, hoe zouden we de informatiewaarde daarvan kunnen vergroten? Ook in overleg met de COR. Hoe kijkt het college aan tegen de toelichtingen van Rekenkamer dat toelichtingen niet duidelijk zijn? Ik denk dat dat een never ending story zal worden. Elk jaar, elke collegeperiode proberen we de informatiewaarde van zo'n begroting te vergroten. Ik heb u ook al aangegeven, laten we ook net als voorgaande jaren bij u weer ophalen, wat vindt u belangrijk in de begroting? Ik heb daar wel een grote disclaimer bij

gezet, probeer die begroting wel zoveel mogelijk qua financiële rapportages hetzelfde te laten zijn, want anders is de vergelijkbaarheid tussen die jaren heel erg lastig. Maar de informatiewaarde om dat met elkaar steeds beter te maken, dat doen we elke periode. Er is geen wethouder Financiën geweest die heeft gezegd, u kunt me wat met uw informatieverzoeken, dat laat ik naast mij liggen. Doe dat ook samen, maar weet ook en dan maak ik ook een beetje een stapje naar de Partij voor de Dieren, hoe groot mogen uw cyclische producten worden? Het zijn nu al ruim 1.000 pagina's. Mag ik handig zien hoeveel mensen die 1.000 pagina's hebben gelezen? Dat zijn meestal de COR-leden weet ik. Mevrouw Coşkun, ik feliciteer u daar van harte mee en ik hoop dat uw partner dat ook prettig vond toen u in die 1.000 pagina's zat. Maar dat zegt wel iets, mensen. Hoe groot moet het boekwerk zijn? Wat u ook vaak in een paar weken tot u moet nemen om vervolgens ook daar politiek van te bedrijven. Heb daar met elkaar wat mij betreft ook het gesprek over. Want bijbels zijn er al genoeg in deze wereld, zeg ik dan altijd maar. Pro-activiteit is gewenst bij de communicatie over onderschrijding, heb ik feitelijk ook al aangegeven Wij kijken gedurende het jaar met verschillende herzieningen en in de eindbrief kijken we naar de ontwikkeling van onze begroting. Maar in de laatste brief die u van ons krijgt, kijken we echt alleen maar naar overschrijdingen en compenseren we die om die uiteindelijk niet tot een onrechtmatigheid te laten leiden. Ik heb u al aangegeven, als u daar meer in wil hebben zitten in die cyclische producten, dan moet u daar met elkaar het gesprek over hebben wanneer en op welk moment u die informatie dan wenst. Dan heb ik u ook al aangegeven niet alles wat u wil is op het moment dat het wil bekend.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank. U geeft aan, we hebben gewoon gedurende het jaar niet de informatie om voldoende te kunnen bijstellen op de financiële stukken en pas in de laatste periode kunnen we kijken wat de overschrijdingen zijn. Begrijp ik dat goed?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): We moeten juist in die laatste periode de overschrijdingen corrigeren, want anders zou het een begrotingsonrechtmatigheid zijn. Dat doen wij ook goed, want op die dynamiek over en onderschrijdingen die wel of niet met u gemeld zijn, zien wij in het accountantsrapport ook geen onrechtmatigheden. Dat doen we feitelijk al op een goede manier.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank. Waarom is die informatie er gedurende het jaar niet? Dat is het deel wat ik niet begrijp.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Omdat heel veel van die zaken gewoon later in het jaar ontstaan. Het is niet zo dat al die onderschrijdingen vanaf januari zich langzamerhand ontwikkelen. Sommige onder of overschrijdingen ontstaan gewoon letterlijk pas in het einde van het jaar, bijvoorbeeld omdat het gemeentefonds gewoon op een andere manier uitkeert.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Dat begrijp ik. Maar nu is er 3 keer een bijstelling gedaan naar boven en in de laatste periode een bijstelling naar onder op de lasten. Dat verschil is wel heel groot.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Als ik gewoon kijk naar de lastenontwikkeling en wat is daar stuurbaar, dan pak ik toch weer terug naar mijn inleiding. Alles waar u naar vraagt zijn feitelijk zaken waarvan u zegt, als ze bekend zijn, moet u erop kunnen sturen. Klopt toch? Dat is waar u naar op zoek bent? Van die 191 miljoen fluctuatie in lasten, onderschrijdingen, daarvan heb ik gezegd dat er in dit jaar 2025 slechts 20 procent stuurbaar is. De rest was onstuurbaar, waren feitelijk gewoon verplichte dingen.
De VOORZITTER: Mevrouw Rojer.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Kunt u een voorbeeld geven van iets wat zo onstuurbaar is?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Bijvoorbeeld als een gemeentefonds meer uitkeert of een SUO-geld uit 2023 wat wij niet verwachten in 2025 landt, maar wel laat in het jaar. Dat is allemaal onstuurbaar. Baten bijvoorbeeld, maar dat kan ook rentelasten zijn bijvoorbeeld.

De VOORZITTER: Mevrouw Rojer, kunnen we wel een beetje afronden.

Mevrouw ROJER (d66): Snap ik en dat is niet om vervelend te doen, maar omdat ik het gewoon niet begrijp. Want dat zijn voorbeelden van baten en ik ben op zoek naar die lasten. U geeft net aan rentelasten, dat is prima voor nu. Maar het is gewoon zo dat ik onvoldoende beeld heb bij hoe die afwijking zo groot kan zijn. Maar ik laat het voor nu gaan.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik kan nog wel eentje geven bijvoorbeeld die ik ook tijdens de commissie heb aangegeven. Wat we bijvoorbeeld bij stedelijke ontwikkeling zien is dat we de investering die nodig is voor een bepaalde ontwikkeling in de buitenruimte of bij stedelijke ontwikkeling zien dat we die feitelijk in een jaar nemen en dat is heel conservatief begroten. Je zou dat veel meer kunnen spreiden over het niveau van wanneer de verschillende lasten van zo'n investering ook per definitie in een bepaald jaar vallen. Dat doen we nu te beperkt, dat zou je in de toekomst veel slimmer kunnen doen en daar zijn we ook mee bezig. Dan demp je die schommelingen ook, hetgeen waar u zo naar vraagt. Dat is 1 van de dingen bijvoorbeeld aan de lastenkant.

De VOORZITTER: Dan ga ik nu naar de heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Het is een beetje inderdaad in aanvulling op wat de wethouder zei. Daarom hebben we ook de afgelopen periode geprobeerd om vaker een soft close in te voeren, omdat je niet 3 keer per jaar de boeken opmaakt. Maar als je dat gewoon iedere maand doet dan zie je al eerder eventueel van, waar krijg je een onderschrijding of een overschrijding? Dat is vooral het idee achter die soft close dat je dan ook dat eerder inzicht krijgt. Alleen die implementatie, er ging iets groots tussendoor. Dank u.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Daarnaast, als je elke soft close bijvoorbeeld maandelijks zou doen, zeg ook tegen de heer Roskam, betekent ook inzet van mensen. Dat zijn niet alleen onze mensen die aan de financiële kant zitten, want die halen hun informatie natuurlijk ook wel weer bij de mensen die in de uitvoering zitten. Hoe meer je wilt controleren en soft closen, betekent ook dat je uitvoeringscapaciteit weghaalt. Dat moet u zich wel realiseren en dat zal ook wel weer een fijne lijn zijn waar u als raad over moet en zal bewegen.

De VOORZITTER: De wethouder gaat door met zijn beantwoording.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Hoe is er eerder in zicht te verkrijgen bij het sturen op besteding van middelen? Heb ik het nodige over gezegd volgens mij. Ben ik bereid om aan het volgend college … Ik heb zelden het idee om maar over mijn graf heen te regeren. Maar wat ik u wel zou willen meegeven, dat heb ik in feiten ook al aangegeven. Probeer al vroeg in het jaar, want dan is zo'n begroting nog best stuurbaar, te kijken of je prognoses moet bijstellen. Ten positieve als je een positief rekeningresultaat hebt. Dan ga ik naar de moties. De heer Roskam en Biljoen, dat was vroeger altijd Roskam en Rozema. Er is een nieuw setje ontstaan als vakantieliefde denk ik. Die kan ik omarmen, dat is een prima voorstel. 'Duurzaamheidsverslag, ook door concern Rotterdam', motie nummer 3 van de Partij voor de Dieren. Daar heb ik al het nodige over gezegd, ook over de leesbaarheid van de begroting. Ik ben daar geen groot voorstander van om nog meer informatie toe te voegen, bijvoorbeeld ook STG. Wij doen al boven wat er van ons verplicht wordt in onze jaarrekening en onze cyclische producten. Die ontraad ik. Hij is wel uitvoerbaar, als u daar als raad er bijzonder graag mee aan de slag wil dan moet u dat vooral zelf willen. Maar ik zeg, beperking van informatie kan ook een kunst zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dat is precies wat wij willen, voorzitter. Wij willen niet iets toevoegen, maar juist extrateren dat het maximaal 50 bladzijden is zodat het voor iedereen toegankelijk is. Niet alleen in Katendrecht, maar ook overal in de stad. Dat het volgbaar is wat de resultaten zijn van onze inspanning.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dat begrijp ik en dat heb ik u al eerder gezegd, dat is dan ook vooral naar buiten toe. Maar in 50 pagina's kan ik nooit … Want wij hoeven niet alleen maar een financiële verklaring te doen. Dat kan in de commercie wel, maar wij moeten ook een doelmatigheid aantonen als overheden. Daardoor dijt hij sowieso al uit. Binnen de 50 kan hij nooit ter vervanging van een jaarrekening zijn. Dan wilt u er iets extra's naast doen, wat ook weer 50 pagina's is. Dat vind ik niet op het niveau dat het lekker leesbaar is voor onze mensen of onze bewoners en ondernemers. Dat heb ik u ook in de commissie al aangegeven. Daarom kiezen wij voor een infographic waarin we visueel aangeven, hoe staat Rotterdam ervoor? Voor de verdiepende informatie kun je dan terecht in de jaarrekening.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Voorzitter, afsluitend. Ik heb in mijn bijdrage ook aangegeven dat alle grote bedrijven zoals Shell et cetera dat ook doen. Het is niet zo dat wij als gemeente dat niet zouden moeten doen in infographic. Maar het is wel door Europa ook verplicht om de duurzaamheid en de maatschappelijke impact daarvan duidelijk te maken voor de bewoners. Als de grote bedrijven doen, waarom doen wij het niet?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik heb mijn antwoord gegeven en ik heb u ook aangegeven waarom. Motie nummer 5 van DENK over de taxicontroles. Ik begrijp het gevoel van de heer Soytekin. Maar het heeft ook te maken met, hoe doe je zo'n taxicontrole? Dat heb ik ook tijdens de commissie uit proberen te leggen. Met een taxicontrole kan je heel snel heel veel massa maken. Bij een simpele controle kun je letterlijk honderden taxi controleren. Dat is voor andere feiten die boa's vaststellen, bijvoorbeeld straatintimidatie of iets anders, niet zo. Het lijkt een heel groot getal of daar een ontzettende massale inzet van boa's op is, maar we doen het volgens mij 2 weekenden per maand, dat valt echt wel mee qua inzet. Maar daar koppel ik ook wat mij betreft de politiek-bestuurlijke noodzaak van die controles en daar hebben wij het in de commissie ook over gehad. Daar verschillen wij niet van mening, want het gaat echt nog niet goed met die taxibranche. Dat weten we ook uit de monitor die we daarop hebben. Als 1 ding in uw motie mij wel duidelijk is dat als u vindt dat die inzet ook tot meer boetes kunnen leiden om de effectiviteit aan te tonen, dan ben ik daar

heel blij mee. Want er ligt een verandering van de Taxiverordening waardoor we wel weer mogelijkheden krijgen om op te treden. Want het was nogal een oude verordening, die heb ik afgestoft en die mag mijn opvolger straks naar uw raad brengen. Die gaat dan wel meer mogelijkheden geven en bieden om op te treden tegen wantoestanden binnen de taxibranche. Dan hoop ik dat ik u aan mijn zijde vind of die van mijn opvolger.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Ik concludeer dat de wethouder deze motie heeft ontraden, als ik het goed begrijp. Op het moment dat je 10.000 controles hebt en de effectiviteit is 4 waarschuwingen, dan kan de wethouder toch niet blijven volhouden dat we dit nog moeten blijven doen? Ga dan op zijn minst kijken naar de inzet om dat te verlagen naar bijvoorbeeld 7.000 of 5.000 waarbij je misschien dan maar 2 boetes haalt of nog steeds 3 of 4. Maar het schiet niet op, het is dan gewoon nutteloos wat we aan het doen zijn en puur voor de bühne. Ik zit echt te zoeken naar, wat is het argument om dit te blijven doen? Om 10.000 keer een controle uit te voeren waarbij de eindstand is, we hebben maar 7 boetes? Dat is toch niet uitlegbaar?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Daar zit natuurlijk ook een preventieve werking aan. Als wij daar zijn tijdens de taxicontroles, gedraagt men zich. Dat weten we ook, dan worden netjes de taximeters aangezet, worden er geen bespottelijk hoge bedragen gerekend. Daar ben ik heel blij mee dat we dat ook realiseren met die hogere inzet van boa's. Ik heb u aangegeven, die preventieve maatregel vind ik geen weggegooid geld. Het tweede zeg ik ook, ben ik het wel met u eens dat we een additioneel instrumentarium moeten hebben om effectief op te kunnen treden tegen wantoestanden en dat komt eraan. Ik ben geen voorstander om dit af te schalen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat is helder. Maar is de wethouder het dan wel met mij eens dat het gewoon disproportioneel is? Met die preventieve werking zet je daar 2 mensen neer, die moeten daar misschien een paar uur blijven staan en dan gebeurt er niks. Die 2 mensen van handhaving kunnen we echt ook wel ergens anders neerzetten volgens mij. Die capaciteit is toch keihard nodig op veel andere plekken in de stad, zeker als je ziet dat de effectiviteit gewoon te weinig is. Want het gaat de wethouder ook om onder andere om het sjoemelen met die ritprijzen. Dat ben ik het met hem eens, moeten we ook keihard aanpakken. Maar als dat maar 3 of 4 keer met deze methode wordt gevonden of wordt beboet of voor wordt gewaarschuwd, dan is dit gewoon niet de methode. We kunnen niet blijven volhouden dat we 10.000 controles doen, niks ophalen en toch door blijven gaan.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik heb gezegd wat ik daarover heb te zeggen, daar heeft u dan ook op dit moment mee te doen. Motie ‘Zet de SUP-vergoeding bij het grofvuil’, motie nummer 7 van de ChristenUnie, die ga ik toch ontraden en dat heb ik tijdens de commissie ook al aangegeven. Het is een vrijval van middelen, daar wil ik niet meer over gaan. Daar moet echt het nieuwe college en de nieuwe coalitie een ei over leggen over hoe ze dat willen. Ik zou ze het ontzettend aanraden, dat zeg ik u wel, maar omdat via deze motie af te dwingen, vind ik niet meer aan mij. Daar moet het nieuwe college maar handen en voeten aan geven.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, volgens mij hebben we hem ook heel voorzichtig geformuleerd te onderzoeken of, we laten de ruimte. Ik zou dan zeggen, dan zou het toch op

zijn minst oordeel raad moeten zijn om te kijken of we deze richting willen meegeven aan het nieuwe college.
De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik heb daarover gezegd wat ik heb gezegd. Ik heb daar de titel ontraden aan gekoppeld. Het is aan uw raad hoe mijn woorden weegt. Maar de intentie die ik daar heb uitgesproken is, ik vind echt dat dat geld is waar de nieuwe coalitie over moet kunnen beschikken en daar een eigen integrale afweging op moet kunnen maken. Dat waren als het goed is al mijn moties.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Versnel.

De heer VERSNEL (wethouder): Dank u wel, voorzitter. 3 vragen, de eerste is van mijnheer Hamhuis. Hij vraagt naar de concurrentiepositie van onze haven, ook in relatie tot woningbouw, stikstof en die problematiek. Die dingen hangen natuurlijk met elkaar samen. Het vestigingsklimaat en onze concurrentiepositie is uiteindelijk de optelsom van een heleboel dingen die er aan de hand zijn of zouden moeten zijn in onze stad. Het gaat dan natuurlijk over de bekende problemen die we op het moment hebben rond de netcongestie, stikstof, de hoogte van de energiekosten in Nederland. Dat heeft ook echt zijn weerslag op het vestigingsklimaat en de concurrentiepositie rond onze haven. Maar het gaat veel meer over wat ook in het algemeen van belang is voor een sterke economie, namelijk de beschikbaarheid van kapitaal, de beschikbaarheid van innovatiekracht, goede kennisinstellingen, maar zeker ook menskracht. Je hebt goede mensen nodig als je wil investeren in de haven en ook in de verduurzaming van de haven. De afgelopen jaren is de agenda van dit college erop gericht geweest om in de volle breedte te werken aan de kracht van onze stad. Heel veel woningen bouwen in alle segmenten, zorgen dat we bijvoorbeeld plek maken in onze stad voor de Technische Universiteit uit Delft die op zoek is naar een plek om hier ook te landen. Dat zijn allemaal dingen die daarvoor van groot belang zijn. We lobbyen parallel daaraan bij de Rijksoverheid voor oplossingen op het gebied van stikstof, voor verlaging van de energiekosten. We hebben daar ook echt succes in bereikt. Nog onvoldoende, dat gaat ook absoluut de komende jaren nog veel van ons vragen. Wat ook heel erg van belang is, is sentiment, ambitie, wat stralen we met elkaar uit? Stralen wij met elkaar uit dat wij in het hoekje zitten waar de klappen vallen? Of stralen wij met elkaar uit dat wij geloven dat wij 1 van de sterkste regio's van Nederland, misschien wel van Europa zouden kunnen zijn? Volgens mij is dat iets waar we met zijn allen veel werk te doen hebben. Minder klagen, meer borst vooruit en geloven in wat wij kunnen als Holland. Dan mijnheer Soytekin van DENK heeft een denk ik goede vraag gesteld ten aanzien van de ontwikkeling in de bijstand. Hij reikt mij 3 constateringen aan en vraagt me die met elkaar te verbinden. De relatief steeds zwaardere problematiek die we zien bij mensen in de bijstand in Rotterdam, de hoeveelheid fraudeonderzoeken die we doen en dan de toename van het aantal klachten, zit er een relatie tussen die dingen? Voor een deel zeker. Het is zo dat het ons is gelukt in Rotterdam om in de afgelopen jaren tegen de landelijke trend in het aantal mensen in de bijstand te laten afnemen. Dat is het gevolg ook van de gemeentelijke inzet, zeker in de eerste plaats van de mensen zelf. Ook heel erg van het sociaal weefsel en sociaal ondernemers in onze stad, maar zeker ook van wat we daar als gemeente aan hebben bijgedragen. Bijvoorbeeld met het werkstation, de intensievere dienstverlening die we zijn gaan aanbieden en ook de menselijke maat die we steeds meer in onze dienstverlening zijn gaan verankeren. Het gevolg daarvan is dat we de meeste mensen bij wie het relatief eenvoudig was om na een traject weer uit de bijstand te komen, dat die er wel uit zijn. Dat we nu nog een vrij forse groep mensen te pakken hebben bij wie er echt meer voor nodig is en bij wie voor een deel er ook echt andere problematiek in het leven eerst moet worden opgelost voordat men toe is aan de stap weer terug richting de arbeidsmarkt. Wat we volgens mij vooral moeten doen is daarom volharden in de aanpak die we de afgelopen jaren hebben ingezet en dan kan dat aantal in de komende jaren nog verder afnemen. De relatie met fraudeonderzoeken is maar beperkt. Het is uiteindelijk een minuscuul deel van de totale begroting wat wij besteden aan het uitvoeren van die fraudeonderzoeken. We hebben daarbij

ook steeds gezegd, wij zijn niet op zoek naar fraude, maar wij willen onderbouwde meldingen van vermoede fraude wel goed kunnen onderzoeken. Daar hebben we de capaciteit voor beschikbaar gemaakt. We sturen ook niet op zo veel mogelijk onderzoek afwerken, we sturen op dat de gedane meldingen goed worden onderzocht. We zien ook dat in het afgelopen jaar het aantal fraudeonderzoeken is ook gedaald van 850 naar 675. Wat we overigens tegenwoordig bestuursrechtelijke onderzoeken noemen, omdat dat een correctere, neutralere term is. Daar hebben we het in de commissie ook over gehad. Juist omdat we niet sturen op zo veel mogelijk van dat soort onderzoeken doen. Tegelijkertijd wijst mijnheer Soytekin ook op toenemende ontevredenheid met de dienstverlening. Die is goed verklaarbaar en dat komt omdat het ons helaas in het afgelopen jaar steeds minder goed is gelukt om aanvragen van bijstand binnen de wettelijke termijn af te handelen. Dat aantal is gedaald van ruim boven het target van 80 procent naar bijna 70 procent. Ik heb daarom ook, daar heb ik ook inmiddels uw raad over geïnformeerd, een vrij drastische ingreep gedaan. Namelijk, wij stoppen tot 1 december met alle heronderzoeken en wij zetten de capaciteit die wij daarmee vrijspelen volledig in voor het weer op orde krijgen van de afhandelingsaanvragen bijstand. Dat zal zorgen dat meer mensen sneller die bijstand krijgen als ze hem nodig hebben. Dat zal ook de ervaren dienstverlening natuurlijk verbeteren, want mensen hoeven dan minder te gaan zitten wachten en dat zal tot minder frustratie leiden. Dan ten slotte, mijnheer Dekkers heeft de vraag gesteld over arbeidsmigranten. Dat programma hebben wij in de afgelopen 6 jaar in Rotterdam gehad. Het geldt in Nederland als voorbeeld. Op 3 juli is er een Kamerdebat geweest over arbeidsmigratie in Nederland en daar is een motie aangenomen waarin expliciet de Rotterdamse aanpak als voorbeeld voor het land wordt gesteld door. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dat is correct, door de heer Ceulemans, ons allemaal nog wel bekend, maar hij heeft daar de hele Tweede Kamer van overtuigd. Dat is natuurlijk hartstikke mooi. Dan moeten we niet doen om dan te denken van, we hebben onze klus geklaard. Het tegendeel is waar. Een belangrijk ingrediënt van onze aanpak is juist dat we dat fenomeen van arbeidsmigratie en alle problemen die daarmee gepaard gaan steeds beter beginnen te begrijpen. Daar komen ook steeds weer nieuwe inzichten en ook nieuw besef van hoe omvangrijk en hoe diepgeworteld bepaalde problemen zijn. Daar hebben we steeds opnieuw toe te verhouden en dat betekent dat onze inzet, of dat in de vorm van zo'n actieprogramma is of anders, zal zich ook steeds verder moeten ontwikkelen. Ik denk dat dat aan het nieuwe college is om daar ook weer een grotere vervolgstap in te zetten. Het is overigens niet zo dat we geld over hadden het afgelopen jaar. Er werd gewag gemaakt van een doorschuiven, maar daar is geen sprake van. We hebben gewoon ook voor 2027 een deel geld wat ook echt voor 2027 bedoeld was. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik heb niet heel veel vragen en moties binnengekregen, maar wel een kort woord over de targets behaald zijn. Een aantal van u heeft ook aangegeven, mooi dat die bouwtargets gehaald zijn, maar zoals bijvoorbeeld de heer Dekkers van Volt aangaf, jammer dat het volume van het aantal sociale woningbouw niet gestegen is, terwijl dat wel nodig is in deze stad. Anderen hebben ook aangegeven, op die middeninkomens hebben we niet helemaal onze doelstellingen weten te bereiken, op een haar na. Maar zo zien we maar dat we voor alle groepen moeten bouwen. Daar kunnen we het wel met elkaar over eens zijn dat daar nog een hoop te doen is. Dat beeld ben ik helemaal met u eens, dat kan ik niet anders dan onderschrijven. Ik heb 1 vraag van D66 over de VvE's en de ondersteuning van de verduurzaming. Het is niet alleen de ondersteuning van de verduurzaming, het is het Programma Aanpak Basiskwaliteit en dat gaat ook over bouwkundige verbeteringen die nodig zijn. Wat wij in NPRZ-verband doen en zijn we er al jaren mee bezig, dan schrijven we eigenaren aan, doen we ook een aanbod en begeleiden we de VvE's. We geven ook subsidie om te zorgen dat die kwaliteit van die woningen echt verbeterd wordt, waaronder ook verduurzaming. Dat is heel belangrijk. Wat we wel zien is zodra er sprake is van VvE-constructies, dat het echt wel gecompliceerd is om zo'n VvE tot

een besluitvorming te komen. Iedereen die deel uitmaakt van een VvE zal dat ongetwijfeld herkennen. Er is eens in de half jaar maar een vergadering, iedereen moet het ermee eens zijn, noem maar op. Dat duurt altijd. Tegelijkertijd zijn we al best lang bezig en hebben we veel ervaring. We hebben daar VvE010 voor ingeschakeld voor dit soort processen, dat doen we professioneel. In dit geval hadden we een target van 1.200 voor verleden jaar en zijn er 800 gehaald. Alleen die de achterstand is inmiddels ingehaald, dat is het goede nieuws. Die vertraging kwam er ook wel in omdat er wat hiccups in de uitvoering waren op dat moment dat we echt full spirit door wilden gaan, de Kerstvakantie eraan zat te komen en we dachten, kunnen we beter over die periode heen tillen. Maar de achterstand is ingehaald, dat is het goede nieuws. We hebben geld en capaciteit om gewoon het hele programma af te draaien, dat moet goed komen gaan wij vanuit. Dan heb ik nog 1 motie van de ChristenUnie voor evenementen vuurwerkshow, dat doe ik namens mijn collega-wethouder Kasmi. U geeft om een bestemmingsreserve te vormen voor het vuurwerk. Deze zal ik moeten ontraden, omdat van het resultaat inmiddels een aantal zaken zijn bestemd en juridisch verplicht en dat ik, net als voor de vorige spreker, ook geen voorschotje wil nemen op de begroting voor volgend jaar gezien de staat waar we als college nu in zitten. Dat hou ik dan toch aan onze opvolgers.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, het eerste deel van uw antwoord begrijp ik niet helemaal. Maar als u zegt van, ik vind het niet onvermijdelijk genoeg, dan waag ik het toch om het met u oneens te zijn, voorzitter. Want de wethouder geeft aan, wij kunnen dat nu niet doen. We hebben ooit afgesproken, vuurwerkverbod in combinatie met een vuurwerkshow en daarmee geven we volgens mij aan dat het onvermijdelijk is dat deze reserve gevormd moet worden. Met die aantekening zou u toch op zijn minst tot een oordeel raad moeten kunnen komen. Vindt u het niet onvermijdelijk?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Nee, wij hebben altijd hele strikte regels over wat onvermijdelijk is en dat is echt juridisch verplicht. Dat is het in dit geval niet.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, daar ben ik dan misschien wel een beetje gevoelig voor. Als ik er nu een motie van maak waarin we het college opdragen om in ieder geval in de tweede herziening daar de ruimte voor te zoeken en de middelen vrij te maken. Ik ben benieuwd, die ga ik dan zo indienen, hoe dan uw appreciatie is?

De VOORZITTER: U kondigt een motie aan. Ik verzoek u die wel heel snel hier ook naartoe te brengen, want uiteindelijk is het debat ook bijna ten einde.

De heer VAN DIJK (cu): Hij ligt hier al, dat kan snel gaan. Ik was met de heer Van Dommelen in gesprek en ineens ligt er een A4'tje. Maar ik ga hem indienen. Ik was nog wel benieuwd, toch nog 1 vraag aan de wethouder. Ik heb het niet nagekeken, maar hebben we niet gewoon afspraken over dat we zo'n vuurwerkshow doen? Als dit is wat uw coalitie die dan bijna ten einde is heeft afgesproken, dan kunt u op dit laatste moment nog een daad stellen.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Alvast een gelukkig nieuwjaar!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026 ter bespreking van de jaarstukken 2025;

constaterende dat:
- de centrale vuurwerkshow onderdeel was van de package-deal bij de invoering van het vuurwerkverbod;
- er is bezuinigd op het Nationale Vuurwerk, maar op het allerlaatste moment middelen zijn gevonden om de vuurwerkshow tijdens de jaarwisseling 2025/2026 toch door te laten gaan;
- er op dit moment geen middelen zijn vrijgemaakt voor het Nationale Vuurwerk voor de komende jaarwisseling;

overwegende dat:
- er sprake is van onbehoorlijk bestuur als de gegeven voorwaarde om te komen tot een algeheel vuurwerkverbod wordt geschrapt;
- het onwenselijk is als er weer op het allerlaatste moment een reddingsactie nodig is m het Nationale Vuurwerk door te kunnen laten gaan;
- dat er voldoende middelen beschikbaar zijn, gezien het positief rekeningresultaat 2025;

verzoekt het college:
- middelen vrij te maken voor het Nationale Vuurwerk voor de jaarwisseling 2026/2027;
- dit te verwerken bij de tweede herziening 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik geef hem meteen toe aan de wethouder, zodat ze hem kan lezen.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Een 10 voor proberen en daar echt een punt van te maken. Maar deze motie vraagt inderdaad om middelen vrij te maken bij de tweede herziening 2026 en die zal ik ontraden. Het is een motie die geld vraagt en beslag legt op middelen waar hierna pas echt bestemd gaan worden. Ik zal deze ontraden.

De VOORZITTER: Tot slot, de heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, duidelijk verhaal van het college. Ik kijk gewoon ook naar mijn collega's. U kunt zich nog herinneren hoe we het stadhuis omgekeerd hebben om de euro's uit de hoeken en de gaten te schrapen, laat het niet gebeuren en doe uw plicht bij deze motie.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Mijn vraag aan de heer Van Dijk, wat is uw fascinatie toch met vuurwerk? Wat speelt er bij u door het hoofd? Want het heeft zoveel nadelen.

De heer VAN DIJK (cu): Zeker, de heer Siemons. Wij zien de enorme nadelen van vuurwerk en daarom zijn wij ook hartstochtelijk voorstander van het vuurwerkverbod. Maar wij hebben hier wel met elkaar de afspraak gemaakt, vuurwerkverbod en wij leveren als gemeente in ruil daarvoor een vuurwerkshow. Ik hoop dat we die belofte ook dit jaar waarmaken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Gaan we echt op de psyché van de heer Van Dijk nu een debat voeren?

De heer SIEMONS (50plus): Nee, ik wilde alvast een stemverklaring doen.

De VOORZITTER: Dat doen we aan het eind. De heer Achbar, heeft u vragen?

De heer ACHBAR (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik heb een drietal vragen. De eerste vraag is van de heer Biljoen. In het Actieplan Samenleven in één stad staat het beleid opgetekend ten aanzien van de queergemeenschap. Wat wij dan doen is er uitvoering aan geven en dan in de jaarlijkse rapportage ook aangeven wat de effecten daarvan zijn. In 2025 heeft u een jaarlijkse rapportage ontvangen en de meest recente is februari 2026 ten aanzien van de inzet op de queergemeenschap. Dan de heer Hamhuis een vraag ten aanzien van economie, laat ik daar maar mee beginnen. U stelde de vraag over de inzet van ontwikkelingen en de realisatie van woningen, wordt er dan voldoende rekening gehouden met bedrijfsruimtes? Wat ik u kan zeggen is dat de afgelopen collegeperiode juist intensief is ingezet op het realiseren van bedrijfsruimtes en het exacte aantal is zo'n 70.000 vierkante meter extra bedrijfsruimte die we hebben gerealiseerd. Zeker als je dat vergelijkt met colleges daarvoor waar juist een afname was van bedrijfsruimtes. Uw andere vraag ging over de opvang van asielzoekers en statushouders. Ik vind het een beetje een gekke vraag om te zeggen, welke kosten-batenanalyse heb je? Kan je dat inzichtelijk maken? We hebben het hier over mensen. We vangen ze op in opdracht van het Rijk en zoals u in de rapportage kunt lezen, wordt het vergoed vanuit het Rijk. Alles wat wij doen ten aanzien van opvang, de middelen daarvan komen vanuit het Rijk. Dan heb ik ook nog 2 moties, voorzitter. Beginnend bij 'Energie besparen, sport versterken'. Sympathieke motie, die kan ik omarmen. Ik wil daarbij wel een aantal dingen expliciet benoemen. We hebben verschillende soorten sportaccommodaties. We hebben de gemeentelijke sportaccommodaties die in beheer zijn bij het Sportbedrijf. Daarmee betalen verenigingen niet direct de energierekening, maar worden lasten doorberekend aan sportverenigingen. We hebben sportaccommodaties in eigen beheer van verenigingen. Als ik de motie zo mag uitleggen, ik zou me richten op wel allebei. Want als het gaat om de doorberekening van energielasten aan sportverenigingen bij sportaccommodaties die ook in beheer zijn van Sportbedrijf, dan lijkt het me goed of je eventueel door het versnellen van verduurzaming ook de kosten op die manier kunt verlagen. Ik kan deze motie omarmen. Dan de motie 'Ook de Molukse vlag hoort thuis aan de Boompjes'. Super sympathieke motie, zeker naar aanleiding van afgelopen zondag. Een mooie bijeenkomst gehad, ik begrijp het verzoek wel. Tegelijkertijd is het toevoegen van een vlag die niet erkend is door de Verenigde Naties aan de Boompjes wel wat ingewikkelder. U vraagt in gesprek te gaan met de stichting, dat zou ik best wel willen doen ofwel overdragen aan het volgende college. Omdat ik weet welke behoefte er is vanuit de gemeenschap om daar ook een fysieke plek te krijgen. Want we hebben een deel op de vlaggenparade die je kunt gebruiken voor hele specifieke evenementen en u vraagt in aanloop naar zo'n evenement om dat eventueel te realiseren. Maar een vaste plek op die vlaggen, dat lijkt me een ingewikkelde opgave op basis van de afspraken die er nu zijn. Ook deze motie kan ik omarmen met die opmerking.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan wethouder Buijt.

De heer BUIJT (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik doe de portefeuille Zorg en Organisatie achter elkaar. Op beide onderwerpen zijn een aantal vragen en zorgen geuit. Allereerst beginnen we bij mijn favoriete onderwerp, dat is natuurlijk de zorg. Er is veel ongenoegen in de raad over de onderbesteding op diverse vlakken, de Wmo, de wijkteams en de maatschappelijke opvang en dat kan ik heel goed begrijpen. Ik wil hem toch kort nog toelichten, op die 3 vlakken zijn er bijzondere omstandigheden. De maatschappelijke opvang is misschien nog wel het meest in het oog springend, omdat er natuurlijk heel veel te doen is over aanpak dakloosheid et cetera. Het betreft 6 miljoen waarvan het overgrote deel gewoon beschikbaar blijft. Die buit blijft bij de zorg, kan ik tegen mijnheer Van Dijk zeggen. Dat zijn

ombouwkosten van accommodaties die we proberen om te bouwen naar kleinschaligere opvang. Die zijn in de vertraging gegaan en daardoor loopt dat gewoon door. Dat geld blijft behouden. Het andere deel is het Wonen Eerst project waar we mee zijn gestart. Daar wilden we in de zomer al mee van start, maar dat is helaas een aantal maanden later pas op gang gekomen. Ook dat zijn middelen die gewoon meegaan met het Wonen Eerst project. Het enige wat vrijvalt in de algemene middelen zijn de subsidies die aangevraagd zijn door organisaties, die hebben hun verantwoording en nu blijkt dat er een onderbesteding is. Er is minder gebruik gemaakt van subsidies dan men aan de voorkant had gedacht. Dat geld vloeit dan ook gewoon terug. Het is niet zo dat er iets afgepakt wordt of niet geleverd wordt, dat is gewoon hoe we met elkaar de spelregels hebben afgesproken. Voor de wijkteams is ook een onderbesteding van een aantal miljoenen en dat is vooral een personele kwestie. Dat is ook niet een gevolg van, we hebben dat geld afgeroomd of whatever. Daar zitten we vooral op een personeelstekort. De kanttekening die ik wil maken is, bij de wijkteams kunnen we nog steeds alle urgente aanvragen direct oppakken en springen wijkteams bij elkaar bij. De wachtlijsten zijn ook niet toegenomen, helaas ook maar zeer beperkt gedaald. Dat is ook het eerlijke verhaal. Maar het is niet zo dat door het personeelstekort de wachtlijsten oplopen of dat urgente zaken niet meer opgepakt kunnen worden. Dat is een kleine nuancering. Op de Wmo had ermee te maken dat we dit eerste jaar van de inkoop hadden. We hebben ruim begroot en we wilden zeker weten dat het goed ging. Er waren veel nieuwe organisaties, oude organisaties die doorgingen. Uiteindelijk zijn daar de kosten minder van geweest dan we aan de voorkant al hadden opgehoogd. Dan werd er door mijnheer Biljoen gezegd van, het is toch een klap in het gezicht dat de wethouder heeft verklaard in de commissie van, ik vind het helemaal niet erg dat er zorgmiddelen naar de algemene middelen terugvloeien. Zo heb ik dat absoluut niet gezegd, dat is echt verdraaien van mijn woorden. Ik heb gezegd, het is de laatste jaren heel veel voorgekomen dat er juist geld uit de algemene middelen toegegaan is naar zorg. We hebben een zorgplicht, het zal ook altijd weer gelden dat als er geld nodig is, zullen we ook uit die algemene middelen moeten bijplussen. Dat is ook de laatste jaren veel gebeurd. Nu is er op een paar onderdelen geld over en dan zijn de spelregels het vloeit terug naar de algemene middelen. Maar dat is iets anders dan dat zorg is afgepakt van mensen, die hebben we niet geleverd waar ze om vroegen en we gaan dat geld nu lekker in de algemene middelen stoppen en ergens anders aan uitgeven. Daar ben ik uiteraard niet blij mee, maar ik snap wel dat het zo gegaan is. Ik wil die nuance graag maken. Dat is in de grote lijn waar vooral de zorgen zaten op zorg. Op het andere organisatie gedeelte is er een vraag gesteld door de SP, mijnheer Başoğlu over de externe inhuur. Hij zegt van, kunnen we daar niet meer inzicht in krijgen? Als ik het goed samenvat is het voor u van, het blijft voor mij een beetje een vaag iets. Allereerst een hele kleine nuance. Bij externe inhuur dacht ik zelf tot een aantal jaren geleden ook altijd dat dat standaard om dure consultants ging die heel veel geld vragen, die hebben we ook. Maar externe inhuur is ook de mensen die nu bij de Erasmusbrug het verkeer daar op de kruising staan te regelen omdat de stoplichten niet werken. Er zijn ook mensen die helpen bij pieken als we extra vuil op moeten halen. Ik wil ook het beeld wegnemen dat iedereen denkt dat alle externe inhuur dure consultants zijn. Het is altijd nodig. We hebben ook een soort piek altijd als er speciale evenementen zijn. Het is op zich best overzichtelijk. Wat mij erg meevalt is dat het relatief hoge ziekteverzuim in Rotterdam niet aanleiding is tot een heel groot deel van die externe inhuur. Dat is een echt een heel klein gedeelte daarvan, dat is dan nog enigszins positief. Daarmee kom ik ook bij de motie van de heer Roskam over dat ziekteverzuim, dat is echt een groot aandachtspunt. Er komt ook een taskforce ziekteverzuim, omdat het gewoon veel te hoog is. Het is ook gegroeid. We willen dat echt fors omlaag krijgen en uw motie is daarbij een goede steun in de rug. Tot slot heb ik een toezegging voor mijnheer Soytekin. Hij maakt zich zorgen over het aantal stageplekken. U vroeg, kunt u wel in ieder geval toezeggen dat er geen stop komt? Uiteraard. We hadden de ambitie om 1.000 stageplekken per jaar beschikbaar te stellen, waarbij 25 procent voor mbo'ers. Die hebben we later bijgesteld, omdat die 1.000 niet reëel bleek naar 600. Maar dat is niet een cap. Er blijft ten alle tijden, als er aanbod is en als er plek is, ruimte voor stages. Op dit moment is het ongeveer 30 procent mbo'ers. Het laatste jaar hadden we iets meer dan

700, dat gaat goed. Maar ik kan u echt toezeggen, als er dit jaar 800 komen, dan komen er 800. Er is geen sprake van een cap, maar het was meer een bijstelling op basis van, wat is reëel aan het aantal stageplekken? Dat is wat ik daarover kan zeggen. Mijnheer Biljoen heeft terecht zijn grote zorgen uitgesproken over Oracle. Daar komt inderdaad vanmiddag of morgen ook een brief over, heb ik toegezegd in de commissie. Er is sprake van een forse kostenoverschrijding in dit geval. In 2025 waar we nu de jaarrekening over hebben, hadden we al een overschrijding van 3 miljoen. Die hebben we toen nog in de begroting van 2025 opgelost. De overschrijding nu is veel groter. U zegt van, ik hoor geruchten om de stekker eruit te trekken. Dat is op dit moment niet zo. Maar ik leg u wel in de brief vanmiddag uit en dan gaan we ook natuurlijk met de kaderbrief en de eerste de herziening volgende week in de commissie waarschijnlijk verder over spreken, dan wel in de raad wat de gevolgen exact zijn van de problemen die er ontegenzeglijk zijn. Dat is ongetwijfeld een aandachtspunt ook voor de komende periode. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan wethouder Norville.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Voorzitter, ik heb geen vragen en moties.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het nog tot slot aan mij. Maar ik heb ook geen vragen gehad, wel veel opmerkingen en uiteraard juich ik het buitengewoon toe als alle middelen die vrijkomen naar veiligheid gaan. Ik ben benieuwd naar alle amendementen die tegen die tijd worden ingediend. Ik zal ze van harte ondersteunen, kan ik alvast toezeggen. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van de eerste termijn aan de zijde van het college. Kijk ik of er behoefte is aan de tweede termijn aan de zijde van de raad? De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, alleen een technische opmerking. Ik heb net een amendement en een motie ingediend, amendement wordt ingetrokken.

De VOORZITTER: Dat is amendement nummer A, die wordt nu hierbij ingetrokken. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.1 tot en met 6.3. De stemmingen zullen zo meteen in het stemvenster zijn. Ik stel voor dat wij meteen doorgaan met het tweeminutendebatten, want misschien dat we nog aan het eind komen voor de lunchpauze en dan kunnen we de stemmingen na de lunchpauze doen.

8. TWEEMINUTENDEBATTEN

8.1 Projectambitiedocument light Rosestraat 123.

De VOORZITTER: Agendapunt 8.1, het projectambitiedocument light Rosestraat 123. Dank aan alle wethouders die hier zaten en die nu vertrekken, behalve wethouders Zeegers, want zij moet zo het debat doen. De heer Van Eikeren staat bij mij als eerste op het lijstje. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dan ga ik eerst door naar de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, de VVD is ontzettend blij met het plan voor een hotel op deze locatie. Het is een kans om een echte boost te geven aan het omliggende gebied die we als stad niet mogen laten liggen. We geloven dat de omgeving door nieuwe banen en bezoekers ontzettend kan profiteren van de komst van een hotel. Het feit dat zich aan de Rosestraat een hotel wil vestigen, is een getuigenis van de vooruitgang van Rotterdam-Zuid. Tijdens het commissiedebat zijn zorgen geuit over het verdwijnen van de huidige voorziening in het Tramhuis, waaronder de huisartsenpraktijk en een atelier. Wij begrijpen die zorgen en zijn het eens met de rest van de raad dat voor deze voorzieningen een passende locatie moet worden gezocht. Althans, dat was wat de raad tijdens de commissie aangaf. Wij zijn dan ook blij dat de wethouder deze zorg meeneemt in de Nota van

Uitgangspunten. Tegelijkertijd is het niet ongebruikelijk bij grote ambitieuze ontwikkelingen dat er geschoven moet worden met bestaande functies. Als we altijd hetzelfde willen houden in de stad, gaan we ook nooit vooruit. Tot slot wil ik nog kort wat zeggen over de participatie. Mijn partij is een groot voorstander van het geven van verantwoordelijkheid en ruimte aan marktpartijen. Bij die verantwoordelijkheid horen wat mij betreft ook verwachtingen en verantwoordelijkheden, waaronder de verwachting dat marktpartijen zelf gedegen participatie organiseren. Mocht dat hier naar het inzien van de wethouder niet voldoende gebeurd zijn, dan vinden wij het meer dan fair om dit ook aan de ontwikkelaar te laten weten en daar actie op te ondernemen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Hier zien we de wereld van de inwoners botsen met de twijfelachtige wens van het college om een hotel door te drukken. Voor de SP is hier opnieuw niet op een goede manier met de mensen een plan ontwikkeld opnieuw en de ontwikkelaar mag wat ons betreft niet beloond worden voor deze wanprestatie. Wij steunen de inwoners en de gebruikers in het gebouw, de huisarts, zorgaanbieders en de kunstenaar. Ontwikkelen is niet slecht of verboden, maar ontwikkel plannen met de mensen, niet over de rug van mensen. Is de wethouder bereid zware eisen te stellen aan het participatieproces bij initiatieven van derden en daarop te controleren? Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Van Eikeren is er inmiddels, wil hij meteen het woord?

De heer VAN EIKEREN (pro): Dank u wel, voorzitter. Een belangrijke ontwikkeling voor Feijenoord en voor Rotterdam-Zuid. Alleen zijn we ook wel geschrokken van de manier van aanpak van zowel de gemeente als de ontwikkelaar richting bewoners en omwonenden als het gaat om. hoe betrek je bewoners bij een ontwikkeling? Hoe ga je zorgvuldig om met voorzieningen en de ruimte die om zo'n ontwikkeling heen ligt? Hoe pas je een nieuw idee goed in een buurt? De emoties van de bewoners en gebruikers voelen en begrijpen wij heel goed. Waar ons frustratie punt zit in brede zin, maar dat hebben we ook in de commissievergadering al besproken, uitvoerig is dat we bemerken dat er echt een gebrek aan algemene regie is vanuit de gemeente in een gebied dat we kwalificeren als zeer belangrijk. Om daar iets meer te doen dan gebruikelijk namelijk Feijenoord, omdat het in het Nationaal Programma Rotterdam Zuid gebied ligt. Wij hebben daarom een aantal moties voorbereid om in ieder geval te zorgen dat bewoners, omwonenden en gebruikers stevig aan tafel komen. Dat de inpassing van het projectplan ook goed past bij het Entrepotgebied, wat een schitterend gebied is. Waarbij het Tramgebouw, wat een mooie en schitterend monument is in onze stad, een mooie toekomst ook krijgt. Maar dat we daar geen enorm hotel, of in ieder geval een muur tussen het huidige Entrepotgebouw en de rest van de wijk gaan neerplempen, maar dat we dat met alle zorgvuldigheid doen. We hebben 3 breedgedragen moties voorbereid om te zorgen dat de wijkraad, bewoners en omwonenden een goede positie aan tafel krijgen en dat we zorgvuldig omgaan met de huisarts, de kunstenares en andere voorzieningen in de buurt. Die dienen we dan ook met veel plezier in om ervoor te zorgen dat we dit vlot trekken en dat iedereen gewoon netjes en goed mee kan praten aan tafel.

De VOORZITTER: De heer Van Eikeren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Tramhuis in ere herstellen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van agendapunt 8.1 Projectambitiedocument light Rosestraat 123;

constaterende dat:
- het Tramhuis aan de Rosestraat 123 een gemeentelijk monument is met grote cultuurhistorische waarde voor Feijenoord en het Entrepotgebied;
- het college in beginsel positief staat tegenover herontwikkeling van het Tramhuis;
- in het Projectambitiedocument Light sprake is van nieuwbouw in combinatie met herontwikkeling van het bestaande monument;
- bewoners en de wijkraad zorgen hebben geuit over onder meer bouwhoogte, massa, uitstraling en de inpassing in de omgeving;

overwegende dat:
- herontwikkeling van het Tramhuis alleen wenselijk is als het monument daadwerkelijk wordt opgeknapt, behouden en in ere hersteld;
- nieuwbouw op deze plek moet passen bij de omliggende bebouwing;
- het Entrepotgebouw, het Tramhuis en de historische context van de plek samen een waardevol stedenbouwkundig geheel vormen;
- bouwhoogte, massa, architectuur en materiaal bepalend zijn voor de vraag of de ontwikkeling een versterking of een aantasting van de plek wordt;
- de woonkwaliteit van omwonenden zwaar moet meewegen bij de planuitwerking;

verzoekt het college:
- in de Nota van Uitgangspunten expliciet op te nemen dat het Tramhuis als gemeentelijk monument in ere wordt hersteld;
- hierbij ook in te te gaan op de wijze waarop eventuele nieuwbouw passend is binnen de omgeving, zowel stedenbouwkundig als op het gebied van bouwhoogte en de aantasting van de woonkwaliteit van direct omwonenden;
- in de Nota van Uitgangspunten op te nemen dat uitstraling, architectuur en materialisatie zorgvuldig moeten aansluiten bij het Entrepotgebouw, het tramstation/tramhuis en de cultuurhistorische context van de plek;
- de raad bij behandeling van de Nota van Uitgangspunten te informeren over de wijze waarop deze ruimtelijke en cultuurhistorische randvoorwaarden zijn verwerkt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. K.J.P van Eikeren, T. de Haan, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, G.G. van Dijk en M. Verhoef

Motie 2. Omwonenden Tramhuis volwaardig aan tafel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van agendapunt 8.1 Projectambitiedocument light Rosestraat 123;

constaterende dat:
- bewoners, gebruikers en ondernemers zorgen hebben geuit over de toekomstplannen voor het Tramhuis aan de Rosestraat 123;
- de wijkraad Entrepot-Noordereiland wijst op zorgen over de informatievoorziening, de rolverdeling tussen gemeente en ontwikkelaar en het draagvlak in de wijk;
- de wijkraad Feijenoord heeft aangegeven pas na consultatie van wijkbewoners tot een formeel advies te willen komen;
- de verdere uitwerking van het plan moet komen in de Nota van Uitgangspunten;

overwegende dat:
- bewoners niet alleen geïnformeerd moeten worden, maar volwaardig moeten kunnen meepraten over de verdere uitwerking;
- participatie alleen serieus is als vooraf helder is waar bewoners invloed op hebben;

- het vertrouwen in het proces onder druk staat en dus actief hersteld moet worden;
- de gemeente zelf de regie moet nemen op het participatieproces;
- de wijkraden een belangrijke rol kunnen spelen om bewoners te bereiken, te informeren, te ondersteunen bij hun inbreng en het proces kunnen monitoren;

verzoekt het college:
- bewoners, omwonenden, huidige gebruikers, ondernemers, betrokken wijkraden en andere belanghebbenden volwaardig aan tafel te betrekken bij de verdere uitwerking richting de Nota van Uitgangspunten;
- duidelijk vast te leggen dat de ontwikkelaar de participatie trekt en dat de gemeente een toetsende rol heeft;
- vooraf duidelijke spelregels vast te leggen over het participatieproces, conform gemeentelijke participatiebeleid;
- bij vaststelling van de Nota van Uitgangspunten een participatieverslag en draagvlakrapport aan de raad te sturen waarin inzichtelijk wordt gemaakt welke zorgen, wensen en voorstellen uit de wijk zijn opgehaald en hoe deze zijn verwerkt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. K.J.P van Eikeren, T. de Haan, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, G.G. van Dijk en V.A. Bruin

Motie 3. Houd de huisarts in Feijenoord / Entrepotgebied

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van agendapunt 8.1 Projectambitiedocument light Rosestraat 123;

constaterende dat:
- in het Tramhuis aan de Rosestraat 123 op dit moment maatschappelijke functies zijn gevestigd, waaronder huisartsenzorg en een kunstenaarsatelier;
- deze functies van waarde zijn voor bewoners van Feijenoord en het Entrepotgebied;
- het college aangeeft dat voldoende eerstelijnszorg in de wijk geborgd moet blijven;
- het beoogde plan uitgaat van een hotel met horeca en publieke functies;
- de initiatiefnemer aangeeft dat het hotel kansen kan bieden voor lokale werkgelegenheid, leerwerkplekken en samenwerking met lokale ondernemers;

overwegende dat:
- de maatschappelijke waarde van het Tramhuis bij herontwikkeling behouden moet blijven;
- horeca aan de pleinzijde kan bijdragen aan levendigheid, maar niet de enige publieke functie mag zijn;
- juist in Feijenoord ruimte nodig is voor toegankelijke zorg, ontmoeting, cultuur en andere maatschappelijke voorzieningen;
- huidige gebruikers van het pand, waaronder de huisarts, hun wijk en doelgroep moeten kunnen blijven bedienen;
- de economische meerwaarde van de ontwikkeling ook zichtbaar en aantoonbaar moet landen in de wijk;
- bewoners uit Feijenoord voorrang moeten krijgen bij kansen op werk, opleiding en leerwerkplekken die uit deze ontwikkeling voortkomen;

verzoekt het college:
- in de verdere planvorming te bezien of het pand naast horeca aan de pleinzijde ook ruimte kan bieden aan maatschappelijke voorzieningen of maatschappelijk toegankelijke functies;

- de landelijke huisartsenvereniging, het huisartsenteam van de gemeente en de afdelingen MO en Vastgoed te betrekken in de zoektocht naar een nieuwe locatie voor de in het Tramhuis gevestigde huisarts binnen het huidige verzorgingsgebied;
- met de initiatiefnemer te bespreken hoe lokale maatschappelijke en sociaal economische meerwaarde gecreëerd kan worden, bijvoorbeeld door lokale inkoop, samenwerking met wijkondernemers en voorrang voor bewoners uit Feijenoord bij werk en opleiding;
- deze afspraken zo concreet mogelijk vast te leggen in de Nota van Uitgangspunten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. K.J.P van Eikeren, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, G.G. van Dijk, V.A. Bruin en T. de Haan

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Wij ondersteunen ook alle moties die voor ons zijn gekomen en we vragen iets extra. In Rotterdam hebben we de ambitie om een groene, gezonde en klimaatbestendige stad te zijn. Maar de ambitie begint bij de bomen om ons heen en die zijn heel belangrijk. Er staan daar 3 volwassen bomen en die zorgen voor verkoeling in de stad, zoals wij ook heel hard nodig hebben. Wij komen met een motie. Laat die bomen staan en geef geen kapvergunning zolang dat zij niet verplaatst kunnen worden, zoals wij ook gedaan hebben bij Rotterdam Centraal.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Behoud de drie bomen Rosestraat

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van het Projectambitiedocument light Rosestraat 123;

constaterende dat:
- op de beoogde te ontwikkelen locatie Rosestraat 123 drie volwassen bomen staan;
- deze bomen niet kunnen blijven staan volgens de projectontwikkelaar en de gemeente;
- de ambitie uitgesproken is om de bomen te herplanten op een andere locatie;
- deze ambitie afhangt van de technische en financiële haalbaarheid;

overwegende dat:
- (volwassen) bomen het recht hebben om veilig te 'wonen' in Rotterdam;
- in het licht (= donkere schaduw) van de klimaatcrisis en biodiversiteitscrisis, we er alles aan moeten doen om het tij de keren en daarbij elke boom nodig hebben;
- de gemeente Rotterdam ervaring heeft met het succesvol herplanten van volwassen bomen;
- financiële en technische haalbaarheid geen belemmering mogen vormen voor het herplanten van de bomen;

verzoekt het college:
- geen kapvergunning te verlenen voor deze bomen;
- deze bomen hoe dan ook te behouden cq te herplanten;
- de raad bij behandeling van de Nota van Uitgangspunten te informeren over de wijze waarop de bomen worden behouden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u, voorzitter. Toen in 1997 het Entrepotgebied met de Vijf Werelddelen een nieuwe functie kreeg ruim 100 jaar nadien de start als belastingvrije opslag en overslag van havengrond, was het gebied bedacht als een nieuwe centrumlocatie voor de nieuwe Kop van Zuid. Die potentie is natuurlijk nog steeds goed zichtbaar waar Pincoffs in brons waakt over het plein. Maar in de afgelopen decennia leek organisch die centrumfunctie zich veel meer via de Wilhelminapier naar Katendrecht te verplaatsen en het Entrepotgebied daarmee in de luwte achterlatend. Inclusief dat andere bijzondere gebouwd het RTM-station, start- of eindpunt van een ov-verbinding naar de Zuid-Hollandse eilanden met een wat macabre bijnaam Het Moordenaartje. Maar de tijden lijken te veranderen voor het gebied na 30 jaar. Met een opmaat naar een forse toename en toevoeging aan woningen, begint die plek veel meer centraler te liggen. Dan snapt D66 ook best wel dat je anders qua functies kijkt naar het gebied. Die potentie gloort dan ook weer voor functies als een hotel, goed voor de werkgelegenheid en goed ook voor de reuring. Op zich is dat instrument wat nu is ingezet van die ontwikkelaar aan zet, met de zoektocht ook voor de capaciteit helemaal niet zo gek. Maar dan moeten we er wel voor zorgen dat het goed landt, juist op een plek waar die verschillende functies zo dicht op elkaar zitten en misschien ook wel concurreren. Ik moet zeggen, gisteren liepen we erlangs op weg naar de corporatie Hef Wonen, langs het bloedhete plein. Er is denk ik ook nog wel ruimte en tijd om dat te doen, om de verschillende belanghebbenden bij elkaar te brengen tussen projectambitie en de daaropvolgende Nota van Uitgangspunten. Om zorgvuldig ook met het gemeentelijk monument om te gaan, met het RTM-station en met aandacht voor de zorgvoorzieningen die noodzakelijk in het gebied zijn. Vandaar dat we ook de moties zonet ingediend door PRO mede hebben ondertekend. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Heel kort. In de commissie vroegen wij ons af van, is hier nu sprake van goede groei als het gaat om deze ontwikkeling? Daar hadden wij wel echt de nodige zorgen over. Wat ons betreft kan die groei de goede richting op worden bijgestuurd met de moties van collega Van Eikeren die zijn ingediend, daarom staan we daar ook op. Dat is wat ons betreft wel de richting waar we op moeten en hopelijk komt er dan een mooi nieuw Tramhuis met ontwikkeling.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Doğan.

De heer DOĞAN (denk): Dank u wel, voorzitter. DENK ziet kansen in deze ontwikkeling. De komst van een hotel kan zorgen voor extra werkgelegenheid, meer bezoekers en nieuwe economische activiteit op Rotterdam-Zuid. Dat zijn ontwikkelingen die wij graag zien, omdat Zuid meer investeringen verdient. Tegelijkertijd geldt voor DENK dat een ontwikkeling pas echt geslaagd is als bewoners daar ook de voordelen van ervaren. Daarom blijven wij aandacht vragen voor goede participatie en bereikbare zorgvoorzieningen. Voorzitter, de wethouder gaf tijdens de commissie aan dat de gemeente bij projecten waarbij de ontwikkelaar aan zet is beter moet kijken naar haar eigen rol in de participatie. Dat is niet onbelangrijk, want juist bij dit project hebben bewoners van de wijkraad aangegeven dat zij zich onvoldoende meegenomen voelen. Daarom de vraag, wat gaat de gemeente in de volgende fase anders doen, zodat bewoners zich wel gehoord voelen en kunnen zien wat er met hun zorgen gebeurt? Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog die het woord wensen? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, kort. Het gaat mij in dit geval helemaal niet om het project wat voorligt, maar helemaal en volledig over de participatie. Want we hebben het natuurlijk vaak met elkaar over en dan willen we ook wel eens zeggen van, maar als de uitkomst uiteindelijk onwelgevallig is dan wordt de participatie vaak als onvoldoende gezien. Maar in dit geval hebben we ook gewoon rechtstreeks vanuit die participatie-avonden en momenten die er geweest zijn echt wel duidelijk te horen gekregen dat het hier echt heel erg gaat over het serieus nemen van geluiden van bewoners en de wijkraad. Daar gaat het dan vooral om. Het zou zomaar eens zo kunnen zijn dat we alle vinkjes kunnen zetten bij alle stappen die gezet hadden moeten worden in de participatie en dat die er allemaal keurig staan. Maar dan gaat het nog steeds over, hoe participeer je? Voelen mensen zich daadwerkelijk serieus genomen en gehoord? We kunnen gewoon de conclusie trekken dat het niet het geval is. Ik vind dat we moeten leren van deze vorm van participatie. Aan de andere kant staat dat we ook gewoon in het ambtelijk apparaat bij stedelijke ontwikkeling heel krap in de capaciteit zitten en dat we niet alle ontwikkelingen op de juiste manier kunnen doen. Of in ieder geval, voldoende capaciteit kunnen leveren. Dat zal er ongetwijfeld aan hebben bijgedragen. Maar deze participatie zou ik echt gewoon als onvoldoende willen bestempelen, ik kan niet tot een andere conclusie komen. Sprekers voor mij hebben dat al genoeg gezegd, maar ik hoor graag van de wethouder welke lessen we hieruit kunnen trekken en wat we ook echt niet meer zouden willen in de toekomst. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Andere nog? Niet. Kan de wethouder antwoorden? Ja.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Om met het laatste betoog van de heer Segers-Hoogendoorn te beginnen, in de commissie heb ik ook aangegeven waar het wat mij betreft toch mis is gegaan en dat is niet zozeer aan de ontwikkelaar te wijten. Want wij hebben in dit geval Ontwikkelaar aan Zet toegepast en dat betekent dat wij iets meer de regie uit handen hadden gegeven zonder dat wij heel duidelijk onze participatievisie hadden meegegeven. Ik denk dat dat iets is wat wij gewoon in alle voorkomende gevallen moeten doen en niet alleen in dit project. Dat we in dit project voor de toekomst gewoon beter mensen aan tafel zetten, het gesprek duidelijker voeren et cetera. Maar dat we dat in voorkomende gevallen bij Ontwikkelaar aan Zet moeten doen. Sowieso, maar het is misschien wat kwetsbaarder nu in het proces van Ontwikkelaar aan Zet dat we dan duidelijker meegeven aan de voorkant, wat zien wij als goede participatie? Hoe nodig je mensen uit? Wanneer nodig je mensen? Hoe groot is de cirkel van mensen die je uitnodigt? De taal die je daarbij gebruikt, het zaaltje, et cetera. Dat wij daar veel ook praktischere handleidingen aan meegeven van, dit is toch wel wat wij daarbij verwachten. Dat we dat ook in ons proces dan zo moeten opnemen, want dat hadden wij nu niet. Als we kijken naar ons besluitvormingsmodel dan is dit volgens de regelen der kunst verlopen, maar in de praktijk is er heel veel onvrede. Dan moeten wij echt kijken, hebben wij onze regelen der kunst wel goed vormgegeven? Ik ben het helemaal met u eens, daar ligt zeker ook een verantwoordelijkheid bij ons om te kijken om die participatie beter te doen. Dat is mijn antwoord op al uw zorgen die u hieruit, dat ik dat ook met u eens ben. De heer Doğan vroeg daar ook al om van, wat gaan wij dan anders doen? Dat is ook de manier zoals ik daarnaar kijken. Ik wil niet beweren dat het nooit meer misgaat, maar wel dat ik zie wat hier mis is gegaan en dat ik er persoonlijk op zal sturen om daar ook die verbeteringen in toe te voegen. Dat waren de vragen, dan de motie van een aantal partijen. ‘Tramhuis in ere herstellen’. Dat is natuurlijk het mooie van dit plan dat we wel zo’n Tramhuis, dat monument, mooi kunnen behouden door er ook een extra functie aan toe te kennen en dat we daar ook kijken hoe dat goed past in de omgeving. Daarop terug te komen in de Nota van Uitgangspunten dat ook die architectuur en die materialen daarbij passend is. Dat is goed uitvoerbaar, motie is oordeel raad. Dan hebben we ook regie op participatie Tramhuis en dat we toch meer duidelijkheid moeten gaan geven.

Duidelijk vast te leggen dat de ontwikkelaar de participatie trekt en dat wij een toetsende rol hebben, maar dat we wel goede spelregels vastleggen over dat participatieproces. Dit zie ik als een steun in de rug om dit gewoon te verbeteren, wat mij betreft oordeel raad. Dan Tramhuis van waarde voor Feijenoord. U vraagt ook in de planvorming te bezien of er ook naast horeca ook maatschappelijke functies en maatschappelijke voorzieningen kunnen worden gerealiseerd. Dat we ook de huisartsenvereniging en het huisartsenteam goed betrekken in de zoektocht naar een nieuwe locatie. Dat er nog meer sociaaleconomische meerwaarde kan worden gecreëerd door lokale inkoop en daar ook op terug te komen in de Nota van Uitgangspunten. Dat lijken mij fantastische ideeën, daar kunnen wij zeker mee aan de slag. Oordeel raad wat mij betreft. Dan hebben we nog de motie van de Partij voor De Dieren over het behoud van de bomen. Ik ben het helemaal met u eens dat het fantastisch is als we die bomen gewoon een goede plek kunnen geven. Maar mocht blijken dat die bomen een eventueel transport niet zouden overleven, dan willen we dat toch wel mogelijk maken. Wij kunnen niet dogmatisch zeggen dat die bomen ten koste van alles zouden moeten blijven bestaan. Hoe dan ook te behouden zegt u, dat kan ik gewoon niet zo heel digitaal toezeggen. Met een slag om de arm kan ik zeggen dat we er alles aan zullen doen, maar mocht dat niet mogelijk zijn dan gaat dat toch niet lukken. Om die reden zal ik deze motie moeten ontraden. Dat was het.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van het tweeminutendebat 8.1.

8.2 Concept-zienswijze op de onderzoeksopzet provinciale omgevingseffectrapportage wind (ontwerp NRD op RES Rotterdam Den Haag).

De VOORZITTER: Dan gaan we meteen door naar 8.2, de concept-zienswijze op de onderzoeksopzet provinciale omgevingseffectrapportage wind (ontwerp NRD op RES Rotterdam Den Haag). De eerste die daar wat van mag vinden is de heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. Leefbaar Rotterdam vindt de gezondheid en de economische belangen van Rotterdammers belangrijker dan klimaatdoelen. Input op de voorliggende concept-zienswijze over nieuwe windturbinelocaties is noodzakelijk. In de omgevingseffectrapportage moeten naast milieueffecten ook sociale, ruimtelijke en economische effecten worden onderzocht. Dat is belangrijk. De provincie moet niet alleen kijken naar opbrengsten in megawatt of terawattuur, maar ook naar de gezondheidsschade, waardedaling van woningen door windturbines, het meewegen van de geluidshinder, de slagschaduw, het verpeste uitzicht door molenwieken, stroboscopisch licht dat leidt tot migraineaanvallen, slaaptekort en cumulatieve hinder van een overbevolkte regio. Van groot belang hierbij zijn de afstandsnormen, hoe dicht mogen die windturbines bij woonhuizen worden gebouwd? In Nederland zijn geen landelijke afstandsnormen en dat maakt regionale normen extra relevant zolang die landelijke normering ontbreekt. Leefbaar Rotterdam zegt heel duidelijk, ‘Gezondheid van Rotterdammers eerst. Geen windmolens bij woonwijken!’. Daarom dienen wij deze motie in waarin wij het college verzoeken om een afstandsnorm van ten minste 4 keer de tiphoogte op te nemen in de Rotterdamse zienswijze. Dat sluit aan op internationale praktijk en voortschrijdend inzicht. Ook op een Kamerbrief van de staatssecretaris Infrastructuur en Waterstaat, waarin hij aangeeft in te zetten op 4 keer de tiphoogte.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Want ik hoor dat er geen richtlijnen zijn, maar zo in mijn voorbereiding staat dat we vanuit het Rijk gewoon de guidelines hebben dat er 2 keer de tiphoogte wordt gehanteerd en dat dat in het verleden ook is gedaan. Maar dat

kan dan een keer fout zijn. Hoe is dan de situatie nu veranderd? Daar ben ik dan wel benieuwd naar.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dan hebben we inderdaad verschillende informatie. Er zijn geen landelijke normen en er wordt ingezet op 4 keer de tiphoogte. Dat is ook de reden voor mijn motie.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dan moet ik misschien niet de vraag aan de heer Bonte stellen, maar dan ben ik gewoon benieuwd hoe het college aankijkt tegen de tipnormen. Of we daar al een norm hanteren of dat we dat nooit hebben gedaan?

De VOORZITTER: De heer Bonte heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Gezondheid van Rotterdammers eerst. Geen Windturbines bij woonwijken!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van de Concept-zienswijze op de onderzoeksopzet provinciale omgevingseffect- rapportage wind;

constaterende dat:
- Rotterdam zich in de voorfase bevindt van het provinciaal onderzoek naar mogelijke nieuwe windenergielocaties in de RES-regio Rotterdam-Den Haag;
- de provincie Zuid-Holland na het beëindigen van het eerdere plan-MER-proces heeft gekozen voor een omgevingseffectrapportage (OER), waarin naast milieueffecten ook sociale, ruimtelijke en economische effecten worden onderzocht;
- na de zienswijzeprocedure een definitieve Nota Reikwijdte Detailniveau (NRD) volgt, waarna de OER moet leiden tot locaties die "in basis geschikt" zijn voor windenergie;

overwegende dat:
- Rotterdam geen nieuwe windlocaties kan accepteren als gezondheid, leefbaarheid en economische belangen van bewoners vooraf onvoldoende zijn geborgd;
- windturbines nabij woongebieden schade opleveren door (laagfrequent)geluid, slagschaduw, slaapverstoring, cumulatieve hinder en waardedaling van woningen;
- de verdeling van 300MW in het havengebied en 50MW in de stadsregio is geen verplichting die door de provincie is opgelegd, maar door Rotterdam zelf verzonnen.
- haven- en industriegebieden voorkeur verdienen boven locaties nabij woonwijken;
- landelijke normen voor onder meer cumulatieve geluidbelasting, laagfrequent geluid en slagschaduw ontbreken, waardoor bewonersbelangen niet zijn beschermd;
- de Raad van State in 2023 heeft geoordeeld dat gemeenten en provincies, bij ontbreken van bruikbare landelijke normen, eigen normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid mogen vaststellen, mits die actueel, deugdelijk, zelfstandig en lokaal toegesneden zijn;
- recente inzichten, Europese praktijkvoorbeelden en jurisprudentie aanleiding geven om afstandsnormen te hanteren, van ten minste vier keer de tiphoogte (zie bronnen);

verzoekt het college:
- in de Rotterdamse zienswijze op te nemen dat gezondheid, leefbaarheid en economische belangen van bewoners door expliciete randvoorwaarden worden geborgd;

- in de Rotterdamse zienswijze op te nemen dat windturbines nabij woongebieden, dorpskernen, scholen, zorginstellingen en kwetsbare natuurgebieden worden uitgesloten, door een afstandsnorm te hanteren van ten minste vier keer de tiphoogte;
- bij de provincie aan te dringen op prioriteit voor alternatieve locaties in haven- en industriegebieden boven locaties nabij woonwijken;
- geen nieuwe Rotterdamse zoekgebieden te accepteren of bestuurlijk te steunen zonder expliciete instemming van de gemeenteraad én aantoonbare betrokkenheid van bewoners na een goed gevoerd participatietraject;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.M. Bonte

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer BONTE (Ir): Overigens, 4 keer de tiphoogte sluit ook aan op de situatie in Denemarken, Ierland en Wallonië. In gebieden als Beieren en Polen is het overigens 10 keer de tiphoogte en alle jurisprudentie en onderzoeken wijzen ook in de richting van ten minste 4 keer de tiphoogte. Voorzitter, de megawatt zon en wind zijn uitwisselbaar in de rest doelstellingen. Het zijn bovendien inspanningsverplichtingen en geen resultaatverplichtingen. Megawatt wind op land kunnen we vervangen met zon op dak, dat is uitwisselbaar. Die doelstelling is ook uitwisselbaar met andere gemeenten en andere energiebronnen. De rest stopt in 2030, mijn pleidooi is, denk vooruit. Ook die doelstellingen 300 megawatt in de haven en 50 in de stadsregio zijn onderling uitwisselbaar. Het is geen verplichting van de provincie, maar zelf opgelegde akkoorden tussen gemeente Rotterdam en het Havenbedrijf. Waarom zijn die onderlinge afspraken niet heronderhandeld? Nu blijkt dat heel veel bewoners bezwaren hebben tegen die windmolens vlakbij en rond hun woonhuis. Graag een reflectie van de wethouder.

De VOORZITTER: Dank u dank. Dan gaan we nu door naar mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Wat ons betreft is er niet echt een onderzoek nodig, omdat we vooral nu de megawatt en dat soort zaken in Rotterdam wel op orde hebben die we moeten opwekken qua windenergie. Maar als de provincie toch dit onderzoek wil doen en wij geven daar een zienswijze op, dan vinden we dat ook helemaal prima. Maar als het gaat om extra locaties zoals Hoek van Holland, hebben wij zoiets van, laten we eerst de gemeenten die nu nog niet hun windmolens neerzetten eerst laten plaatsen, voordat wij als Rotterdam nog een extra stap moeten zetten. Maar voor deze zienswijze specifiek hebben wij geen verdere vragen of opmerkingen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Partij voor de Dieren is een sterk voorstander van de energietransitie, dat is geen verrassing. Een belangrijke stap om af te komen van onze fossiele verslaving. Maar de kernvraag is, welke transitie en ten gunste van wie en waar? De concept-zienswijze die wij vandaag bespreken, gaat over onze belangrijke energietransitie met windmolens. Dit moet plaatsvinden. We spreken vandaag niet of er windmolens moeten komen, maar waar zij moeten komen en welke criteria hanteren we hiervoor? Het college zegt toe dat het hiervoor een brede beoordeling op gaat stellen, wij vinden dat heel fijn. We kijken niet alleen naar het economisch belang, maar ook naar wetenschappelijke consequenties en de effecten op onze natuur worden meegenomen. Maar onze vraag is, hoe worden de belangen afgewogen ten opzichte van elkaar? In de commissiebehandeling hebben we meerdere partijen gehoord. Ook de stem van de

bewoners, nu ook nog een keer, niet in mijn achtertuin. Dat is vaak uitgesproken. Het is natuurlijk heel belangrijk dat wij rekening houden hiermee en met de nadelige effecten, maar daarnaast vinden we ook belangrijk dat de stem van de natuur gehoord wordt. Wat ons betreft ook als knock-out-criterium. Want voorzitter, wij moeten niet vergeten waarom wij überhaupt een energietransitie willen. Wij willen af van onze fossiele energieopwekking, omdat wij als hele wereld erkennen dat fossiele brandstoffen onze natuur beschadigen waarvan wij met zijn allen afhankelijk zijn. Wij willen natuurherstel doen om zelf te kunnen overleven in een wereld waar wij vrij kunnen ademen en een beetje koelte hebben. Dan is het heel normaal dat de oplossing die wij gevonden hebben, namelijk de natuur besparen, niet de natuur verder beschadigd. Daarvoor doen we het. Daarom dienen we ook een motie in om het college te vragen de kwetsbare natuur te sparen.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Verzeker de basis in windenergie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van de Concept-zienswijze op de onderzoeksopzet provinciale omgevingseffectrapportage wind;

constaterende dat:
- Rotterdam zich inzet voor de energietransitie en de overstap van fossiele energie naar duurzame energiebronnen;
- windenergie hier een belangrijke bijdrage aan kan leveren;
- het college heeft toegezegd brede beoordelingscriteria op te stellen voor de locatiekeuze van windturbines;
- bij deze afweging niet alleen economische belangen, maar ook maatschappelijke effecten en gevolgen voor natuur moeten worden meegewogen;
- windturbines gevolgen kunnen hebben voor kwetsbare natuur, biodiversiteit en dieren;

overwegende dat:
- de energietransitie noodzakelijk is omdat fossiele energiebronnen grote schade veroorzaken aan natuur, klimaat en leefomgeving;
- het doel van de energietransitie juist is om onze leefomgeving te herstellen;
- locaties met reeds verstoorde ruimte, zoals langs snelwegen en op industrieterreinen, de voorkeur verdienen boven locaties met hoge natuurwaarden;

verzoekt het college:
- kwetsbare natuur, biodiversiteit en belangrijke ecologische waarden als harde randvoorwaarde mee te nemen in de zienswijze richting de provincie bij de keuze voor locaties van windturbines;
- geen locaties voor windturbines aan te wijzen waar aantoonbare onaanvaardbare schade ontstaat aan kwetsbare natuur en dieren;
- bij de verdere uitwerking van de locatiekeuze prioriteit te geven aan locaties met minimale natuurschade, zoals langs bestaande infrastructuur en op industrieterreinen;
- de raad bij de besluitvorming inzichtelijk te maken hoe natuurbelangen zijn meegewogen en welke locaties om ecologische redenen zijn uitgesloten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Wij hebben ons als CDA altijd kritisch uitgelaten als het gaat over wind op land en tegelijkertijd niet als een volmondig tegenstander. Omdat we ons realiseren dat we die energietransitie nodig hebben en dat windenergie daarbij ook nodig is. Maar dat we ons ook moeten realiseren dat we hier in een heel dichtbevolkt stukje Nederland zitten, waarbij er gewoon een strijd is om de ruimte, zowel letterlijk als figuurlijk en dat inpasbaarheid van windmolens daarmee nogal a hell of job wordt en is. Tegelijkertijd kijken we ook naar, wat ligt hier nu voor? Dit wat hier voorligt, is de start van een onderzoek en het is volstrekt logisch dat de provincie een onderzoek wil gaan uitvoeren over mogelijke locaties. We zijn nog lang niet bij plannen en al helemaal niet in de buurt van inpassing. Ik vind het ook helemaal niet het moment om moties in te dienen of te gaan steunen die gaan over normen die we hier in Rotterdam bedenken, terwijl dat er nog geen landelijke normen zijn. Daar houden wij ons verre van. Ons standpunt is altijd helder geweest. Maar laat dit onderzoek maar gewoon plaatsvinden, want het is slechts een onderzoek.

De VOORZITTER: Dank u. Anderen nog? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (pro): Voorzitter, we hebben het in de commissie er al uitgebreid over gehad. Wat mij betreft was een tweeminutendebat ook niet nodig, in die zin sluit ik mij aan bij de woorden van de heer Segers-Hoogendoorn. Wij kunnen ons vinden in het pleidooi dat opwek gewoon cruciaal is en dat wij een verantwoordelijkheid hebben om daaraan bij te dragen. Wat we daarbij belangrijk vinden is dat er goed geparticipeerd wordt en dat de aspecten waar het project effect op heeft ook goed onderzocht moet worden. Dat wordt ook gedaan in een milieueffectrapportage. Ik kan mij aansluiten bij de eerder gezegde woorden van de heer Segers-Hoogendoorn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? Niet. Dan vraag ik de wethouder om te antwoorden.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Dit is inderdaad een behandeling die wij hebben over de zienswijzen die wij zullen indienen bij de provincie over een onderzoek dat zij willen gaan doen naar mogelijke locaties voor windenergie in de provincie. Dat is omdat wij als provincie onvoldoende hebben bijgedragen aan de afspraken die we hebben gemaakt rond de opwek van windenergie in het kader van de RES, de Regionale Energiestrategieën. Er moet weer opnieuw gekeken worden, waar kunnen er nog meer windmolens geplaatst worden en windenergie opgewekt worden? Dat is wat we hier doen. Het is een zienswijze op een onderzoek naar een eventuele locatie van windenergie. We zitten helemaal aan het begin van het proces. Maar ik denk dat het goed is dat we die discussie ook goed met elkaar hebben gevoerd over, wat zijn dan de belangen die we belangrijk vinden om tegen elkaar af te wegen? Daar heeft u het 1 en ander over gezegd en dan begin ik met de vragen die gesteld zijn. De eerste heeft ook te maken met de motie van Leefbaar Rotterdam over die tiphoogte. U zegt dat er een tiphoogte moet zijn van 4 keer de lengte van de windmolen. We hebben nu feitelijk geen afstandsnormen. Want u pleit voor een afstandsnorm, die zijn er niet. Op enig moment heeft wel 1 van de vorige Kabinetten afstandsnormen ter inzage gelegd. Daar konden we allemaal op reageren, dat was een tiphoogte van 2 en dat was de afstandsnorm. Bij de gemeente Rotterdam werken wij nu alsof dat de afstandsnorm is, ook bij de Benelux hanteren we die norm. Terwijl die nog niet vastgesteld is, want die normen zijn nog in constructie. Maar omdat wij altijd dachten, misschien wordt er ooit 1 vastgesteld, laten we dan maar dat als leidraad nemen. Maar die zijn nog niet vastgesteld. Op het moment dat we toe zouden gaan naar 4 keer de tiphoogtes, 2 keer zoveel, dan wordt het echt heel erg lastig en het is ook niet gebaseerd op die landelijke uitgangspunten. Ik ontraad deze motie over 4

keer de tiphoogte stellig. Dat zal geen verrassing zijn, we hebben er al eerder over gehad. Maar ik moet dat echt ontraden omdat we op die manier in de hele provincie weinig locaties zullen vinden, terwijl wij ons prima houden aan al die afspraken die we hebben gemaakt met de met de regio. Wij realiseren de windenergie die gevraagd wordt van de gemeente Rotterdam en de haven, daar zijn wij goed mee op streek. We zien dat andere gemeenten dat minder doen. Ik denk, die moeten ook een duit in het zakje doen en daarom goed dat dit onderzoek wordt gedaan. Maar als we dan de boel compliceren met zo'n afstandsnorm die verder in Nederland niet wordt gebruikt, dan moet ik dit toch ontraden.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Heeft u enig zicht op wanneer u wel duidelijkheid kan brengen met betrekking tot die tiphoogte?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Het is iets wat het ministerie uiteindelijk moet doen. Vanuit mijn rol bij de VNG waar ik ook betrokken ben bij dit vraagstuk onder andere, zitten wij er ook elke keer om te vragen van, kom met een definitief besluit. Wel of geen afstandsnorm, maar wat moet het dan zijn? Vooralsnog is daar geen duidelijkheid over. Ik kan er ook niet meer van maken. Er wordt in ieder geval door heel veel gemeenten en ook de VNG echt wel op gelobbyd van, of schaf hem af of stel hem vast. Maar die onduidelijkheid is er nu. Tot die tijd geldt die niet, ook al gebruiken wij het in onze onderzoeken wel. Dan vraagt ook de heer Bonte van, waarom wordt er niet heronderhandeld over die afspraken die we hebben gemaakt? In het verleden is er met de provincie, het Havenbedrijf en wij een Havenconvenant met afspraken over die 300 megawatt. De RES-regio, de stadsregio en de provincie hebben er ook 1 over wat de gemeentes moesten doen. In die laatste zit die 50 megawatt voor ons. Dan zegt u van, waarom breekt u dat niet open? Ik zie daar niet direct een aanleiding voor, omdat wij ook belangrijk vinden dat die windenergie er komt. We willen die klimaatdoelstellingen halen, daar is die windenergie voor belangrijk. U verwijst ook van, u kan ook zon doen. Zeker, moeten we ook doen. Maar we hebben het allebei nodig en zelfs dan wordt het nog lastig of we de volledige groene energie met deze manieren krijgen opgelost. Er is geen reden wat mij betreft om die contracten open te breken en om de hoeveelheid windmolens te verlagen. Dan zou je nog kunnen zeggen, waarom breek je het niet open om te verhogen of om uit te wisselen? Ik weet dat er gesprekken met het Havenbedrijf geweest zijn om te kijken of daar niet meer windenergie kan worden opgewekt. Los of dat dan in mindering zou worden gebracht van de stedelijke doelstelling. Daar is vanuit het Havenbedrijf toch ook heel veel behoefte om ruimte te benutten voor andere zaken dan windenergie. Men zegt altijd, die haven is bijna leeg, kan daar niet nog een windmolen bij? Zo wordt dat niet ervaren door het Havenbedrijf zelf en het zicht dat wij daar ook op hebben. Daar moet ik negatief op antwoorden. Dan nog de vraag van de Partij voor de Dieren over hoe we die belangen met elkaar afwegen? Daar heeft de provincie niet een hele duidelijke uitspraak over gedaan hoe die zaken worden afgewogen. U bent in ieder geval wel heel duidelijk over wat u vindt en daar heeft u ook de motie over ingediend ‘Verzeker de basis in windenergie’. Dat gaat heel erg ook over de natuurbelangen om die helemaal op 1 te zetten. Ook al kan ik mij heel goed vinden in het belang wat u hiermee beoogt en wat u ook elke keer naar voren brengt, kwetsbare natuur en biodiversiteit. Maar helemaal categorisch dat op 1 zetten en dat er geen pootje meer van de windmolen op kan staan, dat vind ik dan toch iets te dogmatisch. We hebben die ruimte toch nog wel mogelijk nodig. Dat wil niet zeggen dat het zo is, maar om het helemaal uit te sluiten zou mij wat te ver gaan. Die wil ik ontraden.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 8.2.

8.3 Onderwijsmonitor 2025.

De VOORZITTER: Dan gaan we direct door met agendapunt 8.3, zodat we alles kunnen afronden voor de lunchpauze. Dan geef ik het woord aan mevrouw Engels.

Mevrouw ENGELS (vvd): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vorige week tijdens de commissie spraken wij over de Verbazisschool WOW. Alvast dank aan de wethouder voor de toezegging dat ze ons op de hoogte zou houden hoe het verder met de school vergaat. Want wij hebben met de gehele commissie de zorgen van de ouders gehoord en dat die school nu een plek is waar kinderen na een lange tocht eindelijk zichzelf kunnen zijn en met plezier van onderwijs genieten. Wij blijven dit dan ook nauwgezet volgen, want het onderstreept wederom dat er in Rotterdam voldoende passende plekken moeten zijn en blijven voor hoogbegaafde kinderen. Voorzitter, daarnaast blijft de financiële educatie een belangrijk punt voor de VVD. We leren kinderen rekenen met sommen, maar nauwelijks met hun eigen geld sparen, budgetteren en schulden voorkomen. Dat zijn vaardigheden waar je een heel leven profijt van hebt. Rotterdam doet ook al het een en ander, maar versnipperd en vanuit het armoedebeleid. Wij vinden dat dit een plek in het onderwijs verdient en horen dan ook graag van de wethouder of zij vindt dat dit ook een betere plek in ons onderwijs verdient. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Duin.

De heer DUIN (lr): Dank u wel, voorzitter. Tijdens de commissievergadering heb ik benadrukt dat een veilige leeromgeving de basis is voor goed onderwijs. Naar aanleiding van het ernstige geweldsincident op het Libanon Lyceum heb ik op 16 april schriftelijke vragen gesteld aan de onderwijswethouder. De beantwoordingstermijn is inmiddels ruimschoots overschreden, bij dezen nogmaals een vriendelijk maar dringend verzoek om mijn schriftelijke vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden. Mijn concrete vraag is, wanneer kan ik een antwoord verwachten op deze vragen van 16 april? Ik ben mij ervan bewust dat de vragen zijn doorgeschoven naar de portefeuille Veiligheid. Ik hoop dat de vervanger van de onderwijswethouder dan in het college daar nog druk op wil leggen dat die vragen echt snel beantwoord worden. Dat was het eerste puntje wat ik wilde maken. Dan over inclusief onderwijs. Tijdens het commissiedebat hebben wij met interesse geluisterd naar 2 ouders die zich grote zorgen maken over de dreigende sluiting van Verbazisschool WOW. Leefbaar Rotterdam hecht waarde aan het behoud van een breed onderwijslandschap met verschillende pedagogische invalshoeken en ook voldoende aanbod van scholen die voorzien in specifieke onderwijsbehoeften. Onze zorg is dat de beweging richting inclusief onderwijs leidt tot het verdwijnen van scholen met een unieke meerwaarde voor specifieke leerlingen. Ik heb daarom 2 vragen aan de wethouder. Is de dreigende sluiting van Verbazisschool WOW een voorbode van wat ons te wachten staat in de beweging naar inclusief onderwijs? Deelt het college mijn zorgen dat het verdwijnen van gespecialiseerde scholen, bijvoorbeeld voor hoogbegaafde leerlingen, kan leiden tot een afname van passend onderwijsaanbod, met als risico's dat meer leerlingen vastlopen in het reguliere onderwijs of zelfs thuis komen te zitten? En zo ja, welke rol ziet het college voor zichzelf om dergelijke voorzieningen voor Rotterdamse leerlingen te behouden? Ten slotte nog een persoonlijke boodschap aan de voorzitter, ik kan er zaterdag helaas niet bij zijn, maar ik wens u een prachtige huwelijksdag.

De VOORZITTER: Daar mag de wethouder dan ook op reageren. Dank u wel. De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. 26 procent lerarentekort in Charlois en 20 procent in Feijenoord, dat is ongekend en wat de SP betreft onacceptabel. De voedingsbron van ongelijkheid in de stad begint nu al als je 4 jaar bent, voor kinderen is het heel erg. We moeten niet wachten op een volgende onderwijsmonitor, maar vol gas geven om het lerarentekort op te lossen in onze meest kwetsbare wijken. Geen commerciële bureaus of

ondersteuners, maar de kern oplossen, het lerarenprobleem aanpakken. We lezen in de media dat het nieuwe college de miljoenen voor het lerarentekort wil weghalen. We wachten de presentatie af en we zullen blijven knokken voor kansengelijkheid voor alle Rotterdammers.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Coşkun, u heeft heel kort de tijd.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dan zal ik alleen de moties en we hebben 2 moties. Eentje is veilig en inclusief onderwijs. Wij koppelen veiligheid waar iedereen zichzelf kunnen zijn aan inclusief onderwijs. Dat is de ene. De andere is meer inzicht in psychische oorzaken in de monitor. Dat zijn 2 moties van ons.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Meer inzicht in psychische oorzaken van onderwijsuitval

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van Onderwijsmonitor 2025;

constaterende dat:
- het aantal vrijstellingen op grond van artikel 5 onder a van de Leerplichtwet (lichamelijke en psychische gronden) is gestegen van 745 kinderen in schooljaar 2023-2024 naar 860 kinderen in schooljaar 2024-2025;
- uit de Onderwijsmonitor blijkt dat psychische problematiek een belangrijke factor is bij onderwijsuitval en schoolverzuim;
- ernstige psychische klachten, waaronder eetstoornissen, angststoornissen en depressies, grote gevolgen kunnen hebben voor schooldeelname en ontwikkeling van kinderen en jongeren;
- de gemeente verantwoordelijk is voor zowel onderwijsbeleid als jeugdhulp en daarmee een belangrijke rol heeft in een integrale aanpak;

overwegende dat:
- effectief beleid vraagt om beter inzicht in de aard en omvang van psychische problematiek die ten grondslag ligt aan langdurige uitval uit het onderwijs;
- eetstoornissen onder jongeren toenemen en vaak gepaard gaan met schoolverzuim, sociaal isolement en langdurige zorgtrajecten;
- een betere verbinding tussen onderwijs, jeugdhulp en gezondheidszorg kan bijdragen aan vroegsignalering en passende ondersteuning;

verzoekt het college:
- samen met onderwijsinstellingen, de jeugdgezondheidszorg, jeugdhulporganisaties en andere relevante partners te onderzoeken welke psychische problematiek het vaakst ten grondslag ligt aan vrijstellingen op grond van artikel 5 onder a;
- daarbij specifiek aandacht te besteden aan eetstoornissen en andere psychische klachten die leiden tot langdurige afwezigheid van school;
- te verkennen hoe deze inzichten structureel kunnen worden meegenomen in toekomstige onderwijsmonitoren of andere gemeentelijke rapportages;
- de raad hierover vóór de vólgende Onderwijsmonitor te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun en G.G. van Dijk

Motie 2. Veilig en inclusief naar 2035

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van Onderwijsmonitor 2025;

constaterende dat:
- het Rijk ernaar streeft dat in 2035 de meeste scholen de overgang hebben gemaakt naar inclusief onderwijs;
- het Rijk werkt aan een transitieplan voor de overgang naar inclusief onderwijs;
- de gemeente wettelijke taken heeft rondom jeugdhulp, welzijn, preventie, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting en voorschoolse educatie;
- de gemeente daarmee een belangrijke rol speelt in de overgang naar inclusief onderwijs;
- het college in de collegebrief over de onderwijsmonitor erkent dat er meer stappen gezet moeten worden richting inclusief onderwijs;
- samenwerking tussen onderwijs, welzijn en jeugdhulp essentieel is voor het slagen van inclusief onderwijs;

overwegende dat:
- inclusief onderwijs naast het verbeteren van kansengelijkheid ook positief is voor, het terugdringen van wachtlijsten, het oplossen van problemen rondom het leerlingenvervoer en het verminderen van het aantal thuiszitters;
- er momenteel onvoldoende inzicht bestaat in de knelpunten voor het realiseren van inclusief onderwijs in 2035;

verzoekt het college:
- om de ontwikkelingen van het transitieplan nauwgezet te volgen en uitdagingen voor het Rotterdamse onderwijs zichtbaar te maken
- hiervoor waar nodig samen met de Rotterdamse partners op te trekken in de lobby bij het rijk;
- de raad hierover periodiek te informeren, zoals bij de onderwijsmonitor;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun, J. Jaspar, T.J.D. Isaack, J.M. Nunnely , L.P.A. Dekkers en G.G. van Dijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De Heer Jaspar.

De heer JASPAR (pro): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. PRO Rotterdam zal er altijd staan om op te komen voor alle kinderen en zodat zij gelijke kansen krijgen. De onderwijsmonitor die we gezien hebben in de commissie maakte wel duidelijk dat daar nog een hoop werk aan de winkel is en daar gaan we ons hard voor inzetten de komende jaren. Wij dienen nu geen moties in, maar ik wil wel terugkomen op de toezegging die gedaan is in de commissie over de Verbazisschool WOW. Die is nu wat algemeen geformuleerd en ik zou die graag nog wat willen aanscherpen. Zou de wethouder kunnen toezeggen dat we via de RVKO proberen ook inzicht te krijgen in wat er financieel gaande is bij de Verbazisschool WOW? Dat de wethouder ook het gesprek voert met de RVKO om bijvoorbeeld de MR te betrekken? Veel ouders tasten toch ook hier en daar nog in het duister, terwijl de zorgen die ze hebben over wat er met de Verbazisschool WOW gaat gebeuren wel begrijpelijk zijn. Die informatie zou ook voor de raad nuttig zijn om te weten wat wij kunnen doen met de beperkte bevoegdheden die we als gemeente hebben om in deze kwestie toch nog te sturen. Dan ben ik ook benieuwd of de wethouder toe kan zeggen of ze deze kwestie kan bespreken in het

eerstvolgende OGO en de zaak op kan nemen met PPO? Ik hoop namelijk dat de PPO inziet dat zij ook een rol hebben in deze zaak en daar speelt namelijk ook een breder belang voor de stad. Het is een school waar veel kinderen een plek hebben gevonden en daardoor heeft die school ook een functie voor de stad, die we toch zouden moeten willen behouden. Zou de wethouder bereid zijn dat gesprek te voeren met de PPO?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ons onderwijs gaat natuurlijk over taal en rekenen, maar minstens zo belangrijk is dat een kind zich veilig voelt, gezien wordt en vol vertrouwen naar school kan gaan. Er zijn namelijk kinderen en jongeren die soms echt dat extra steuntje in de rug nodig hebben. Want als het niet goed gaat en jongeren glijden af, dan kan het ook wel eens helemaal misgaan. Daarom willen we het vandaag ook hebben over suïcidepreventie. Afgelopen maanden hebben namelijk enkele jongeren in onze regio hun leven beëindigd. Als een jongere zichzelf van het leven beroofd, is dat een onvoorstelbaar verlies voor familie, voor vrienden, maar ook voor de klas en de hele school. Voorzitter, onze scholen zijn de plek waar jongeren een groot deel van hun tijd doorbrengen en een mentor of docent ziet soms als eerste dat het niet zo goed gaat of niet lekker loopt. Daarom pleiten we voor dat scholen met hun belangrijke signalerende functie een goede plek aan tafel krijgen bij het Rotterdamse beleid rondom de Wet integrale suïcidepreventie. Vanaf 1 januari 2026 is suïcidepreventie namelijk een gemeentelijke taak worden. In de Rotterdamse aanpak moet naast de GGD en de jeugdgezondheidszorg ook de scholen een plek aan tafel krijgen. Daarom dienen wij de motie ‘Geef scholen een plek in de Rotterdamse aanpak suïcidepreventie’ in. Daarnaast wil ik me aansluiten bij de vragen die over de WOW-school zijn gesteld en zeker gericht op de toezegging. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Geef scholen een plek in de Rotterdamse aanpak suïcidepreventie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van het agendapunt 8.3 ‘Onderwijsmonitor 2026’;

constaterende dat:
- suïcide onder jongeren een ernstig maatschappelijk probleem is;
- uit het Regiobeeld 2025 van de GGD blijkt dat suïcidaliteit onder jongeren ook in Rotterdam een zorgwekkend vraagstuk is;
- per 1 januari 2026 de Wet integrale suïcidepreventie in werking is getreden, waarmee gemeenten een wettelijke taak krijgen om beleid te ontwikkelen en uit te voeren gericht op suïcidepreventie;

overwegende dat:
- scholen een belangrijke rol spelen in het dagelijks leven van jongeren;
- docenten, mentoren, zorgcoördinatoren en andere onderwijsprofessionals vaak als eerste veranderingen in gedrag, welzijn of schoolprestaties signaleren;
- vroegsignalering en een goede samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeente kunnen bijdragen aan het voorkomen van ernstige psychische problematiek en suïcidaliteit;
- scholen daarom een belangrijke partner zijn binnen een integrale aanpak van suïcidepreventie;

verzoekt het college:

- bij de uitwerking van het Rotterdamse beleid rondom de Wet integrale suïcidepreventie expliciet aandacht te besteden aan de signalerende en preventieve rol van scholen;
- daarbij samen met onderwijsinstellingen, de GGD, jeugdgezondheidszorg en andere relevante partners te verkennen hoe scholen een volwaardige plek kunnen krijgen binnen de Rotterdamse aanpak van suïcidepreventie, onder meer op het gebied van vroegsignalering, kennisdeling, doorverwijzing en samenwerking met zorgpartners;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers en Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel, voorzitter. Onderwijs is een perfecte manier om ongelijkheid te verminderen. Helaas is stagediscriminatie nog steeds een probleem binnen onze samenleving. Het is dan ook goed om te horen dat het college erkent dat het een probleem is en dan ook gesprekken voert met de onderwijsinstellingen hierover om te zorgen dat de effecten van stagediscriminatie beperkt blijven en dat ze ook op zoek gaan naar alternatieven. Maar het kan ook voorkomen dat er geen Alten alternatieven zijn en wat doen we dan? Daarom dienen we de motie in om te garanderen dat als jij slachtoffer bent van stagediscriminatie, dat het nooit mag leiden tot studievertraging.

De VOORZITTER: De heer Isaack heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Geen studievertraging door stagediscriminatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 juni 2026, ter bespreking van agendapunt 8.3 'Onderwijsmonitor 2025';

constaterende dat:
- ondanks inspanningen om stagediscriminatie tegen te gaan, sommige studenten alsnog gediscrimineerd worden in het werving- en selectieproces, ofwel tijdens de stage zelf;
- studenten studievertraging kunnen oplopen als gevolg hiervan;
- niet alle scholen een aanpak hebben om studievertraging als gevolg van stagediscriminatie tegen te gaan;

overwegende dat:
- studenten die studievertraging oplopen als gevolg van stagediscriminatie, dubbel benadeeld worden doordat ze-langer moeten studeren en daardoor meer collegegeld moeten betalen;
- iedere student recht heeft op gelijke kansen in het onderwijs, ongeacht hun afkomst en/of identiteit;
- dit recht gewaarborgd moet worden door alle scholen;

verzoekt het college om:
- in samenwerking met MBO scholen, HBO scholen en universiteiten een plan op te stellen tegen studievertraging als gevolg van stagediscriminatie;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack en Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Nunnely.
Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Een veilige periode op school is belangrijk. Sociale veiligheid en ruimte om je te ontwikkelen. In 2026 mag het bij het schooladvies niet uitmaken of een leerling een jongen of een meisje is. Toch laat onderzoek zien dat meisjes bij vergelijkbare prestaties vaker lager worden geadviseerd. Dat raakt direct aan de gelijke kansen in het onderwijs. We zijn dan ook blij dat de wethouder in de commissie heeft toegezegd naar dit onderzoek te willen kijken en dit ambtelijk te verkennen. Graag horen wij wanneer zij verwacht de raad daarover terugkoppeling te kunnen geven en welke mogelijke vervolgstappen zij daarbij voor zichzelf ook ziet, maar ook gewoon voor het onderwijs. We sluiten aan bij de vragen over de WOW-situatie om ouders en MR echt te betrekken en meer informatie te krijgen over de financiële situatie van de WOW-school. Daarnaast ondertekenen wij de motie mee voor 'Veilig en inclusief onderwijs naar 2035' van de Partij voor de Dieren. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Nee. Dan vraag ik de wethouder te antwoorden.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Ik begin met de vragen die u heeft gesteld naar aanleiding van de onderwijsmonitor. Natuurlijk een heel breed palet aan zaken die voorbij zijn gekomen. De financiële educatie, om daarmee mee te beginnen vanuit de VVD, heel belangrijk om dat een goede plek te geven in het onderwijs. Dat vinden wij ook en het is ook al opgenomen in de kerndoelen van het onderwijs. Maar als u zegt van, ik wil daar toch nog eens een keer het gesprek goed over voeren met de raad en met het college van, kan dat nog ergens beter worden verankerd? Dan lijkt ons dat een heel goed idee om daar met het nieuwe college een gesprek over te voeren, hoe dat dan ook een betere plek in het onderwijs en in het beleid kan krijgen. Dan vanuit Leefbaar Rotterdam, u zegt, de datum van die schriftelijke vragen. Ik ga daarachteraan. U zegt ook, die dreigende sluiting van WOW een voorbode van wat we verder kunnen verwachten. Wat ik heb aangegeven, het is nog niet gesloten, men is nog in gesprek. We moeten niet te veel op de zaken vooruitlopen. Maar het allerbelangrijkste is dat er een dekkend netwerk is van passend onderwijs met een breed onderwijsaanbod. Dat is de stand van zaken zoals we daar nu in zitten en de doorkijk ook dat we belangrijk vinden dat dat dekkende netwerk er in ieder geval is. U vraagt ook, leidt het afnemen van het hoogbegaafd onderwijs dan tot minder passend aanbod en mogelijk meer thuiszitters? Het passend aanbod beperkt zich niet tot specifieke voorzieningen. Ook in het reguliere onderwijs moeten mensen kennis en kunde hebben voor alle soorten van groepen die deel uitmaken van het onderwijs. De inzet van de RVKO is om de opgebouwde kennis breed in het onderwijs te laten landen. Dat is hoe men erin zit. Dat er altijd hoogbegaafdheid onderwijs zal zijn, ook op andere scholen. In ieder geval dat het dekkend netwerk goed is, dat is het doel. U vraagt ook of dat ik aan die toezegging die ik heb gedaan kan aanscherpen over de financiën en de keuzes die zij maken. We kunnen dat meenemen in de gesprekken die wij hebben, maar het is wel aan hen om die financiën inzichtelijk te maken. Dat kunnen wij niet opleggen of iets dergelijks. U had nog over die tweede toezegging of we het gesprek ook voeren met PPO. Ja, dat voeren we. Dat zat er al in besloten, maar goed om dat nog concreet te maken. Dan hebben we de motie van Volt over 'Geef scholen een plek in de Rotterdamse aanpak van suïcidepreventie'. Dat hebben we afgestemd met verantwoordelijk wethouder Achbar en dat kan zeker, oordeel raad. Dan heb ik natuurlijk nog de 2 moties van mevrouw Coşkun van de Partij van de Dieren. U zegt 'Veilig en inclusief naar 2035' om de ontwikkelingen in het transitieplan nauwgezet te volgen, zichtbaar te maken en daar ook over te rapporteren. Daar kunnen wij goed mee uit de voeten, daarvan ook oordeel raad. Verder vraagt u ook 'Meer inzicht in psychische oorzaken van onderwijsuitval'. Die moet ik ontraden. We zijn aan het

werk voor een plan van aanpak rond vrijstellingen, maar de gemeente registreert geen medische gegevens van kinderen vanwege privacy. Daarom kunnen we daar niet echt goed over rapporteren. Die moeten we oordeel raad geven dan. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Wat zegt u? Ontraden, begint allebei met een O. Goed dat ik word gecorrigeerd, ontraden. Dan hebben we vanuit D66 de vraag over, wanneer het college over de toezegging terug kan koppelen? We gaan dat in de Stuurgroep PO-VO bespreken en dan zullen we daar in het najaar op terugkomen. Dan hebben we nog een motie over stagediscriminatie. Hier moet ik het oordeel uitstellen, want het kwam vrij laat binnen. Daar heb ik nu nog geen afstemming over kunnen voeren, daar moet ik toch op wachten.

De VOORZITTER: Kunt u aangeven bij de aanvang van de middagvergadering of dat oordeel bekend is?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ja, dat is zo.

De VOORZITTER: Dan doen we dat zo. Zijn daarmee alle vragen en moties beantwoord? Dan heeft de wethouder een toezegging gedaan. Ze is bereid om met het PPO het gesprek te voeren over de Verbazisschool WOW en aan RVKO te vragen of het mogelijk is om meer inzicht te bieden in de financiële situatie van de school. Klopt dat? Oké, dan hebben we die toezegging inderdaad genoteerd. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 8.3 en dan hebben we ook geen punten meer op de agenda staan. Mijn voorstel zou zijn om nu te gaan schorsen voor lunch en ook nog het presidium dat nog plaatsvindt voor degenen die daar aanwezig moeten zijn en om 14.00 uur terug te keren om dan te gaan stemmen. Is dat voldoende? Ja. Ik schors de vergadering tot 14.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 25 juni 2026

Notulen van de raadsvergadering van 25 juni 2026 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 11

Voorzitter: mevrouw drs. C. J. Schouten

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 14.04 uur tot 14.25 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

8.3 Onderwijsmonitor 2025.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik laat eerst nog de wethouder toe, want die moet nog 1 reactie op een motie geven die is ingediend. Dat is de motie bij het debat over de onderwijsmonitor en het is motie nummer 4.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. De motie van BIJ1 'Geen studievertraging door stagediscriminatie', die u heeft ingediend, u geeft aan daar een plan voor te maken om dat te doen. Dat gaat weer net te ver. Als ik dat mag inruilen voor een toezegging dat wij dit gaan onderzoeken, hoe vaak dit voorkomt, en dat we dan op basis daarvan een gesprek kunnen voeren hoe gaan we dat aanpakken, als ik dat op die manier kan toezeggen, dan zou ik willen vragen of dat voldoende is met deze toezegging.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Ik kan me er helemaal in vinden. Dan willen we hem graag intrekken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan wordt motie nummer 4 ingetrokken bij agendapunt 8.3 en zegt de wethouder toe onderzoek te doen hoe vaak stagediscriminatie voorkomt. Klopt dat? Ja, daar iets anders. Ik had een...

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Inderdaad, hoe vaak het voorkomt? En dan kunnen we ter uitkomste weer verder het gesprek voeren.

De VOORZITTER: Dan de uitkomsten gebruiken voor het verdere gesprek. Dan zijn wij bijna bij de stemmingen, ware het niet dat wij hier in ons midden 1 iemand hebben die hier in formele zin voor het laatst zal zijn. Dat is Wally. Wally, mag ik je naar voren vragen? *(Applaus.)* Het is bijna niet voor te stellen dat we 's ochtends vroeg binnenkomen dat Wally niet bij de deur staat, maar er zijn een paar mensen hier in deze raad die dat niet ongemerkt voorbij willen laten gaan. Ik geef eerst het woord aan de nestor van de raad, dan ook nog aan de heer Bosma. Zij spreken ook namens de hele raad, wil ik hierbij zeggen. De heer Buijt. *(Applaus.)* Wil je nog wat zeggen, Wally? Dat mag. Dan zou ik ook nog 1 suggestie willen doen, want wie wordt dan straks aangewezen van de bodes om die heerlijke maaltijden steeds te koken?

Want daar verwachten we toch wel opvolging van. *(Applaus.) (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik schors de vergadering even zodat jullie allemaal afscheid kunnen nemen van Wally.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

12. Stemvenster.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde zijn de stemmingen. We zijn aangekomen bij de besluitvorming naar aanleiding van het debat van vandaag en de amendementen en moties die erbij zijn ingediend. Er zijn 2 pairs. Mevrouw Baán en de heer Verweij zijn gepaird en mevrouw Morkoç is gepaird met mevrouw Van Dijk. Dat komt omdat mevrouw Morkoç nu een fractiemedewerker in de echt aan het verbinden is. Aline en Marijn volgens mij. Dat is toch ook een goed argument, lijkt mij zo. Kaya versus Iman is ook gebeurd. Ik vraag allereerst of er stemverklaringen zijn. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, bij agendapunt 8.2 en dan motie 1 over de gezondheid van Rotterdammers eerst. Dat gaat over de afstandsnormen voor windmolens. Wij zijn zeker een groot voorstander van dat er landelijke afstandsnormen komen, maar we vinden ook dat die landelijk moeten worden vastgesteld en niet nu hier in de Rotterdamse gemeenteraad. Dat is waarom we er toch tegen zullen stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Bij 6.1 motie 5 over de taxicontroles. Op zich geen gek idee, alleen vonden we het moment van deze motie niet heel passend. We hebben natuurlijk ook onlangs het gehad over de prioritering van boa's. We betrekken het liever in een discussie daarover om het breder te betrekken dan dat we nu los voor deze motie stemmen. Daarom gaan we tegen stemmen.

De VOORZITTER: Anderen?

De heer JASPAR (pro): Dank u wel. Bij agendapunt 8.2 en dan motie 2 van de Partij voor de Dieren. Daar willen wij nog zeggen dat voor onze fractie natuur ook echt heel belangrijk is, maar dat wij de MER goed bestudeerd hebben en dat de natuur daar voldoende gewaarborgd is.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Eikeren.

De heer VAN EIKEREN (pro): Bij 8.1 de motie over de bomen. Eigenlijk heeft het antwoord van de wethouder ons al gerustgesteld dat bij de aanpak van het hotel en de renovatie van het tramstation ook de buitenruimte inrichting dusdanig hard onder handen genomen is dat de compensatie goed geborgd al is. We kijken ook uit naar de afdoening bij de nota van uitgangspunten, hoe dat gebeurt.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.
De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Stemverklaring bij 8.1. De moties 1 en 3 hebben als insteek om het hotel als een wenselijke ontwikkeling te zien en bieden geen garantie voor de bewoners. Al helemaal niet omdat de participatie en zeggenschap van de bewoners zo met voeten is getreden door de ontwikkelaar en de gemeente dit heeft laten gebeuren. Daarom stemmen we tegen deze moties. We stemmen wel voor motie 2, omdat die motie uitgaat van het starten van het participatieproces. 8.2 motie 1 ‘Geen Windturbines bij

woonwijken!'. We gaan voor deze motie stemmen, maar de SP wil wel benadrukken dat we vol door moet gaan met verduurzamen door meer windturbines te plaatsen rond de haven en op zee. Motie 2, een sympathieke motie, maar de SP zal tegen stemmen. Tweede puntje van het dictum is lastig. Daar zit het woord onaanvaardbaar in. Onaanvaardbaar is politiek en leidt tot te veel discussie, die de energietransitie kan vertragen. Dat willen wij niet.

De VOORZITTER: Anderen? Mijnheer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Motie van DENK 'Efficiënter instellen van de boa's'. Goede actie, dus daar gaan we voor stemmen.

De VOORZITTER: Nog meer? Niet. Dan gaan wij over tot de stemmingen.

6.1 Debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2025, de bevindingen van de accountant, onderzoeksrapport van de Rekenkamer Rotterdam en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening.

Motie 1, 'Beter door Rotterdam'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Hoeveel kost dat gratis miljoen?'. De motie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS en BIJ1.

Motie 3, 'Duurzaamheidsverslag, ook door concern Rotterdam'. De motie is met 26 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, PRO, SP, Volt en 50PLUS.

Motie 4, 'Ook de Molukse vlag hoort thuis aan de Boompjes'. De motie is met 38 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Motie 5, 'Taxicontroles hebben geen topprioriteit'. De motie is met 32 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, 50PLUS en BIJ1.

Motie 6, 'Energie besparen, sport versterken'. De motie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 7, 'Zet de sup-vergoeding bij het grofvuil'. De motie is met 34 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, Partij voor de Dieren, Volt, SP en BIJ1.

Motie 8, 'Alvast een keuze een gelukkig nieuwjaar!'. De motie is met 35 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, Forum voor Democratie en SP.

6.2 Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2025, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat.

'Raadsvoorstel over definitieve Jaarstukken 2025'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

6.3 Het voorstel tot vaststelling van de aanbevelingen van de commissie tot onderzoek van de rekening naar aanleiding van de jaarrekening 2025, alsmede het verlenen van decharge aan het college voor het in 2025 gevoerde financieel beheer.

‘Voorstel tot het decharge en overnemen van de aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Rekening (COR) inzake de jaarstukken 2025’. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

8.1 Projectambitiedocument light Rosestraat 123.

Motie 1, ‘Tramhuis in ere herstellen’. De motie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP en BIJ1.

Motie 2, ‘Omwonenden Tramhuis volwaardig aan tafel’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, ‘Houd de huisarts in Feijenoord / Entrepotgebied’. De motie is met 37 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van SP en BIJ1.

Motie 4, ‘Behoud de drie bomen Rosestraat’. De motie is met 32 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie, ChristenUnie, SP, 50PLUS en BIJ1.

8.2 Concept-zienswijze op de onderzoeksopzet provinciale omgevingseffectrapportage wind (ontwerp NRD op RES Rotterdam Den Haag).

Motie 1, ‘Gezondheid van Rotterdammers eerst. Geen Windturbines bij woonwijken!’. De motie is met 22 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP en 50PLUS.

Motie 2, ‘Verzeker de basis in windenergie’. De motie is met 34 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie, 50PLUS en BIJ1.

8.3 Onderwijsmonitor 2025.

Motie 1, ‘Meer inzicht in psychische oorzaken van onderwijsuitval’. De motie is met 32 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, ChristenUnie, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 2, ‘Veilig en inclusief naar 2035’. De motie is met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 3, ‘Geef scholen een plek in de Rotterdamse aanpak van suïcidepreventie’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

13. Sluiting.

De VOORZITTER: Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van deze raadsvergadering. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid en uw bijdrage. We doen geen drankje op de omloop, want we hebben net geluncht. Wij dachten dat u al wel verzadigd was. Maar ik ga wel de vergadering beëindigen.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	867
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 25 juni 2026	867
Vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 28 mei 2026	868
Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 24 en 25	868
Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze met betrekking tot de ontwerpbegroting 2027 van het Recreatieschap Rottemeren	868
Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot de eerste begrotingswijziging 2026 en de conceptbegroting 2027 met meerjarenbegroting 2028-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR)	868
Opleggen geheimhouding 'Actualisatie grondexploitatie 2026' van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard	868
Debat met het college van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de jaarstukken 2025, de bevindingen van de accountant, onderzoeksrapport van de Rekenkamer Rotterdam en het adviesrapport van de Commissie tot onderzoek van de rekening	869
Het voorstel tot vaststelling van de jaarstukken 2025, inclusief de baten en lasten per programma, de baten en lasten per taakveld en de bestemming van het rekeningresultaat	869
Het voorstel tot vaststelling van de aanbevelingen van de commissie tot onderzoek van de rekening naar aanleiding van de jaarrekening 2025, alsmede het verlenen van decharge aan het college voor het in 2025 gevoerde financieel beheer	869
Projectambitiedocument light Rosestraat 123	903
Concept-zienswijze op de onderzoeksopzet provinciale omgevingseffectrapportage wind (ontwerp NRD op RES Rotterdam Den Haag)	910
Onderwijsmonitor 2025	916
Stemvenster	924
Sluiting	926

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 16 juli 2026.

De griffier,

De voorzitter,